Referenţi:
Pr. Prof. Univ. Dr. Ioan Cristinel Teşu
Pr. Lect. Dr. Daniel - Niţă Danielescu
Prof. Univ. Dr. Ioan Caproşu

Ierodiacon Hrisostom Filipescu

Chipuri smerite din

Mănăstirea Secu

- medalioane danounicești -

Iași 2008

Mod:

„Asigură-te din toată puterea să nu cazi. Căci nu se cuvine luptătorului puternic să cadă. Dar dacă i s-ar întâmpla să cazi, ridică-te îndată şi stai iarăşi la lupta cea bună. Chiar dacă ţi s-ar întâmpla aceasta de zeci de mii de ori,prin retragerea harului, de zeci de mii de ori să faci şi aceea, adică să te ridici până la sfârşitul tău. Căci s-a scris: „De şapte ori de va eădea dreptul, adieă toată viaţa, de şapte ori se va ridiea" (Ps. 103,31). Până ce ţii arma sfintei schime cu lacrimi şi cu rugăciune către Dumnezeu, te socoteşti între cei ce stau, chiar dacă ai căzut de multe ori. Până ce rămâi între monahi, primeşti ca un ostaş viteaz rănile în faţă şi ele îţi aduc mai degrabă laudă, că nici rănitfiind n-ai suferit să cedezi sau să te lepezi. Dar dacă vei ieşi dintre monahi, veif rănit pe la spate, ca un fugar şi ca unfricos, ca unul ce ai dezertat din rânduri şi eşti lipsit de curaj. Căci mai cumplit lucru este a deznădăjdui decât a păcătui."

(Ioan Carpatini în ***Fifocafia vol. IV****, Capete de mângâiere eătre monahii din India eare i-au seris lui)*

Odată ce-ai intrat pe drumul de pe valea pârâului Secu te întâlneşti cu sfinţenia şi istoria marilor oameni ai Bisericii care şi-au legat numele de bătrâna mănăstire Secu şi de mai vechiul schit a lui Zosin, în care au vieţuit călugări sfinţi şi luminaţi, rămaşi nemuritori în istoria spiritualităţii filocalice şi a culturii româneşti.

Puţine sunt locurile care au o asemenea încărcătură duhovnicască !

De sute de ani monahi însetaţi de dorul veşniciei şi de lumina cărţilor au bătut acelaşi drum strâmt din preajma buclucaşului pârâu Secu, furios în vremea ploilor ori a topirii zăpezilor şi liniştit în timpul verilor secetoase.

Poteca de altădată, a devenit treptat drum de căruţe şi abia în a doua jumătate a veacului XX drum pentru maşini.

Călătorind spre Secu, Sihăstria şi Sihla păşeşti de fapt pe urmele Sfântului Ierarh Varlaam al Moldovei, al Sfântului Ioan de la Râşca şi Secu, al Sfintei Teodora, al marilor călugări din obştea lui Atanasie de la Sihăstria, al nevoitorilor monahi Ioanichie Moroi, Paisie Olaru, Cleopa Ilie şi alţii împreună cu ei.

Drumul lor se făcea doar în ritmul rugăciunii. Cu capete plecate, metanii în mâini şi desculţi mergeau iarna şi vara către Mănăstirea Secu ori spre Sihăstria şi Sihla căutând mântuirea sufletelor lor. Se spune că animale sălbatice îi însoţeau uneori până la poarta mănăstirii. Este posibil să se întâmple aşa, atunci când te întâlneşti cu sfinţenia.

Vechile chilii de la Secu păstrează negrăite taine ale luptei cu întunericul acestui veac. Se aud adeseori rugăciuni neadormite şi suspinuri negrăite. Călugării transformau nopţile în zile şi se rugau mult până când biruiau pornirile pătimaşe şi-şi curăţeau inimile, făcându-le temple ale Duhului Sfânt.

Între aceleaşi ziduri s-au izvodit scrieri de mare folos sufletesc cum ar fi cele rămase de la Sfântul Ierarh Varlaam, din timpul uceniciei sale în „Schitul lui Zosin". Leastviţa Sfântului Ioan Scărarul (Scara) a fost tălmăcită pre limba românească într-o chilie a Secului şi a folosit ca „dreptar" pentru multe generaţii de monahi până când tiparul a adus cărţi multe trebuincioase fiecărui călugăr în parte.

Mănăstirea Secu a dat Bisericii mulţi ierarhi care au dus în diferite eparhii lumina învăţăturilor Evangheliei şi trăirea curată, ca modele pentru sufletele căutătoare ale veşnicilor bunătăţi.

Doi dintre călugării mănăstirii, ierarhii Varlaam şi Ioan, au primit cununa cea neveştejită a sfinţeniei, prilejuind pentru mănăstirea de metanie măreţe ceremonii liturgice cum de puţine ori s-au petrecut în aceste locuri. Lor se adaugă Sfânta Teodora de la Sihla, ucenică a Sfântului Ierarh Varlaam şi alţi mulţi sfinţi neştiuţi aflaţi întru negrăita bucurie a Stăpânului.

Celor umbriţi de darul sfinţeniei se adaugă în decursul veacurilor care au trecut călugări cu alţi talanţi, făuritori de frumuseţi artistice, scriitori şi buni administratori.

Aproape de noi, stă mărturie lucrarea cvasinecunoscută a Arhimandritului Grichentie Damian care şi-a sfârşit zilele în Mănăstirea Secu. Pe lângă faptul că a fost un bun slujitor, Arhimandritul Grichentie a fost şi mare sculptor. Am revăzut recent, în muzeul mănăstirii, câteva sculpturi realizate de părintele şi lăsate, prin testament, acestei comunităţi monahale. Monahii creatori de

valori sunt daruri ale lui Dumnezeu care dau frumuseţe vieţii Bisericii şi continuă tradiţia împământenită la noi de «amar de vreme».

*În timpul petrecut la Iaşi am avut posibilitatea să întâlnesc mulţi monahi care veneau de la Secu. Cu unii dintre ei am slujit pentru diferite perioade de timp la altarul Catedralei Mitropolitane din capitala Moldovei. Prin 2005 sau 2006 am cunoscut doi tineri vieţuitori ai mănăstirii care-mi deschideau uneori uşa biroului unde lucram la Cancelaria Mitropolitană, aducând adrese şi rapoarte pe care le ceream periodic pentru Exarhatul mănăstirilor. Cei doi erau monahul Justin Câmpanul şi rasoforul Siluan Filipescu, studenţi la Facultatea de Teologie „Dumitru Stăniloaie" din Iaşi. I-am revăzut de multe ori şi am preţuit grija lor pentru istoria mănăstirii Secu, cel dintâi alcătuind o minimonografie a mănăstirii care a văzut lumina tiparului în acel timp. Rasoforul Siluan, autorul unor versuri inspirate adunate în trei cărţulii (**In marea de cuvinte** - 2004, **Brodez iubire** - 2005 şi **Popas prin suflet** - 2006, toate apărute la Editura Golia din Iaşi) şi a unor articole care evocau trecutul istoric al mănăstirii, publicate în diferite periodice bisericeşti, mi-a bătut într-o zi în uşa chiliei şi m-a poftit la slujba călugăriei sale. Ştiindumă nevrednic, am îmbrăcat cu sfială mantia pentru a-l duce către îngere ştile făgăduinţe pe acest tânăr sensibil care a primit la 11 august 2007 numele Hrisostom. Mare îndatorire să porţi numele celui mai mare episcop pe care l-a avut Constantinopolul. Către chipul său aureolat de nimbul sfinţeniei va privi mereu, străduindu-se să înveţe pe cât îi va fi cu putinţă lecţia neegalată de trăire, răbdare şi iubire a marelui şi încercatului păstor de suflete.*

Eram să uit că într-o bună zi l-am sfătuit pe tânărul monah Hrisostom Filipescu (căruia PreaFericitul Părinte Patriarh Daniel i-a dat aprobare de hirotonie, fiind hirotonit ierodiacon de către Înalt PreaSfinţitul Mitropolit Teofan) să scrie câteva pagini pentru monahii mănăstirii Secu din veacul XX.

*La aproape un an de la ziua aceea am primit de la ierodiaconul Hrisostom Filipescu manuscrisul cărţii pe care o plănuisem împreună: «**Chipuri smerite din Mănăstirea Secu**» - medalioane duhovniceşti.*

Am citit-o cu nesaţ şi mi-am desfătat mintea cu lumina chipurilor unor călugări de care am auzit, ori i- am cunoscut. Dintre cei vechi: Ilarion Bălăiţă, Dionisie Udişteanu, Irineu Ilie, Grichentie Damian, Vasian Scripcă, Ghervasie Hulubaru, Vichentie Mălău, Antim Găină, Ghimnazie Toma, Metodie Voicu sau alţii mai aproape de noi încă aflaţi pe marea învolburată a acestei vieţi.

Scrise cu grijă şi cu dorinţa de a fi reţinute cele mai importante coordonate ale vieţii lor, medalioanele duhovniceşti prezintă moduri diferite de a trăi în şi pentru Hristos, într-un veac care a cunoscut multe frământări şi nelinişti în drumul monahilor de a dobândi nemurirea.

Cu bucuria de a-i fi cunoscut pe unii dintre părinţii amintiţi în paginile acestei cărţi, nădăjduiesc că astfel de scrieri, impregnate de recunoştinţă şi bunăcuviinţă, vor fi alcătuite în toate mănăstirile noastre pentru a nu-i uita vreodată şi a-i socoti exemple, icoane, după cum şi merită.

Arhim. Timotei Aioanei

Exarh Cultural al Arhiepiscopiei Bucureştilor şi Mare Eclesiarh al Catedralei Patriarhale

-Inbioduaeie

Mănăstirea a primit întotdeauna la sânu-i bun de mamă pe toţi oamenii ce şi-au plecat fruntea pe lespezile altarului său, ridicat spre închinare. Acolo, cum zicea odinioară Arhimandritul Dionisie Udişteanu, când cugeta la Mănăstirea Secu, *„m-am desfătat de frumuseţea privelиştelor fermecătoare; acolo m-am hrănit din comoara trecutului istoric, artistic şi cultural; acolo mi- am odihnit sufletul învolburat; de acolo am cules amintirea scrisă-n piatră şi pe file de pomelnic, răscolind toate urmele trecutului."*

Precum crinii cu parfumul lor îţi mişcă toate simţurile tot aşa şi *Mănăstirea Secu* îşi lasă amprenta în inimile pelerinilor ce-i păşesc pragul. La loc de taină, sub rugăciunile Sfântului Ioan Botezătorul, priveghează de peste 400 de ani această vatră monahală. Mărturia solemnă a zidurilor îţi reînvie în minte ideea că nu există moment în timp şi nici loc în lume în care să nu fi existat credinţă. Pe zi ce trece, Dumnezeu face aici hotar pentru înduhovnicire, presărând în Rai flori duhovniceşti, chipuri de monahi care au vieţuit cu multă cuvioşie în aceste locuri.

Paşii lor au binecuvântat aleile mănăstirii, rugăciunile lor fierbinţi udate cu lacrimi în miez de noapte au sfinţit chiliile, iar faptele lor minunate au rămas ca pildă de urmat pentru generaţiile de monahi ce vor veni. Tăcuţi, smeriţi, neştiuţi de nimeni, dar uniţi cu toată lumea prin rugăciune, călugării din Mănăstirea Secu, din toate timpurile, au păstrat aprinsă candela credinţei şi a pocăinţei. De aceea, cu multă pioşenie, socotesc că petrecerea lor prin această lume este vrednică de însemnat, pentru a nu se prăfui şi mai mult amintirea lor, dar totodată şi pentru a fi altora spre mângâiere şi folos duhovnicesc.

Părinţii care au vieţuit în această chinovie în decursul celor patru sute de ani de existenţă au fost mulţi şi de cele mai multe ori ascunşi de privirile uneori indiscrete ale oamenilor. Mulţi dintre ei sunt sigur că sunt număraţi în ceata sfinţilor şi a cuvioşilor, căci mare le-a fost credinţa şi plină de roade bune vieţuirea.

În aceste pagini nu dorim să păşim intens în istorie, ci doar vom lua câteva lumânări din candelabru de vieţuitori din această mănăstire, ce au rămas la loc de cinste în inimile oricărui monah de aici şi le vom pune în sfeşnice gătite pentru sărbătoare.

În decursul timpului, din Mănăstirea Secu s-au ridicat nu numai chipuri de monahi simpli, ci şi o serie de ierarhi de seamă ai Bisericii Ortodoxe Române. Dintre aceştia, în mod deosebit s-au remarcat: *Sfântul Ierarh Varlaam, Mitropolitul Moldovei* (ţ1657), *Mitropolitul Ghedeon* (ţ1671), *Mitropolitul Sava* (ţ1664), *Mitropolitul Misail* (sec. XVIII), *Mitropolitul Sofronie Miclescu* (ţ1685), *Episcopul Mitrofan*(ţ1641), *Sfântul Ierarh Ioan de la Râşca şi Secu, Episcopul Romanului* (ţ1685), *Episcopul Varlaam*(ţ1712), *Episcopul Ghedeon* (sec. XVIII), *Episcopul Iorest* (sec.XVIII), *Episcopul Gheorghe* (sec.XVII).

În rândurile ce vor urma, am scos la lumină câteva *"medalioane duhovniceşti"* din secolul al XX - lea, părinţi care s-au nevoit după voia lui Dumnezeu în zilele noastre în ascultare, smerenie şi în rugăciune, strălucind în viaţa de obşte, întotdeauna bucuroşi şi cu inima arzând de dragostea lui Hristos.

Mulţi părinţi îmbunătăţiţi au plecat din lumea aceasta luând cu ei multe pagini din cartea vieţii. Faptele lor frumoase şi virtuţile ascunse sunt ştiute acum doar de Domnul. Ca un leac împotriva uitării am lăsat pana să contureze o picătură din chipurile părinţilor ce au vieţuit în această binecuvântată mănăstire. Faptele lor cu siguranţă au fost mult mai multe, virtuţile ascunse, iar viaţa a fost dăruită toată lui Hristos.

Prin aceste *medalioane duhovniceşti* încerc să dezvelesc cu sufletul chipuri de părinţi îmbunătăţiţi peste care s-au aşternut taina deceniilor. Îmi doresc ca fiecare filă să aibă farmecul ei prin care să putem să ne apropiem încet-încet de monahii peste care s-a aşezat uitarea.

Chipurile lor smerite să ne deschidă larg porţile sufletului pentru a rămâne deschise pentru tot restul vieţii..

Sunt conştient de faptul că nu am cuprins pe toţi cuvioşii părinţi din Mănăstirea Secu, deoarece mulţi au trăit retraşi, iar viaţa şi osteneala prin această lume le-a fost o mare taină ştiută numai de Dumnezeu. Pe cei ce, din darul lui Dumnezeu, i-am cuprins în aceste rânduri, dar poate am omis anumite lucruri, îi rog din suflet să mă ierte. Voi încheia cu un cuvânt de la Sfântul Ioan Hrisostom care zice: *„ca să nu se socotească mintea omenească pe sine, a pus*

Dumnezeu într-însa uitare şi neştiinţă, ca din aceasta să-şi agonisească smerenie."

Totodată aduc mulţumiri deosebite ***Inaltpreasfinţitului Părinte Teofan, Mitropolitul Moldovei şi Bucovinei***, care mi-a acordat Înalta Binecuvântare pentru apariţia acestei lucrări, *Preacuviosului Părinte Arhimandrit Timotei Aioanei, Exarh Cultural al Arhiepiscopiei Bucureştilor,* cel care m-a încurajat pentru a scrie încă de când m-a acoperit cu mantia călugăriei, precum şi Părintelui Iustin Câmpanu, cel care a vegheat atent la apariţia acestei lucrări şi mi-a pus la dispoziţie documente din Cancelaria mănăstirii ce făceau referire la unii părinţi vieţuitori în veacul al XX-lea. Totodată mulţumesc şi celorlaţi părinţi din Mănăstirea Secu care mi-au destăinut amintirile lor referitoare la cuvioşii părinţi pe care i-au cunoscut, asigurându-i pe toţi de toată preţuirea şi recunoştinţa.

Mucenicii care plâng

În primii mei ani de vieţuire în Mănăstirea Secu, printre ascultările care mi-au fost încredinţate a fost şi cea de ghid al mănăstirii. Îmi amintesc cu drag şi cu emoţii acele clipe în care a trebuit să învăţ pe dinafară paginile de istorie a acestei vechi vetre monahale. În câteva ore a trebuit să-mi fixez principalele date şi evenimente, căci timpul nu mai avea răbdare. Şi Slavă Domnului a fost bine, chiar în prima zi, în a doua jumătate a zilei am avut două autocare la care a trebui să le spun câteva cuvinte. Multe dintre filele cronicarului le cunoşteam din perioada seminarului când îmi petreceam vacanţele în mănăstire. Dar nu asupra acestui lucru vreau să mă opresc, ci alte gânduri tainice se vor aşternute pe hârtie.

În acea perioadă am avut multe bucurii duhovniceşti şi multă pace în suflet, daruri ce sunt strecurate de Domnul la toate ascultările la care este chemat cel ce vieţuieşte într-o mănăstire. Aceste daruri au fost binecuvântate însă în vara anului 2005 şi de alte evenimente, noi şi minunate pentru mine, vechi şi obişnuite pentru alţii...

Nu am să uit niciodată însă luna august din acel an, o lună presărată cu multe încercări în toată ţara, o lună în care inundaţiile au produs multă suferinţă şi necazuri în diferte zone ale ţării. Unii din înţelepţii lumii de astăzi le socotesc ca fenomene meteorologice ciudate, produsul diferiţilor factori. Părinţii Bisericii spun că ele sunt semne de la Dumnezeu pentru purtarea noastră necuviincioasă şi lipsită de orice morală. Însă toate sunt îngăduite de Dumnezeu şi sunt trimise cu un scop anume. Şcoala vieţii m-a învăţat că nimic din ceea ce se iveşte, la prima vedere neprevăzut, nu este la voia întâmplării. Este adevărat că poate nu le înţelegem pe toate pe moment, însă ni se vor descoperi în clipa cuvenită. În acest cadru în care mulţi obraji erau udaţi cu lacrimi iar ecteniile răsunau zilnic în biserici la Domnul pentru oprirea ploilor, un fapt minunat mi-a fost dat să trăiesc.

După ce am vorbit unui grup de pelerini din Bucureşti despre istoria Mănăstirii Secu, cum a luat fiinţă, personalităţi de seamă ce au vieţuit aici şi alte lucruri ce formează tezaurul oral al unui loc istoric, neam îndreptat spre *Colecţia de Obiecte Bisericeşti* unde le-am prezentat obiectele de patrimoniu ce au rămas de la înaintaşii noştri ca mărturie peste veacuri a trecutelor vremuri. Am mers apoi pe cele două laturi ale mănăstirii şi s-au închinat la cele două paraclise, cel al

Adormirii Maicii Domnului şi cel al *Sfântului Nicolae,* apoi am coborât scările ca să le arăt locul unde au fost martirizaţi călugării din Mănăstirea Secu la 1821. Loc pe care îl ştiam de la bătrânii mănăstirii, care şi ei la rândul lor îl aflaseră de la cei ce vieţuiseră înaintea lor, mărturie ce trebuia transmisă cu multă pricepere şi sfinţenie din generaţie în generaţie, ca un odor de mare preţ.

Atunci în 1821, în toamna acelui an vitreg, mănăstirea noastră a fost ocupată de eterişti. Lupta revoluţionarilor greci cu turcii va provoca mari daune Mănăstirii Secu. Aici s-a desfăşurat ultima confruntare, din nefericire câştigată de turci.

Grecii fugind de mânia turcilor au alergat pe Valea Pârâului Secu şi s-au adăpostit aici. Mănăstirea Secu oferea avantaje prin construcţia ei ca o cetate medievală, prezentând multă siguranţă. În acele zile turcii, căutând să izgonească pe răsculaţi, au încercat diferite metode de a pătrunde în cetatea mănăstirii. Au incendiat *Paraclisul Sfântului Ierarh Nicolae,* construit pe atunci din lemn, pentru a escalada zidurile însă nu au izbutit. După mai multe zile de rezistenţă şi mari sacrificii, mănăstirea a fost incendiată. Turcii au făgăduit că dacă porţile se vor deschide îi vor lăsa în pace pe cei ce vieţuiesc în ea. Însă nu s-au ţinut de promisiune. În ceasul când zăvoarele de la poarta mănăstirii au căzut, s-a dezlănţuit un cumplit atac în curte şi în biserică, iar călugării şi luptătorii greci eterişti au fost trecuţi prin ascuţişul sabiei de către păgâni. O parte dintre călugări au reuşit să fugă şi să se ascundă în pădure de mânia turcilor, însă 24 dintre ei au murit ca martiri. Opt dintre ei au fost omorâţi în Biserică, încercând să-şi apere odoarele. Sângele lor fierbinte de credinţă a muiat întreaga podea a Bisericii. Turcii nu au fost mişcaţi de nevinovăţia chipurilor smerite. Au scrijelit pictura din Biserică, au dărmat candelabru mare, confecţionat din argint în atelierele mănăstirii, iar la plecare un turc a crestat icoana Maicii Domnului cu iataganul. Păgânul nu a ştiut că icoana este făcătoare de minuni, căci ajungând la poarta mănăstirii a murit pe loc. Icoana nu este restaurată ci este păstrată, în pronaosul bisericii, cu acele crestături pe chipul Maicii Domnului şi a Domnului Iisus Hristos spre a fi şi altora spre mărturie. Sabia turcilor a fost însetată mult de sânge. Ei nu s-au mulţumit cu atât. În faţa bisericii au decapitat pe

părinţii ce încercau să fugă în pădure, iar la ultimii monahi li sau tăiat capetele la intrarea în beci, căci acolo au încercat să se ascundă.

Multă durere, lacrimi fierbinţi, trupuri strivite şi scuturate de păcate au lăsat turcii în urmă. Atâta sfâşiere încât nici Maica Domnului nu a mai putut răbda şi a pedepsit cu moartea pe unul din cei fără de minte.

Academicianul Virgil Cândea, în lucrarea *Carte veche românească în colecţiile BCU Bucureşti,* tipărită în anul 1972 (la p.122), aminteşte de menţiunea făcută de schimonahia Olimpiada, a doua stareţă a mănăstiriiVăratec, pe marginea lucrării *Apologhia Sfântului Dimitrie al Rostovului,* tipărită la Iaşi în 1803, în care sunt enumerate numele călugărilor omorâţi de ienicerii păgâni în curtea mănăstirii: *Arhim. Vasile, Ieroschim. Gavriil, Schim. Calistru, Schim. Pamvo, Mh. Neofit, Mh. Proclu, Mh. Pantelimon, Mh. Pahomie, Mh. Anatolie, Mh. Onisim, Mh. Dalmat, Mh. Ieremia, Mh. Toma, Mh.Ioasaf, Mh. Patrichie, Mh. Ghedeon, Mh. Veniamin, Mh. Teodot, Mh. Iona şi fraţii Ioan, Dumitru, Ioan, Vasile şi Hagi Ioan.*

Dau paginile isoriei înainte, acolo unde încă nu au fost scrise filele... Auzisem din bătrâni că până în zilele noastre apar pe pământ pete roşii de sânge, pe locul unde au fost tăiaţi cu sabia cuvioşii martiri. Însă, doar auzisem. Dar, o minune ce vedem ! În faţa noastră pământul era roşu. Ştiam că acel loc era binecuvântat dar nu ne aşteptam ca la ceasul şi timpul acesta să mai plângă mucenicii, şi încă cu pete de sânge... Nu pentru că nu ar avea de ce plânge, ci mai ales pentru nevrednicia noastră de a vedea asemenea fapte minunate. Dar Dumnezeu cu cei păcătoşi face multă milă. Am îngenuncheat cu toţii şi ne-am însemnat cu semnul izbăvirii. Nu se poate descrie fiorul ce străbătea sufletele noastre. La unii ochii erau umezi, la alţii mâinile doreau să atingă pământul cel înnroşit şi binecuvântat, iar alţii nu mai conteneau să se oprească din a-şi face semnul Sfintei Cruci. Trupurile şi sufletele noastre trăiau o minune, fapt ce nu mai fusese dăruit de multă vreme.

În vremuri când în ţară domnea jalea, iată că şi mucenicii de la Secu, au arătat că plâng înaintea Tronului Slavei, şi nu plâng oricum, ci cu sânge fierbinte, sânge de credinţă, spre mângâierea unora şi mustrarea altora...

După acea zi, petele roşii au mai stat ca mărturie multă vreme, până au socotit ele că trebuie să se retragă. Apoi au mai apărut, tot aşa la ploi mari şi din senin...

O bătrână din Pipirig, Chirilă Elena, născută în 2 mai 1923, îmi mărturisea cu ceva timp în urmă: *„Eram copilă şi veneam la slujbe cu mama şi cu altefemei din sat. Femeile stăteau în Biserică, iar eu mă jucam cu alţi copiii de vârsta mea şi umblam desculţă prin curtea Mănăstirii Secu. Ţin minte până mor că apăsam cu degetele de la picioare în pământ când ploua şi ieşea sânge. Era aşa stacojiu. Părinte, era pământul ca un burete. Mama ne certa şi ne spunea: „Măi nu mai călcaţi acolo, voi nu ştiţi că-i păcat? Acolo au fost tăiaţi părinţii şi-i loc sfânt! Plecaţi de acolo! N-aveţi unde vă juca, decât acolo ? ...”*

Astăzi acel loc este împrejmuit cu un gărduleţ, iar deasupra pământului înroşit s-au plantat flori, florile curăţiei. Locul este binecuvântat şi cu o cruce de lemn de unde Hristos Domnul priveşte zilnic la cei ce se odihnesc dedesubt, la cei ce vin să se închine. O candelă suspină mereu, acolo, la picioarul crucii pentru cei ce au avut credinţa nepătată...

Unul din locurile în care au fost decapitaţi călugării din Mănăstirea Secu la 1821 - loc în care au apărut pete roşiatice din pământ -
Minunea apariţiei petelor roşii din pământ în data de 9 august 2005 - Mănăstirea Secu -

Arhimandritul iCarion Bălăiţă,
o conştiinţa curată în istoria tezaurului mănăstirii

Arhimandritul Ilarion Bălăiţă

Aşezămintele noastre religioase, mănăstirile, sunt urme şi mărturia evlaviei străbune. Preocupările şi idealurile vremurilor prin care trecem se deosebesc mult de cele ale înaintaşilor noştri. Cronicarul şi Arhimandritul Dionisie Udişteanu spunea în acest sens că *„totuşi, datoria noastră faţă de aceste ostroave de muncă şi reculegere nu este de a le lăsa în părăsire şi de a le privi cu nepăsare, ci de a le cunoaşte şi a le cinsti cercetându-le trecutul plin de fapte mari şi de a le ridica din starea de astăzi la înălţimea vremurilor de altădată."*

Mănăstirile noastre sunt mărturii grăitoare ale unui trecut bogat în oameni cu fapte pilduitoare. Mulţimea de cărţi manuscrise ce s-au mai putut păstra şi se mai pot găsi prin mănăstiri, ne arată cât de înfloritâ era şcoala mănăstirească şi cât de harnici în ale culturii erau călugării din trecut.

Un chip de mare călugăr peste care s-a aşternut uitarea a fost şi cel al Arhimandritului Ilarion Bălăiţă. Acesta s-a născut la 7 martie 1886 în comuna Săcueni din judeţul Bacău. Iordache, căci aşa se numea de acasă, fiul lui Neculai şi Maria, a venit la călugărie în 1910 pe 21 octombrie în mănăstirea de la poalele muntelui Vasan, Secu. La 27 noiembrie 1911 este călugărit, primind numele de Ilarion. Din Registrul Mănăstirii Secu aflăm că pe 24 decembrie 1911 este numit econom provizoriu. Este hirotonit ierodiacon pe 13 aprilie 1914 şi ieromonah pe 21 aprilie 1914.

A luat parte în campania din 1913 în Bulgaria ca infirmier la Crucea Roşie Internaţională.

Îl întâlnim Eclesiarh Mare la 1 februarie 1915, stareţ provizoriu la 16 martie 1915 şi apoi hirotesit protosinghel. Pentru calităţile lui gospodăreşti şi duhovniceşti este numit stareţ definitiv în data de 21

octombrie 1915.

Părintele Dionisie Udişteanu afirma că: *„Arhimandritul Ilarion Bălăiţă, stareţ între 1915-1925, are meritul că a păstrat bine tezaurul mănăstirii în timpul războiului. Gospodar şi renovator a fost pentru mănăstirea lui, care niciodată nu s-a confundat cu casa lui. Aceste lucruri sunt în măsură să le ştiu poate mai bine decât oricare altul." f*Arhim. Dionisie Udişteanu*, Graiul evlaviei străbune,* p.79*)* În anul 1916 el s-a împotrivit cedării bunurilor ce le avea în administrarea sa, salvând de la „drumul Moscovei", aşa cum intenţionau mai marii vremii, odoare de mare preţ, printre care şi acel celebru Epitaf, brodat cu fir de aur, care a fost donat Mănăstirii Secu de către ctitorul Nestor Ureche şi soţia sa Mitrofana, în anul 1608. Pentru acest „refuz" a fost şi pălmuit, însă nu s-a lăsat intimidat. Cu mult curaj şi-a apărat odoarele cu toate puterile. Înfruntând arestul, bătăile şi schingiuirile anchetatorilor, vrednicul de pomenire Arhimandritul Ilarion Bălăiţă nu a trădat locul tainiţelor, ştiute numai de bătrânii mănăstirii, în care a fost depozitat tezaurul ce poate fi admirat astăzi în muzeul de la Secu.

Monahii din mănăstire, în smerenia inimii fiecăruia, îi sunt recunoscători pentru vitejia şi bărbăţia de care a dat dovadă în acele vremuri de restrişte. Dacă nu ar fi fost acest părinte vrednic, multe din obiectele ce alcătuiesc astăzi tezaurul mănăstirii nu ne-ar mai fi bucurat privirile şi nici nu ar mai mărturisi despre cultura şi tradiţia acelor vremuri.

Vorbind cu o bătrână din Pipirig despre trecutul Mănăstirii Secu pe care îl ştia din propria viaţă sau de la părinţii şi bunicii ei, am auzit un cuvânt pe care cu siguranţă nu o să-l uit toată viaţa: *„Mai bine înting în sare şi mă uit la soare decât să înting în unt şi să mă uit în pământ."* Mi s-a confirmat acum, încă o dată, faptul că vorba bătrânilor, întărită de experienţa acestora din moşi strămoşi este plină de duh şi de adevăr. Ea m-a făcut să înţeleg gestul istoric şi sublim al Arhimandritului Ilarion Bălăiţă.

Decorat cu crucea Serviciul Credincios clasa a I-a, Crucea Meritul Sanitar, clasa a II-a, Bărbăţie şi Credinţă clasa II-a, Avântul Ţării, Părintele Ilarion Bălăiţă este hirotesit arhimandrit la 5 iunie 1918. La un moment dat, figurează ca director al spitalului de răniţi

din mănăstire. Se pare că în Secu în acea perioadă existau şi refugiaţi ruşi intelectuali.

După o activitate remarcabilă şi istorică în viaţa Mănăstirii Secu, pleacă din această lume la 8 august 1964. Cred că Dumnezeu i-a răsplătit preţuirea pe care a avut-o faţă de mănăstirea cu care s-a identificat. Domnul i le-a răsplătit pe toate, pe cele ştiute şi pe cele neştiute. În lumea aceasta trecătoare unde totul este ca un vis, oamenii adeseori uită, însă Dumnezeu nu uită niciodată.

Astăzi, din nefericire, sunt alţi oameni, alte mijloace de lucru şi altă înţelegere pentru trecut...

Arhimandritul Ilarion Bălăiţă în anul 1963 (cu un an înainte de moarte)

ArhimandritulDionisie Udişteanu, cronicarul Mănăstirii Secu

Arhimandritul Dionisie Udişteanu

Între chipurile de slujitori ai altarelor noastre străbune şi îndeosebi ai monahismului românesc din trecutele decenii, se află şi Părintele Dionisie Udişteanu. Arhimandrit, profesor şi cronicar, el este unul dintre cei mai mari cărturari ai Mănăstirii Secu din veacul al XX- lea.

Născut în satul Ştirbăţ, comuna Siliştea din judeţul Suceava, la 25 septembrie 1900, a primit la botez numele de Dumitru. Ca să-l poată naşte, mama sa l-a făgăduit Maicii Domnului aşa cum era obiceiul atunci, însă la două ore după naşterea pruncului aceasta a murit. Datorită acestui eveniment tragic şi pentru liniştea casei sale, tatăl lui Dionisie a fost nevoit să-şi trimită copiii la fraţii şi cumnaţii săi. Astfel, pruncul Dumitru este înfiat la numai două luni de către un unchi, Ioan Udişteanu din comuna Fântânele. În acest sat a crescut şi a cunoscut bucuriile şi frumuseţea copilăriei, *„zburdând vesel ca un ied pe imaşurile din văile Şiretului, până când am plecat în lume pentru a-mi potoli dorul de carte”,* aşa cum va afirma mult mai târziu într-una din operele sale.

În casa părinţilor adoptivi a avut o bună creştere şi o aleasă îngrijire creştinească. Pentru fiecare dintre noi părinţii sunt nemuritori; aşa a fost şi cu tânărul Dumitru, căci pe mama o socotea *„plină de daruri cereşti”,* iar tatăl era petru el *„un mare cunoscător al mai multor îndeletniciri meşteşugăreşti”*. De la aceşti pilduitori

părinţi, a învăţat bunătatea şi omenia creştinească.

După ce urmează cursurile şcolii primare de cinci clase în Fântânele, în vara anului 1913 ar fi dorit să urmeze seminarul sau liceul, dar fiind singurul băiat în gospodărie, părinţii adoptivi l-au dorit dascăl la biserica din sat. A urmat dăscălia în satul vecin la Gheorghe Viziru, dascăl la Băneşti un an de zile, dar gândul lui Dumitru zbura spre seminar sau liceu, spre a-şi sătura dorul după carte. Muncind cu ziua la curtea unui boier din acele locuri şi strângând 90 de lei de argint, şi-a cumpărat cele necesare pentru a merge în lume, în făurirea viitorului său.

Din pronia lui Dumnezeu, în iarna anului 1914 vin în satul lor pentru strângerea de milostenii doi monahi de la Mănăstirea Vorona din judeţul Botoşani. Astfel, se aprinde în sufletul tânărului Dimitrie dorinţa de a cunoaşte această mănăstire. După ce vizitează Vorona şi se umple de evlavie sfântă de cele văzute acolo, află de la pălimarul (paraclisierul) de la biserica din Fântânele, despre Mănăstirea Neamţu şi hramul de acolo - *„ÎnălţareaDomnului”,* ce urma a fi prăznuit. Se întoarce în satul său natal, Ştirbăţ, pentru a-şi vedea tatăl şi a-i săruta dreapta părintească, ca drumul lui să fie binecuvântat.

Acest hram de la *„mănăstirea mănăstirilor”* a adunat şi adună dintotdeauna mulţime de pelerini de pretutindeni. Ajuns la Mănăstirea Neamţ, Dumitru a petrecut bucuria acestui sfânt şi mare hram al Moldovei, cuprins fiind de nemărginite înălţări sufleteşti. Acolo reuşeşte să discute cu stareţul de atunci, Părintele Evghenie Ungureanu, care îl recomandă Arhimandritului Visarion Puiu, pe atunci directorul *Seminarului Teologic Sfântul Andrei din Galaţi.* Însă pentru a fi primit în seminar, avea nevoie de recomandarea unui stareţ de mănăstire. Fiind de faţă la cele discutate şi Părintele Arhimandrit Grigorie Popa, stareţul Mănăstirii Vorona din judeţul Botoşani, acesta sa oferit să-l primească în mănăstirea sa, ca în toamna aceluiaşi an 1914, să-l recomande spre a fi primit la seminar.

Astfel este închinoviat la Mănăstirea Vorona, cu îndatorirea de a nu lipsi de la biserică şi de la ascultările de obşte. După o perioadă de ucenicie, Părintele Stareţ nu şi-a mai ţinut făgăduinţa de a-l trimite pe Dumitru la seminar. Trist, descurajat şi dezamăgit de multele

încercări, înfruntând asprimea vieţii şi nepăsarea oamenilor, atât în Mănăstirea Vorona cât şi la Schitul Preuteşti, Dumitru se îndreaptă cu ochii în lacrimi spre Mănăstirea Secu, pe care o cunoscuse când venise la hramul Mănăstirii Neamţ. *„Minunate şi frumoase locuri am mai străbătut în călătoria mea spre mănăstirea care mă chema”* sunt gândurile consemnate în memoriile personale ale Părintelui Dionisie de mai târziu, cugete ce exprimau evlavia şi preţuirea pe care o avea faţă de Mănăstirea Secu.

Lăcrimând de bucurie, Părintele Stareţ Calistrat Dima, cel care avea obiceiul să nu ţină nimic sub cheie, îl ia ca ucenic la stăreţie, socotind venirea tânărului novice ca o binecuvântare din partea Sfântului Ioan Botezătorul, cel care i-a îndrumat paşii spre această chinovie.

În începutul vieţii lui în mănăstire a fost ispitit cu bani lăsaţi pe jos, cu felurite dulciuri, pentru a-i fi cântărită cinstea, corectitudinea şi înfrânarea. Dar cum provenea dintr-o familie cinstită, nu a căzut în mrejele ispitirii. Astfel că Părintele Stareţ a preţuit purtarea sa şi l-a dat ca pildă pentru fraţii mai tineri din mănăstire.

În acea perioadă în Mănăstirea Secu exista Şcoală de Cântăreţi, şcoală la care este sfătuit de către Părintele Stareţ şi tânărul Dumitru să se înscrie. Şcoala se ţinea în mănăstire, iar examenele se dădeau la Mitropolie la Iaşi. La hramul anual al mănăstirii, *Tăierea capului Sfântului Ioan Botezătorul,* pe 29 august 1915 a fost îmbrăcat ca frate de mănăstire, în vremea stăreţiei Părintelui Ilarion Bălăiţă.

Ieroschimonahul Vichentie Mălău, mare eclesiarh la Mănăstirea Secu, l-a luat ca ucenic de chilie şi l-a rânduit paraclisier. Tot Părintele Vichentie i-a luat caiete şi cerneală ca să se deprindă cu scrisul frumos şi cu ortografia. Cuviincios şi conştiincios totodată, Dumitru a câştigat respectul şi dragostea multor vieţuitori din mănăstire.

Tocmai pentru că era un suflet ales şi de mare încredere, fratele nostru Dumitru a participat în vremurile vitrege ale primului război mondial, la adăpostirea tezaurului mănăstirii în tainiţe. A dezbrăcat icoanele de argint, pentru a nu fi furate, a strâns toate candelele mici şi mari din argint, potirele, crucile, tăvile de argint şi aur şi altele, în lăzi îmbrăcate în tablă zincată.

În timpul când apa şi codrul doarme, la ceas de mare taină, au pus tezaurul mănăstirii la adăpost pentru a fi şi altora spre mângâiere în vremuri liniştite. Datorită presiunilor puternice, o parte dintre odoare, printre care arhierati conul Sfântului Ierarh Varlaam Moţoc, Mitropolitul Moldovei, mitra, sacosul verde cu pietre nestemate, omoforul mare şi mic, epitrahilul şi stiharul aceluiaşi sfânt părinte, precum şi un covor de lână ctitoricesc, au fost duse la Iaşi la Mitropolie, iar de acolo purtate pe căi străine.

Spre sfârşitul războiului, în data de 14 octombrie 1918 este numit cântăreţ la Biserica Sfinţii Trei Ierarhi din Iaşi. După absolvirea şcolii de cântăreţi se înscrie în septembrie 1919 la Seminarul Teologic *„Sfântul Apostol Andrei”* din Galaţi. În acel an au fost 400 de candidaţi pe 80 de locuri. A fost ales ca şef de clasă şi casier în comitetul clasei. Datorită faptului că directorul seminarului avea o atitudine ostilă faţă de călugări, după un an Dumitru cere transferul la Seminarul Teologic de la Huşi, seminar reînfiinţat în acea vreme odată cu cel de la Roman. Totodată prin transferul la Huşi era mai aproape şi de Mănăstirea Secu.

Se reîntoarce la mănăstire unde este rânduit cu ascultarea ca ajutor de secretar în cancelarie, până în toamnă când pleacă la cursurile Seminarului Teologic *„Sfinţii Trei Ierarhi”* din Huşi. La scurt timp, la îndemnul Preasfinţitului Nicodim Munteanu este tuns rasofor şi hirotonit ierodiacon pe seama Catedralei Episcopale din Huşi, în data de 21 noiembrie 1922, unde va sluji o bună perioadă de timp.

La 20 octombrie 1925 se înscrie la Facultatea de Teologie din Bucureşti, însă în vacanţe frecventează în continuare Mănăstirea Secu. În perioada studenţiei este hirotesit arhidiacon fiind în ascultarea episcopului de Huşi. La 28 iunie 1929 susţine teza de licenţă *„Buda şi Budismul”* şi este declarat licenţiat în teologie.

Având o pregătire teologică la înălţime, este numit Profesor şi Subdirector al Seminarului monahal de la Mănăstirea Cernica unde îşi desfăşoară activitatea între anii 1929 - 1940. Printre elevii Preacuvioşiei Sale s-a numărat şi vrednicul de pomenire Preafericitul Părinte Patriarh Teoctist, în perioada 1932 - 1940.

Va fi apoi chemat la slujba preoţiei, fiind hirotonit ieromonah în

1934. Tot în perioada aceasta (1930 - 1938) este numit director al tipografiei de la Cernica, stareţ al mănăstirii şi director al Seminarului (19401941), hirotesit tot atunci protosinghel. Cariera didactică o continuă ca profesor la Seminarul “Sf Andrei" din Galaţi (1941-1945), apoi la Seminarul “Central” din Bucureşti (1945 - 1948).

Părintele Dionisie Udişteanu face eforturi foarte mari în calea atingerii idealului său ca să poată pune umărul la ridicarea celor mulţi, a călugărilor români, prin învăţătura de carte. Dorinţa lui a fost să scrie, şi a scris de-a lungul vieţii peste 30 de volume. Tocmai pentru că iubea mult monahismul, a înfruntat greutăţi de tot felul pentru a putea şi el contribui, prin pregătirea lui înaltă, la înflorirea culturii monahilor. În această perioadă, publică mai multe articole în presa vremii. A fost unul dintre călugării cărturari cei mai de seamă ai timpului său şi ar fi putut fi unul dintre ierarhii luminaţi ai Bisericii noastre... Pentru calităţile lui deosebite este hirotesit arhimandrit în anul 1947.

Chiar dacă valurile vieţii i-au purtat paşii pe drumuri îndepărtate, totuşi el nu şi-a scos niciodată din inimă chipul mănăstirii celei iubite, a celei care i-a cioplit anii tinereţii. Astfel că Părintele Dionise se retrage la Mănăstirea Secu, unde va rămâne în perioada 1949-1959. Un timp a fost chiar stareţul mănăstirii (1956 - 1959).

Ispitele, strâmtorările şi încercările ne urmăresc pe fiecare până la uşa mormântului. Tot aşa şi sufletul dosădit al părintelui a fost mereu spălat cu baia necazurilor. Durerea cea mai mare a avut-o atunci când a fost exclus din monahism din dispozitia autorităţilor comuniste, trăind în diferite localităţi (1959- 1970). Când lucrurile s-au mai liniştit, i s-a permis să se stabilească în Mănăstirea Slatina unde a trăit până la moarte. *,,După o viaţă de om, trăită de mine, cu părţile de bine şi lipsurile inerente”,* Dionisie Udişteanu pleacă spre cele veşnice la
data de 28 decembrie 1984, fiind înmormântat la Mănăstirea Slatina.

Astăzi, un număr de 1760 de cărţi din biblioteca personală a părintelui se găsesc în biblioteca Seminarului Teologic de la Mănăstirea Neamţ.

Prin temerara şi înflăcărata acţiune a vrednicului de pomenire

Mircea Motrici, strănepot al părintelui Dionisie, au fost scoase la lumină cinci volume din manuscrisele acestuia, alte cincisprezece volume urmând a fi tipărite. Colecţia *"Restituiri - Arhimandrit Dionisie Udişteanu"* include întreaga operă a acestuia. Ea se vrea a conţine 30 de volume, ce cuprind aproape întreaga sa activitate de monah, de cărturar, de om de cultură şi istoric. Chiar dacă Domnul Mircea Motrici a trecut la Domnul, pentru a se revedea cu Părintele Dionisie, pe care l-a iubit şi preţuit foarte mult, totuşi nădăjduiesc că în timp se va găsi cineva cu suflet mare să ducă la bun sfârşit colecţia *„Restituiri"*. Este o reparaţie morală, o datorie sfântă şi o conştiinţă istorică de a vedea lumina tiparului şi celelalte volume ale Părintelui Dionisie, multe dintre ele fiind mărturii autentice despre trecutele vremuri.

Arhimandritul Dionisie Udişteanu, acest mare semănător de slove, a rămas peste veacuri un fiu al Mănăstirii Secu, pe care iubit-o foarte mult, cercetând istoria acesteia şi scriind numeroase articole şi cărţi despre trecutul ei. Părintele Dionisie a depus nenumărate eforturi pentru formarea viitorilor monahi, întemeind la Secu o renumită şcoală monahală, în vederea unei autentice renaşteri a vieţii mănăstireşti din ţara noastră. Fiind prin excelenţă un monah însetat de cultură şi un bun gospodar, s-a pus cu devotament şi pasiune în slujba renaşterii şi propăşirii vieţii călugăreşti.

Vrednicul de pomenire Preasfinţitul Episcop Vicar Gherasim Putneanul afirma la un moment dat că dacă sar publica tot ceea ce a scris Părintele Dionisie Udişteanu, pentru lumea ortodoxă, pentru cercetători şi pentru cărturarii din România, acesta va fi cunoscut ca unul dintre cei mai mari călugări-cărturari ai secolului XX.

Anii au trecut, praful s-a aşternut peste slovele vechi, însă părinţii din Mănăstirea Secu păstrează vie recunoştinţa faţă de Arhimandritul Dionisie Udişteanu, cel care a iubit atât de mult vieţuitorii, cărţile şi istoria mănăstirii sale. Oameni ca dânsul sunt rari şi trebuiesc preţuiţi, ţinuţi în suflet ca o comoară de mare preţ şi pomeniţi mereu la zile de sărbătoare, atunci când evocările sunt cuprinse de cea mai mare cinste.

Fotografie făcută cu prilejul hramului Mănăstirii Secu şi a comemorării Sfântului Ierarh Varlaam Motoc, Mitropolitul Moldovei, la 300 de ani de la moartea sa; în timpul stăreţiei Arhirn. Dionisie Udişteanu.

Arhimandritul Irineu Ilie, un stareţ plin de bunătate

Fiecare generaţie de monahi are în mănăstirea sa unul sau mai mulţi părinţi de suflet a căror amintire s-a imprimat în inimile acestora pentru totdeauna. De cele mai multe ori ei rămân candele nestinse în odaia sufletelor celor care i-au cunoscut. Amintirea acestora dăinuie peste veacuri iar numele lor sunt pomenite pururea pe buzele monahilor şi în dipticele mănăstirilor. Aceşti oameni sunt rari, însă atunci când răsar sunt un izvor nesecat de bunătate. Adeseori pentru viaţa lor aleasă şi curată sunt chemaţi repede la Domnul pentru ca răutatea să nu se adăpostească în ei iar sufletul să le rămână curat ca un crin proaspăt. Un astfel de părinte, fiu al Mănăstirii Secu, a fost şi Arhimandritul Irineu Ilie, fost Stareţ aici şi Superior al Aşezămintelor Româneşti de la Jerusalim şi Iordan.

Născut într-o familie de oameni evlavioşi, a fost botezat cu numele de Ilie, primind o educaţie aleasă. Din darul lui Dumnezeu toţi cei cinci fraţi din familia sa au ajuns oameni valoroşi în viaţă, semn că binecuvântarea lui Dumnezeu a fost mare peste casa aceasta. Tânărul Ilie, înzestrat de Dumnezeu cu un suflet nobil şi cristalin, era cu totul special faţă de ceilalţi copiii. Dornic de o viaţă liniştită se retrage de tânăr la Mănăstirea Secu. Este tuns în monahism în anul 1973, după absolvirea Seminarului Teologic de la Mănăstirea Neamţ şi trimis apoi să urmeze cursurile Institutului Teologic Universitar din Bucureşti, obţinând titlul de licenţiat în Teologie. S-a înscris la cursurile de doctorat de la acelaşi institut, unde datorită frumoaselor rezultate la învăţătură și a cuminţeniei sale deosebite este recomandat pentru o bursă de studii în străinătate pe care o primeşte. Din rânduială dumnezeiască între anii 1979-1982 urmează cursurile de doctorat la Facultatea de Teologie din Maynooth - Dublin (Irlanda). În paralel cu acestea studiază între 1981-1982 şi Cursurile de limbă franceză de la seminarul Romano - Catolic de la Besangon - Franţa. În anul 1982, se reîntoarce în ţară cu titlul de „masters” în teologie fiind ales stareţ al Mănăstirii Secu. Este numit în ascultarea de stareţ de la 1 octombrie 1983 până la 1 martie 1986.

Aici va continua lucrările de restaurare şi înfrumuseţare a mănăstirii, reamenajând colecţia de obiecte bisericeşti, reînnoind mobilierul acesteia, refăcând acoperişul fântânii din curtea mănăstirii

şi multe altele. În timpul cât a condus obştea Mănăstirii Secu, a încercat permanent să întărească armonia dintre călugări, ca toţi să fie ca fraţii, îndemnându-i să se roage şi să caute pacea rugăciunii, să caute smerenia şi dragostea nefăţarnică dintre fraţi, reuşind în scurt timp să fie iubit de toţi părinţii.

Cu privirea adâncă, mereu caldă şi având vocea blândă, Părintele Irineu a fost o pildă vie pentru toţi monahii din mănăstire. Întotdeauna cântărea orice situaţie şi niciodată nu răspundea instinctiv la provocările vieţii aşa cum firea omenească, de multe ori, ne îndeamnă pe fiecare să răspundem. Ierta pe toţi cei care mai greşeau, cu fapta sau cu cuvântul, şi căuta ca fiecare să-şi dea singur seama unde a greşit, fără să fie pedepsit, şi bineînţeles să se corecteze. Avea o stăpânire de sine şi un calm ce parcă nu erau din lumea aceasta. De multe ori te întrebai dacă mai este om sau a ajuns deja înger, aşa cum e chemat călugărul să devină.

Arhimandritul Irineu iRe (1953-1988)

Într-o lume activă, presărată cu temperamente vulcanice la tot pasul, Stareţul cel bun rămânea senin, fără să se tulbure şi căuta întotdeauna calea de mijloc, calea prin care să nu întristeze pe nimeni şi nici să se simtă cineva nedreptăţit. Era pentru toţi ca un părinte dezlipit din paginile pline de înţelepciune ale Patericului. Felul lui aparte de a fi a constituit o predică neuitată chiar şi peste veacuri.

Din prea plinul inimii lui măreţe revărsa iubire în fiecare clipă. Şi ca şi când nu ar fi fost de ajuns, seara, după o zi încărcată cu diferite probleme şi rucodelii mănăstireşti, Arhimandritul Irineu Ilie, cerceta câte un frate sau câte un părinte pe la chilie. Bătea uşor la uşă zicând: *„Pentru rugăciunile Sfinţilor Părinţilor noştri, Doamne Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluieşte- ne pe noi !”* Când auzea de după uşă *„Amin !”,* intra cu sfială ca într-o biserică. Întreba pe frate dacă şi-a făcut pravila, dacă are vreo mâhnire, sau poate îl doare ceva. Apoi la un moment dat din sân scotea o mână de fragi culese chiar de Sfinţia sa, ori un pic de sirop de brad sau altceva bun pe care le lăsa fratelui ca mângâiere. Dacă se întâmpla ca fratele să nu-şi fi făcut pravila stătea şi se ruga cu dânsul şi apoi îi asculta suspinul sau bucuria pe care oricine le adună de peste zi. Era ca un tată ce îşi cercetează copiii şi dorea să-i cuprindă în braţele sale pe toţi. Nu era

la vreme aceea nimeni în mănăstire care să poată spune că la el Părintele Stareţ nu a fost niciodată. Pe toţi îi cerceta şi îi încuraja. Întotdeauna i-a plăcut să dăruiască tot ce avea mai bun împăturit cu o vorbă dulce. Iar obştea îl iubea nu numai pentru bunătatea lui sinceră ci şi pentru faptul că era apropiat de toţi.

Când primea daruri de la musafiri, nu ţinea nimic pentru dânsul, ci le trimitea la obşte sau le lua cu el şi mergea pe la chiliile părinţilor spunând *„că are nişte biscuiţi şi nu are cu cine să-i mănânce”.* Atât de bun la inimă era încât nu putea să păstreze nimic pentru sine.

În anul 1986 a fost numit în funcţia de Superior al Aşezământului Bisericii Ortodoxe Române de la Locurile Sfinte de la Jerusalim şi Iordan. Fiind legat sufleteşte de mănăstirea pe care a iubit-o încă din vremea când era elev la Seminarul de la Neamţ, totuşi a răspuns chemării Sinodului Bisericii şi a primit această nouă şi grea ascultare.

Din nefericire nu a slujit Biserica în această demnitate decât doi ani întrucât în zorii zilei de 14 octombrie 1988, când se îndrepta spre aeroport cu gândul de a veni la Iaşi spre a participa la Slujba Sfintei Liturghii de hramul Sfintei Cuvioase Parascheva, a suferit un grav accident, trecând la Domnul într-un mod tragic.

Vestea neaşteptatei sale morţi a întristat în primul rând pe Vrednicul de Pomenire, Prea Fericitul Părinte Patriarh Teoctist prin a cărui îngrijire rămăşiţele pământeşti ale Părintelui Irineu au fost aduse în ţară de Prea Sfinţitul Episcop Vasile Târgovişteanul, Vicar Patriarhal la acea vreme. În ziua de 20 octombrie 1988, la Mănăstirea Secu s-a oficiat slujba de înmormântare de către Prea Sfinţitul Episcop Vicar Pimen Suceveanul în fruntea unui sobor impresionant de preoţi şi diaconi. Sicriul cu trupul neînsufleţit a fost bine sigilat de către autorităţile din Jerusalim şi nu s-au putut vedea de nimeni rămăşiţele pământeşti ale Arhimandritului Irineu Ilie.

Au plâns rudele, au lăcrimat ucenicii, au suspinat şi clopotele, însă Domnul l-a dorit la El. Doar rugăciunea de la prohodire mai răsună aievea în minţile celor ce l-au condus pe ultimul drum şi în rugăciunea această parcă părintele le vorbeşte: *„Iată zac, iubiţii mei fraţi, în mijlocul tuturor, amuţit şi fără glas; gura a tăcut, limba a încetat şi buzele s-au lipit; mâinile şi picioarele s-au legat, chipul s-a schimbat, ochii s-au stins şi nu văd pe cei ce plâng; auzul nu*

primeşte strigarea celor ce se tânguiesc, nările nu mai simt miresma tămâiei; dar dragostea cea adevărată niciodată nu moare; pentru aceasta rog pe toţi cunoscuţii şi prietenii mei, faceţi pomenire pentru mine, ca în ziua Judecăţii să aflu milă la judecata cea înfricoşătoare. ” Anul acesta se împlinesc douăzeci de ani de când a trecut la veşnicele locaşuri, însă mănăstirea parcă îl mai aşteaptă să revină ca dintr-o lungă călătorie...

Părinţii îmbunătăţiţi sunt nevinovaţi precum copiii dar plini de înţelepciune ca bătrânii cei din vechime. Aşa era şi Părintele Arhimandrit Irineu Ilie. Faptele lui ascunse sub mantia smereniei sunt vrednice de scris în paginile unui pateric, însă până atunci sunt păstrate cu sfinţenie şi discreţie la Domnul. El care ştie şi vede toate, le ştie şi pe acestea. Doar părinţii din mănăstire, când inimile mai scâncesc de dor, mai desfac cufărul cu amintiri şi desprăfuiesc cu vorbe alese chipul tainic al Părintelui Irineu Ilie, păstrat ca o icoană în odaia sufletului fiecăruia.

Mormântul Arhimandritului Irineu Ilie

ArhimandritulGrichentie Damian, tipicarul mănăstirii

Spun părinţii că monahul trebuie să iubească chilia, căci acolo el se poate ridica din toate ispitele de peste zi. Ea trebuie să fie ca o Biserică. Acolo e spaţiul în care lacrimile nu mai au graniţe, unde rugăciunea nu stă în clepsidra timpului, iar privirile indiscrete nu mai ruşinează metaniile. Chilia e locul intim şi retras în care stai numai tu cu Dumnezeu, unde sufletul şopteşte iar Domnul vine şi odihneşte.

Imi povestea odată un profesor de religie că la una din clasele de a VI-a, un coleg de-al său, tot profesor de religie, a întrebat pe unul din elevi ce ştie el despre călugări. Copilul a răspuns : *„Călugării nu ascultă nici măcar muzică religioasă în chiliile lor pentru că trebuie să lase chilia tăcută, căci din când în când vrea să le vorbească Domnul şi să nu-i găsească ocupaţi.”*

Un părinte ce trecea într-o zi pe holul Părintelui Arhimandrit Grichentie Damian s-a minunat, auzindu-l suspinând adânc şi zicând din tot sufletul: *’’Maica Domnului, ajută-mă ! Maica Domnului nu mă lăsa !”.* Câte astfel de rugăciuni fierbinţi ascund pereţii odăilor din zidurile mănăstirilor numai ei ştiu...

Născut pe 17 februarie în 1927 în localitatea Bârlad, Gheorghe, căci aşa se numea din botez, fiul lui Mihai şi Catinca, a ales de tânăr să-şi petreacă viaţa în chipul cel îngeresc. Astfel că la numai douăzeci şi unu de ani îşi dedică viaţa lui Dumnezeu. Peste cinci ani, după perioada de ispitire canonică specifică oricărui novice, este tuns monah la 13 octombrie 1953, primind numele de Grichentie. La 27 martie 1954 este hirotonit ierodiacon şi apoi ieromonah la 29 august 1957.

Părintele pomenit mai sus, cu metania din Mănăstirea Secu, a fost multă vreme slujitor la Patriarhie, iar o perioadă Eclesiarh Mare la Catedrala Patriarhală, stareţ la mănăstirea Cetăţuia din Iaşi, muzeograf la mănăstirea Neamţ şi stareţ la Secu un an şi jumătate. După o viaţă închinată slujirii Bisericii lui Hristos, s-a retras definitiv la Secu în 1990.

A adus cu dânsul multe cărţi, pe care le-a adunat în întreaga viaţa. Acestea erau îngrijite şi inventariate, purtând chiar şi iscălitura sa, ca şi viaţa lui de altfel, ce era pecetluită cu ştampila bunei rânduieli. Toate lucrurile îi erau aranjate frumos, fiecare la locul lui.

La el în chilie nimic nu era împrăştiat la voia întâmplării. Ţinea mult la simplitatea monahului.

Părintele Grichentie avea mulţi talanţi dăruiţi de Domnul spre a-L proslăvi. Unul din aceste daruri era cel al sculpturii în lemn. Multe din lucrările sfinţiei sale au rămas mănăstirii şi au fost expuse în cadrul Colecţiei de Obiecte Bisericeşti. Acestea sunt adevărate bijuterii, lucrate cu multă migală şi dăruire. Ţin minte din perioada când aveam ascultarea de ghid la muzeu că toţi pelerinii admirau multă vreme vitrina în care se odihneau aceste piese. Sunt sculpturi lucrate în diferite esenţe : lemn de păr, de cireş, şi în os. A confecţionat chiar şi o cruce din sâmburi de piersică, şlefuiţi, găuriţi şi lipiţi între ei ; sau o cruce pectorală cu decoraţiuni lucrată în întregime în lemn. Altele sunt atât de miniaturizate încât ai nevoie de o lupă pentru a-i admira detaliile simetrice. Sunt o minunăţie ! Un ochi educat în această artă ar putea spune mult mai multe decât transmit cuvintele mele uscate de neştiinţa meşteşugului dar izvorâte dintr- o inimă sinceră şi plină de recunoştinţă şi admiraţie faţă de mâinile de aur ce au lucrat aceste odoare de mare preţ.

Arhimandritul Grichentie era mai aspru cu el în primul rând şi apoi cu cei din jur. Prezenţa lui impunea respect şi nu permitea neorânduieli. Iubea ordinea şi corectitudinea. Chiar dacă părea uneori mai sever, era o severitate constructivă, ca şi grija unui părinte ce se ocupă îndeaproape de formarea copilului. Nu respingea ci apropia, căci era o ordine care te odihnea. Era atent la ţinuta atât morală cât şi cea fizică, fiind un om energic care punea mult suflet în tot ceea ce făcea.

Datorită celor trei intervenţii chirurgicale la stomac suferite, acesta îşi micşorase volumul, astfel încât în Postul Mare îi era de ajuns un cartof fiert pe zi. În spatele acestui om aparent sever, se ascundea o inimă mare şi un suflet nobil. Era grijuliu cu cei suferinzi. Făcea injecţii la părinţi când se îmbolnăveau şi lua tensiunea la cei care aveau nevoie. Avea şi o vorbă care îl făcea tare drăgălaş: *„Ascultă - ascultă, prea mare pulsul! Trebuie să stai cu pastila în buzunar!”* Era îngrijorat de sănătatea celor care îi cereau sfatul. Era ca un medic ce dorea să vadă evoluţia bolii şi se interesa de cum a mai evoluat, dacă a mai stagnat. Îi plăcea să cerceteze bătrânii,

bolnavii.

Ziua şi-o petrecea citind. Obişnuia să-şi extragă multe notiţe. Biblioteca este leacul nemuririi căci devenim contemporani cu cei pe care îi studiem. Este locul unde se poate cultiva smerenia...

Când dorea să se liniştească mergea adesea prin cimitir. Era sensibilizat mereu în suflet de armonia naturii, de paleta de culori ce îmbată privirea şi de ciripitul dulce al păsărelelor ce împodobeau atmosfera de pace. Părintele stătea adesea şi contempla, iar când mai prindea un monah prin trecere, încerca să-i transmită acele vibraţii ale sufletului zicându-i : *„Ascultă -ascultă ce simfonie!”*

Ţinea ca la strană să se citească rar, clar şi după tipic. Îi îndruma pe părinţi să articuleze corect cuvintele căci era obişnuit de la Patriarhie cu o rânduială solemnă. Îi plăcea ca slujbele să fie frumoase, împodobite cu rugăciuni şi cântări îngereşti unde şi sufletele îngenunchează. Dorea ca oamenii să se bucure de aceste momente sacre, de această întâlnire o omului cu Dumnezeu în rugăciune, în care cerul se uneşte cu pământul. Pentru unii poate era chiar prima întâlnire...

Era renumit pentru solemnitatea cu care slujea. Mărturisesc părinţii care l-au cunoscut că erau pelerini care frecventau Mănăstirile Secu şi Sihăstria, iar unii poate mergeau mai des la Sihăstria, însă dacă auzeau că slujeşte Părintele Grichentie la Secu renunţau să meargă la Sihăstria, numai să vină, să-l asculte şi să-l vadă pe acest părinte. Slujba ţinută de Părintele Arhimandrit aveau o frumuseţe aparte. Toate gesturile liturgice şi mişcările îi erau pline de evlavie şi pioşenie. Vocea lui pătrunzătoare te făcea să te simţi ca în faţa lui Dumnezeu.

Nu permitea ca în Casa lui Dumnezeu, Biserica, să fie zgomot şi neorânduială. Mai în glumă, mai în serios, când îl vedeau părinţii că mişcă într-un fel anume din mustăţi, era semn că ceva trebuie revizuit în acel loc, la acel moment. Prezent la toate slujbele Bisericii, era foarte bucuros când cineva se arăta interesat de problemele bisericii şi dorea să înveţe tipic.

Predicile lui erau tot timpul actualizate şi suferea lăuntric foarte mult pentru starea tinerilor şi a creştinilor în general. Dorea să-i înveţe pe oameni că esenţa lor este de origine divină şi să retrezească

în ei conştiinţa vechii lor demnităţi. De multe ori în predică era pătruns de emoţie, iar ochii îi erau înecaţi în lacrimi, cu greu stăpânite până ajungea în Sfântul Altar.

Când treceau prin zonă PS Gherasim Putneanul sau IPS Pimen Suceveanul, tot timpul poposeau şi la chilia Părintelui Arhimandrit Grichentie. Acesta era împlinit sufleteşte de faptul că mulţi Preasfinţiţi şi cuvioşi părinţi ce au ajuns mai târziu episcopi au fost îndrumaţi în practica liturgică şi în tipic de către el în perioada cât a fost Mare Eclesiarh la Patriarhie. Știa că are mulţi rugători pentru sufletul lui...

Inima mea suspină şi-mi spune că de acum cei ce l- au cunoscut vor mai sluji cu Sfinţia Sa doar la altarul sufletului. De acolo părintele le va mai face poate observaţii în clipele lor tainice.

Când a murit, părintele a lăsat un bilet pe care scria *„V-am iertat pe toţi şi vă rog să mă iertaţi şi pe mine şi să mă pomeniţi în rugăciunile voastre!”*

Arhimandritul Ciprian Zaharia

- Exarhul Mănăstirilor din judeţul Neamţ -

Monahii sunt datori să-i iubească pe toţi oamenii la fel. Să le plângă inima la fiecare suspin din lume, aşa cum mărturisesc bătrânii. Ei nu au voie să-i împartă pe oameni în buni şi răi, căci Judecător este numai Dumnezeu, iar judecăţile lui Dumnezeu nu ne sunt de folos să le ştim. Viaţa este un imn pe care îl cântăm cu sau fără lacrimi în ochi.

Un alt părinte care ne-a arătat prin ceea ce a trăit că viaţa este o cruce care trebuie îmbrăţişată, este şi Arhimandritul Ciprian Zaharia. Născut în anul 1931 în comuna Boroaia din judeţul Suceava, a intrat de tânăr în monahism în obştea Mănăstirii Secu. Pentru calităţile deosebite este hirotonit ierodiacon şi apoi ieromonah, remarcându-se ca un bun slujitor şi chivernisitor în viaţa monahală de la Secu.

Pe la jumătatea anului 1979, după trecerea în veşnicie a Arhimandritului Dionisie Velea, vrednicul de pomenire, Preafericitul Părinte Patriarh Teoctist, pe atunci Mitropolit al Moldovei şi Sucevei, l-a numit pe Părintele Ciprian stareţ la Mănăstirea Bistriţa - Neamţ, unde mai vieţuiau puţini călugări. Pe atunci, trăiau aici şi câţiva părinţi deosebiţi, trimişi la Mănăstirea Bistriţa cu domiciliul forţat de autorităţile comuniste. Se pare că părintele avea, după cum mărturisesc unii, o abilitate indescriptibilă în a sustrage atenţia ochilor iscoditori care căutau să surprindă activitatea vieţuitorilor misionari ai Mănăstirii Bistriţa.

Părintele Ciprian s-a remarcat prin spiritul misionar şi gospodăresc, lucrând ani în şir, cu dăruire şi jertfa, la restaurarea mănăstirii sub înţeleaptă îndrumare a vrednicului de pomenire Preafericitul Părinte Patriarh Teoctist. Această activitate jertfelnică şi neobosită a fost preţuită şi răsplătită la inaugurarea lucrărilor de restaurare şi resfinţire, în data de 9 septembrie 1984, prin cuvinte de apreciere şi prin acordarea rangului de arhimandrit.

Părintele Ciprian a avut o stăreţie în vremuri grele, în vremuri de sacrificii, în care virtutea răbdării era cultivată până la cele mai înalte trepte. Mărturisesc părinţii ce au făcut parte din obştea de la Mănăstirea Bistriţa, condusă în vremea Arhimandritului Ciprian, că acesta a dat dovadă de multă abilitate în vremuri de încercare şi

presiune puternică asupra Bisericii venită din partea autorităţilor comuniste. Chiar dacă prin mănăstire pândeau ochi iscoditori, iar alte mănăstiri erau închise, iar călugării şi maicile erau goniţi, totuşi în Mănăstirea Bistriţa, slujbele îşi urmau cursul, călugării erau trimişi la studii şi mulţi pelerini frecventau mănăstirea căci găseau mult folos sufletesc la duhovnicii ce se nevoiau acolo. Toate acestea se datorau faptului că Părintele Ciprian a făcut multe sacrificii, dând dovadă de mult tact şi înţelepciune. Unii ar putea spune că s-a sacrificat prea mult, dar totuşi nu ştim noi câtă durere i-a trecut prin suflet ...

Arhimandritul Ciprian Zaharia a reuşit să reînvie tradiţia monastică, oficiind prima călugărie, după 30 de ani de interdicţie, cea a actualului Arhiereu Vicar al Episcopiei Romanului, PS Ioachim Băcăuanul, căruia i-a fost stareţ şi părinte duhovnicesc.

Prea Cuvioşia sa a fost o perioadă şi exarhul mănăstirilor din zona Neamţului, până în anul 2005 când s-a retras din stăreţie.

A trecut la Domnul pe 26 decembrie, în a doua zi de Crăciun, după 26 de ani de stăreţie, fiind îngropat în cimitirul Mănăstirii Bistriţa, în ctitoria voievodală a Domnitorului Alexandru cel Bun, unde a slujit cu devotament. La slujba de înmormântare au participat PS Calinic Botoşăneanul, Episcop Vicar al Arhiepiscopiei Iaşilor, PS Ioachim Băcăuanul, Arhiereu Vicar al Episcopiei Romanului, numeroşi preoţi din zona Moldovei, precum şi un număr mare de credincioşi care au venit să-şi ia rămas bun de la „părintele mănăstirilor nemţene”.

Om fiind şi purtând trup, poate a mai nedreptăţit pe cineva în viaţa aceasta trecătoare ca un vis grabnic şi înşelător. Dumnezeu în Bunătatea Sa nemărginită i le va fi iertat într-un scaun smerit de spovedanie. La sfârşitul tuturor afirmaţiilor întotdeauna este o mantie de tăcere...

Arhimandritul Ciprian Zaharia pe vremea când era Ierodiacon la Mănăstirea Secu

Părintele Justin Pârvu, martirul, misionarul şi duhovnicul neamului românesc

Cu mai multe ocazii am călcat pragul Mănăstirii Petru Vodă, însă în ziua când am dorit să cer binecuvântare Părintelui Justin Pârvu pentru a scrie cu nevrednicie despre vieţuirea sfinţiei sale cu ani în

urmă la Mănăstirea Secu, a fost o zi frumoasă ca şi gândul ce mi-a mişcat inima.

Spre mănăstire drumul şerpuieşte prin păduri, bucurând privirea cu vegetaţie variată. De la şoseaua naţională din comuna Petru Vodă până la mănăstire, drumul este forestier şi aminteşte parcă de calea vieţii fiecăruia, cu urcuşuri şi coborâşuri, uneori cu praf în aer şi cu multe pietre pe cale, alteori odihnitor şi liniştit.

Unele lucruri le ştiam din viaţa părintelui şi nu mă duceam la Petru Vodă pentru "senzaţional", ci mai mult să-mi mai binecuvintez sufletul cu o povaţă. Acum aveam nevoie şi de o confirmare din partea părintelui pentru a-l putea cuprinde între aceste file.

Conform *Registrul Matricol al Mănăstirii Secu,* Părintele Justin Pârvu s-a născut la 10 februarie 1918 la Petru Vodă în judeţul Neamţ, din părinţii Gheorghe şi Ana. Dorind să-şi dedice viaţa lui Dumnezeu, în 1937 pe 8 spetembrie intră ca frate la Mănăstirea Durău. În 1939 se înscrie la Seminarul Teologic de la Mănăstirea Cernica. Este tuns în monahism în 1940, hirotonit ierodiacon pe 7 octombrie 1940 şi ieromonah pe data de 20 august 1942. Între 1942-1944 merge ca preot misionar pe frontul de Est, până la Odessa. Este arestat pe motive politice în 1948 şi condamnat la 12 ani de închisoare; trece prin închisorile Suceava, Văcăreşti, Jilava, Aiud; în ultima clipă, nu mai este transferat la Piteşti pentru "reeducare", ci dus la muncă silnică în mină, la Baia Sprie. În 1960 este condamnat la încă patru ani de temniţă pentru că nu s-a lepădat de credinţă. Este eliberat şi devine muncitor forestier în 1964. Numit preot slujitor între anii 1966-1975 la Mănăstirea Secu, în anul 1972 este hirotesit protosinghel. Este mutat cu domiciliul forţat la Mănăstirea Bistriţa unde vieţuieşte între anii 1975 - 1990. Readus la Mănăstirea Secu între anii 19901991, activează ca preot slujitor şi duhovnic. Cerut de credincioşii din satele învecinate, întemeiază în 1991 Mănăstirea cu hramul *«Sfinţii Arhangheli Mihail şi Gavriil»* din comuna Petru Vodă din judeţul Neamţ al cărei staret şi duhovnic este. În anul 2000 ridică o casă de educaţie pentru copii şi un azil pentru bătrâni. În 2003 înfiinţează o publicaţie de învăţătură şi atitudine ortodoxă cu apariţie lunară, numită *"Glasul Monahilor",* care şi-a încetat însă activitatea în anul 2006...

Am ajuns dimineaţă în jurul orei 10. Un soare gingaş s-a jucat cu mine pe tot parcursul călătoriei. Cerul senin şi luminos, aerul curat şi liniştea sacră, sunt o parte din decorul zilei.

Având chipul înseninat de eleganţa timpului pe care mi l-a dăruit Domnul, am păşit în eternitate. Sunt deja două autocare, plus pelerini veniţi cu maşina din toate colţurile ţării, ce aşteaptă prin curte ca să intre la Părintele Justin, măcar pentru o binecuvântare dacă nu este timp pentru un cuvânt de folos, cu toate că bătrânul este mărinimos. Un copil mângâie o pisică ce se gudură şi cerşeşte dragoste şi afecţiune de la cei ce intră în "teritoriul" ei. Doi bătrâni se încurajează unul pe altul în statornicie, căci "*aşa e Ioane, se stă la rând, că e lume multă".* O maşină cu număr de Bucureşti intră grăbită în curte. Din ea coboară o femeie însărcinată, iar soţul o conduce grijuliu, cerând de la pelerini "îngăduinţă" pentru "ultima binecuvântare" înainte de naştere. Toţi aşteaptă ca darul rugăciunii pe care îl are Părintele să mijlocească pentru ei la Domnul. Credinţa, neamul (nădejdea) şi dragostea sunt cele trei virtuţi pe care le cultivă părintele zilnic.

Unii dintre cei ce l-au cunoscut în lagărele comuniste mărturisesc că Părintele Justin găsea mereu pentru fraţii de suferinţă cuvinte de îmbărbătare. El era sprijin sufletesc pentru cei din celule. Oricât de căzută ţi- ar fi starea, acest mare duhovnic are darul de a te ridica şi de a-ţi da parcă putere să mergi mai departe.

Rândul format din mulţimea de oameni de la uşa chiliei părintelui nu se sfârşeşte parcă niciodată. Pe toţi îi primeşte fără grabă, cu mângâieri şi sfaturi înţelepte de dimineaţă până seara. Părintele ascultă cu o răbdare de fier tot necazul omului. Îşi îngăduie să părăsească scaunul de spovedanie doar pentru a sluji la Altar şi, uneori, pentru a-i da un firav tribut trupului, puţină hrană pe fugă sau un somn fugar. Cei apropiaţi, care îi ştiu pe deplin truda, sunt convinşi că Părintele Justin este una dintre "minunile" săvârşite de Dumnezeu în vremea noastră, pentru puterea pe care o are de a sta zilnic cu oamenii.

În mijlocul curţii tronează maiestuos biserica gătită ca o împărătească. Este o bijuterie în aer liber. Pictată atât în interior cât şi în exterior pe toate părţile, în stil bizantin, ea aminteşte de bisericile

din Bucovina, sugerând parcă monumental că filele tradiţiei se pot întoarce cu încredere. Ele vor aduce oricând parfumul evlaviei şi al valorilor autentice care va purta cu cinste peste veacuri mărturia credinţei acestor vremuri.

Scenele exterioare care îmbracă biserica ca un veşmânt lucrat cu multă migală pentru a fi purtat la zile de sărbătoare sunt felurite: scena Judecăţii de Apoi, a Sinoadelor Ecumenice, Căderea Consantinopolului şi multe alte "buchete" de sfinţi.

Astăzi, mănăstirea are peste 60 de călugări şi este unul dintre cele mai căutate locuri de pelerinaj. Părintele Justin a construit cu ajutorul monahilor şi al credincioşilor, şi un schit de maici, la doi kilometri de mănăstire. Pe lângă acest schit, a mai ridicat un azil de bătrâni şi o casă de educaţie pentru copii. Cele peste 40 de maici îngrijesc bătrâni săraci şi copiii din familii nevoiaşe. Totodată acolo există şi un cabinet stomatologic unde o măicuţă medic alină durerile oamenilor. Au chiar şi laboratoare unde prepară siropuri naturale pentru diferite afecţiuni. Părintele este un adevărat misionar în secolul XXI ! Şi asta e doar o mică parte din activitatea acestui cuvios. Căci la Părintele Justin, dragostea se citeşte din faptele sale pe care le ţine în taină, căci acesta nu vorbeşte despre sine, ci se *strecoară,* lăsând loc numai discreţiei după o faptă generoasă.

După ce mă închin în biserică, mă îmbărbătez cu gândul că va trebui să am răbdare ca să pot intra în chilia părintelui... E ora 10:00. Uşa de la căsuţa acestuia s-a deschis. Deja sunt peste douăzeci de pelerini programaţi pe listă ca să intre. Toţi cunosc "lecţia". Nu se îmbulzeşte nimeni. Pe hol văd agăţate într-un cui cugetările Părintelui Vichentie Mălău de la Secu. Zâmbesc discret şi mă bucur în suflet că Părintele nu a uitat de Secu, nici nu ar avea cum... Sfinţii şi Cuvioşii de acolo nu te lasă să-i uiţi, să-i părăseşti.

Am intrat la bătrân cu emoţii dar şi cu o mulţumire interioară că am mai ajuns odată la aceste "mâini" calde şi moi ce nu obosesc în binecuvântări. Un dor divin pe care l-am purtat de departe şi-a găsit liniştea în chilia sfântă ce a devenit parcă un altar de jertfelnicie şi dragoste. De aici se revarsă zilnic asupra pelerinilor har şi multă mângâiere. Cuvintele părintelui sunt pansamente şi medicamente pentru sufletele rănite de timpuri şi locuri vitrege, în care mai zac

uitaţi şi de ei înşişi oamenii răi.

Acum realizez că înaintea noastră, printre picioarele pelerinilor, a intrat ca la el acasă şi motanul Mişu. Până şi el este copleşit de bunătatea bătrânului. A venit "să-şi încarce bateriile sau să mai aline prin prezenţa lui jucăuşă durerile oamenilor", îmi zice gândul. Acum, după ce am intrat în chilie, îl văd torcând mulţumit în braţele binefăcătorului său...

Pe Părintele Justin l-am găsit în scaunul lui binecuvântând. Este la fel de bun, calm şi smerit aşa cum îl ştiam. Anii s-au aşezat cuminţi, luminându-i chipul. Barba îi curge albă pe piept, fiind şi ea o predică pentru cei ce au nevoie de multe "argumente". *"Domnul părinte",* cum îi spunea o credincioasă din Ardeal pe hol, te cucereşte de la prima întâlnire.

Chipul i s-a luminat mult când ne-a văzut. (Am fost doi părinţi de la Secu la această întâlnire, care a devenit ospăţ duhovnicesc.) *"Măi secani, măi secani, nu m-aţi uitat ?!"* Modest şi atent la cuvinte, părintele s-a smerit mult când i-am spus că am dori să scriem câteva rânduri despre petrecerea sfinţiei sale prin această lume. După ce ne-a *"mărturisit"* că *"nu avem ce scrie despre dânsul, că nu a făcut nimic măreţ",* totuşi l-am convins că din ceea ce are şi a adunat să ne împărtăşească şi nouă. Cuvintele îi sunt blânde şi simple, despărţite de tăceri adânci.

L-am găsit foarte marcat de nenorocirile şi dramele pe care le-au produs inundaţiile. Chiar venise de curând dintr-o zonă cu multe pagube după dezastrul natural din nordul Moldovei, căci *"biserica trebuie să-i întindă o mână celui care nu are ce mânca şi îmbrăca. Nu e nimic extraordinar în asta, ci doar împlinirea unei datorii".* Era mirat că în acele locuri credinţa oamenilor este în opoziţie cu dezastrele. Adică *"necazuri mari, dar credinţă deloc".* Şi de obicei în vremuri de cumpănă sufletească şi trupească omul aleargă mai mult la Dumnezeu. *"Acolo nu e aşa. In acele sate izolate oamenii se împietresc pe zi ce trece şi se depărtează fără să-şi dea seama de Dumnezeu."*

Părintele Justin a adus la Petru Vodă în urmă cu ceva timp, cinci cranii ale unor foşti deţinuţi politici din groapa comună de lângă Penitenciarul Aiud. Crede că majoritatea celor martirizaţi acolo de

către comunişti ar trebui să populeze calendarul ortodox. *“Cine ştie câte sute sau mii de trupuri ucise în chinuri se vor fi sfinţit din voia Domnului, dar stau nedescoperite şi necinstite. Să ştiţi că şi din această pricină ne bate Dumnezeu, pentru că nu recunoaştem jertfa. ”* Părintele crede că temniţele din România comunistă au fost adevărate mănăstiri, unde elita ţării şi-a ispăşit o parte din păcatele firii omeneşti.

Dacă ar trebui să reproduc în scris convorbirea avută cu părintele, probabil că ar trebui să-i dedic o întreagă carte şi parcă tot nu ar fi de ajuns la câte a spus... De ar mai fi şi urechi care să-l asculte !

Vizita Părintelui Iustin Pârvu la Mănăstirea Secu - Septembrie 2007

Când i-am zis părintelui că aş dori, cu ajutorul lui Dumnezeu, să scot o broşură cu părinţi care au vieţuit în veacul al XX-lea în Mănăstirea Secu, mi-a spus zâmbind : *“păi trebuie să-i cauţi cu lupa”.* A stat şi s-a mai gândit bătrâneşte, privind în gol, parcă undeva departe de unde aştepta un răspuns, şi a afirmat: *“Da, sunt de acord să scrieţi despre părinţi, că aveţi acolo vreo doi, dar au fost foarte ascunşi. Unii i-am cunoscut, de alţii am auzit, însă au avut lucrare tainică. Şi erau monahi, cum e Monahul Damian Ţâru... Îi bun lucru ce faceţi !... “Ceva trebuie scris că se pierde şi e bine să ştie şi cei ce vor veni ce călugări am avut pe pământurile acestea.”*

Sunt în chilia părintelui şi îmi fotografiez în suflet scăunelul bătrânesc, cărţile înghesuite şi cuminţi, patul mic, fereastra ce se deschide spre biserica mănăstirii. Dar mai ales încerc să nu uit niciodată acei ochi blânzi şi luminoşi şi vorba plină de mângâiere. O mângâiere pe care îţi doreşti să o poţi la rândul tău răsfrânge.

“Să vă dea Dumnezeu bucurie să lucraţi cu bucurie ! Să fie o carte bună măi Hrisostom!” au fost ultimele cuvinte ale Părintelui Justin Pârvu, măsurate cu o binecuvântare.

Plecând de la Petru Vodă, pe drum mă gândeam câte lacrimi fierbinţi au udat obrajii părintelui în clipele durerii ?! Câte gânduri i-au inundat mintea în momentele de încercare ?! Câte suspinuri a vărsat inima lui dreaptă, numai ea ştie. Însă un lucru e sigur: Dumnezeu ni l-a dăruit ca o mărturie vie pentru neamul acesta greu apăsat de încercări.

* Când corectam această lucrare am aflat cu bucurie că Părintele Justin Pârvu a fost hirotesit arhimandrit în data de 2 noiembrie 2008, de către PS Calinic Botoşăneanul, Episcop Vicar al Arhiepiscopiei Iaşilor, cu prilejul sfinţirii mănăstirii de maici de la Petru Vodă ctitorită tot de părintele.

Protosinghelul Vasian Scripcă

- părintele cel tainic -

Părintele Vasian*, care a fost mulţi ani stareţ al Mănăstirii Secu, s-a născut în anul 1887, în comuna Fântâna Mare - Suceava. Fiind ales de Dumnezeu pentru o viaţă duhovnicească mai înaltă, a intrat în obştea Mănăstirii Râşca şi a fost tuns în monahism în anul 1915. Apoi, nevoindu-se cu multă râvnă pentru Hristos, ducea o viaţă aspră, cu rugăciune, post, tăcere şi smerenie, lucrându-şi în taină mântuirea sufletului său.

Fiind iubitor de linişte, s-a făcut sihastru la Schitul Sihla, ostenindu-se zece ani într-un bordei pustnicesc sub stânci, aproape de peştera Sfintei Teodora. Părinţii bătrâni spun că pustnicul Vasian se întâlnea uneori cu sfântul episcop Ioan, care, deasemeni, se nevoia şi el în Munţii Sihlei, după cum scrie în viaţa lui.

În anul 1934, fiind hirotonit preot, iar un an mai târziu numit stareţ şi duhovnic al Mănăstirii Secu, Ieroschimonahul Vasian s-a învrednicit să fie un timp duhovnicul acestui fericit şi mare pustnic Ioan. Însă părintele Vasian niciodată nu spunea nimic despre această taină a vieţii lor, lăsând totul în grija şi în voia lui Dumnezeu.

Acest cuvios stareţ iubea foarte mult tăcerea, rugăciunea şi privegherea de noapte.

În anul 1950 s-a retras din stăreţie, petrecând ultimii ani numai în rugăciune, în cugetare la cele cereşti şi pregătire pentru înfricoşatul ceas al morţii.

În toamna anului 1956, simţindu-şi sfârşitul aproape, şi-a cerut iertare de la toţi, s-a mărturisit la duhovnicul lui şi a primit Preacuratele Taine. Apoi, binecuvântând pe toţi, şi-a dat sufletul cu pace în mâinile lui Hristos, lăsând cu limbă de moarte să fie înmormântat fără sicriu, după tradiţia Muntelui Athos. *„Ţie a zis inima mea: pe Domnul voi căuta. Te-a căutat faţa mea; faţa Ta, Doamne, voi căuta !* (Ps. 26, 13)

*Despre acest părinte am scris din lucrarea *Patericul Mănăstirilor Nemţene* a Părintelui Ioanichie Bălan, neavând nici o mărturie şi nici alte surse.

Protosinghelul Ghervasie Huluharu

- pictorul cu pensonul muiat în lacrimă de înger

Părintele protosinghel Ghervasie Hulubaru, a fost un alt iubitor de frumos ce a vieţuit o perioadă în Mănăstirea Secu, fiind un bun pictor şi cântăreţ la strană.

Fiul lui Nicolae şi Sabastiţa, a primit la botez numele de Gheorghe. A apărut în această lume în comuna Păstrăveni din judeţul Neamţ. Intră ca frate de mănăstire în 1903 în noiembrie. Este călugărit în iunie 1908, prmidu-şi metania în Mănăstirea Neamţ. În august 1908 hirotonit ierodiacon şi ulterior ieromonah. O perioadă a fost şi duhovnic la Agapia veche, ar a fost şi infimier la spitalul de Crucea Roşie.

Părintele Ghervasie a absolvit cursurile Şcolii de Arte Frumoase „Belles Arts"din Bucureşti. În anul 1920, a pictat uşa de la fostul paraclis din lemn cu hramul *„SfântulNicolae"* ce a ars în 1821 şi care astăzi se află în muzeu. Tot sfinţia sa a pictat şi uşa de la Paraclisul *„Adormirii Maicii Domnului"* în anul 1958.

El este cel care a pictat Agapia din Deal, cel ce a pictat catapeteasma Bisericii Ortodoxe din Paris, cel pe care Înalt Prea Sfinţitul Pimen l-a numit *"un înger pe pământ".* Acest zugrav, care a pictat multe biserici, a fost coleg, se pare, cu maestrul Ion Irimescu, la Bucureşti.

Imi amintesc că un părinte spunea că în vecinătatea Ceaslovului şi a Psaltirii, poate sta şevaletul sau masa de scris, pentru că atât primul cât şi cea de-a doua, aduc lumină şi bucurie în sufletele oamenilor.

Din chilia de zugrav de la Mănăstirea Secu, drumul la Bucureşti i l-au înlesnit Delavrancea, Coşbuc, Vlahuţă, care i-au bătut în uşă şi, după ce i-au admirat picturile, au făcut imediat demersuri să urmeze bel-le- artele.

Din Colecţia *« Restituiri - Arhimandrit Dionisie Udiştenu »,* unul din volume îi este dedicat şi Părintelui Ghervasie Hulubaru. În viziunea editorului, regretatul domn Mircea Motrici, cel care s-a îngrijit de această colecţie afirma : « *Ghervasie Hulubaru a slujit*

timpul cu cuvinte de folos pentru oameni, cu armonie de culori liturgice zugrăvite pe cerul bisericilor şi mănăstirilor şi s-a dăruit timpului fără hotar. »

Maica Benedicta (Acad. Zoe Dumitrescu Buşulenga), afrima la un momentdat că *«poezia echivalează aproape cu o rugăciune. Ea este cântecul sufletului. În poezie te cufunzi pentru a te întoarce cu frumuseţe. »* Cred că acelaşi lucru se poate spune şi despre iconar, chiar mai mult. În afară de rugăciune pe care o face preotul, o icoană se sfinţeşte prin suflet, prin tot ceea ce pune iconarul acolo. Prin tot ceea ce se dăruieşte iconarul şi prin canonul pe care îl face cel ce zugrăveşte icoana, aceasta primeşte har.

Este un mare dar şi o nespusă bucurie să poţi răspândi icoane prin lume, să cunoşti acest meşteşug al zugrăvirii de icoane, dar şi o mare cinste de a oferi sfântului posibilitatea să strălucească prin icoană. Bucuria de a fi în unire cu sfântul al cărui chip îl pictezi este o taină pe care o cunosc doar meşterii.

Un suflet curat, un chip luminos şi smerit, şi buze ce leagănă rugăciuni, acesta este portretul celui ce pictează icoane.

Gândindu-mă că majoritatea iconarilor au ajuns sfinţi, pot spune că iconarii au viaţa parcă picurată din penelul unui înger...

Protosinghelul Epifanie Catrina, părintele cumpătării

Regretatul jurnalist şi reporter la Radio România Actualităţi, Mircea Motrici, numeşte Mănăstirea Secu, *„vatră de valori ale credinţei, artei şi culturii româneşti."* În acest cadru istoric şi duhovnicesc a vieţuit şi Protosinghelul Epifanie Catrina.

Catrina Ioan, călugărit Epifanie, a văzut lumina zilei la data de 1 ianuarie 1891 în comuna Rădăşeni din judeţul Suceava. Părinţii lui s-au numit Grigore şi Maria. A venit în mănăstire la 24 martie 1910.

Tuns monah la data de 24 iunie 1912, hirotonit ierodiacon la data de 31 august 1913, ieromonah la data de 17 septembrie 1916, părintele Epifanie a iubit mult liniştea (isihia), căci ea este prietenia cu îngerii.

A fost numit stareţ la Mănăstirea Horaiţa conform ordinului nr. 9977/1936, apoi stareţ la Mănăstirea Râşca, conform Ordinului nr.49/1947. O perioadă este egumen la Schitul Ţibucani, pendinte de Mănăstirea Secu. A vieţuit la Dumbrăvele în 1935 şi 1953.

La începuturile vieţii monahale a avut ascultarea la arhondaricul mănăstirii, apoi a avut ascultarea de econom (aprilie 1914).

În perioada 1916-1918 a lucrat ca infirmier pe front.

Este caracterizat în registrul matricol al mănăstirii cu următoarele cuvinte: *„Duhovnic iubit de călugări, a avut o viaţă cumpătată, fără excese, nici de-a dreapta, nici de-a stânga."*

Spre bătrâneţe, înălbit de ani, s-a pensionat şi s-a retras înapoi la Mănăstirea Secu. A trecut la cele veşnice la data de 23 august 1975 şi este înmormântat în cimitirul mănăstirii, aşteptând Învierea cea obştească.

Sfântul Simeon Noul Teolog spune că: *„Dumnezeu nu este nicăieri pentru cei ce privesc trupeşte, căci e nevăzut. Dar pentru cei ce înţeleg duhovniceşte este pretutindeni; căci e de faţă, fiind în toate şi în afară de toate."*

Protosinghelul Sofronie Ungureanu

Se spune că bucuria se înmulţeşte dacă o spui şi altora iar suferinţa parcă se mai diminuează atunci când o împărtăşeşti şi celor din jur. Viaţa m-a învăţat că bucuriile sau suferinţele unesc oamenii. Aceasta făcea şi Părintele Sofronie căruia îi plăcea să spună cuvinte de mângâiere celor ce păşeau pragul Mănăstirii Secu. Cine ştie câte suflete zdruncinate şi-au găsit alinare şi curaj sub epitrahilul bătrânului. Multe taine, multe rânduri...

Dumnezeu i-a dăruit viaţă în ziua de 4 mai 1917 şi se numea înainte de a fi călugărit Simeon. Părinţii lui erau Ivan şi Ecaterina. La numai 22 de ani se închinoviază în obştea Mănăstirii Secu. Este tuns în monahism în 1943, intrând în rândul clericilor pe 12 decembrie ale aceluiaşi an, când este hirotonit ierodiacon. La 16 februarie 1944 este hirotonit ieromonah, un an mai târziu fiind hirotesit protosinghel (6 ianuarie 1946).

Datorită faptului că avea darul oratoriei şi predica frumos, este trimis de Biserică ca misionar împreună cu Ieromonahul Serafim Oancă (tuns schivnic la bătrâneţe cu numele de Siluan), căci Dumnezeu te duce în locuri unde ştie că poţi fi de folos. Părinţii vorbeau tuturor celor pe care îi întâlneau prin sate şi nu numai, despre Biserică şi credinţă, care este una din modalităţile cele mai adânci de a fi şi de a se exprima ale sufletului omenesc.

Mulţi părinţi monahi în acele vremuri cultivau virtutea înstrăinării. Aceasta înseamnă, după Părinţii Filocalici, să fii ca un câine: când eşti chemat, să vii, când eşti alungat, să te duci ; nimic mâhnindu-te !

Părinţii îşi amintesc despre el că avea un caiet de muzică în care îşi nota cântările psaltice care îi încălzeau inima. La strană obişnuia să citească rar şi sacadat.

Avea mare evlavie la Maica Domnului. Ea este modelul fundamental al fiecărui om care trebuie să-L nască pe Hristos în inima sa şi să-L crească. Şi tot ea este mai apropiată şi socotită ocrotitoare monahilor şi monahiilor de pretutindeni.

A trecut la Domnul pe 21 mai 1990 de praznicul Sfinţilor

Împăraţi Constatin şi Elena, fiind îngropat în cimitirul mănăstirii.

Mormântul Părintelui Sofronie

ProtosingftelulLuca Moşneagu - misionarul de la amvon -

Sfântul Maxim Mărturisitorul spune că *„cel ce crede, se teme; cel ce se teme, se smereşte; cel ce se smereşte, se îmblânzeşte; cel blând, păzeşte poruncile; iar cel ce păzeşte poruncile, se curăţeşte; cel ce s-a curăţit, se luminează; iar cel ce s-a luminat, se învredniceşte să se sălăşluiască în cămara tainelor cu Mirele - Cuvântul."* Cred că acest urcuş duhovnicesc l-a urmat şi părintele de care voi pomeni în rândurile ce urmează.

Părintele Luca, Lazăr cum se numea de acasă, s-a născut la 30 noiembrie 1899, din părinţii Petru şi Elena. Simţind o adâncă chemare spre viaţa monahală este primit în Mănăstirea Secu ca frate în anul 1927. Tot în acel an îşi depune şi voturile monahale, iar un an mai târziu pe 9 martie 1928 este hirotonit ierodiacon, iar a doua zi ieromonah.

O bătrână din Pipirig, pe atunci copilă, cunoscută de părinţii din mănăstire, este printre puţinii oameni care mai pot reda fidel câteva secvenţe cu anumiţi părinţi ce au petrecut cu ani în urmă în aceste locuri. Am găsit-o tare împăcată şi mulţumită sufleteşte, cu o blândeţe ce trăda faptul că anii s-au aşezat cuviincios pe chipul ei. *„O zâs părintele nostru să facem oleacă de post a Sfintei Cruci, noi babele din sat, ca să se mai îmbuneze Domnul",* au fost primele ei cuvinte când am întrebat-o despre sine. Încet-încet m-a purtat cu gândul şi cu sufletul în acele vremuri demult apuse. Îşi aminteşte cu sfială faptul că avea indicaţii de la mama *„să nu se uite la chipul părinţilor, căci nu se cade să tulbure pe călugări."*

Primul contact cu Părintele Luca l-a avut când a fost întrebată de către acesta cum se roagă: *„ ia zii, cum te rogi? Ce rugăciuni mai ştii?"* Cu ochii umezi, dar bucuroasă îmi mărturiseşte că Psalmul 50 l-a învăţat pe cărarea (drumul) dintre Secu şi Sihăstria, căci atunci *„nu erau posibilităţi de cărţi, iar oamenii învăţau rugăciuni de la Cuvioşii Părinţi."* Abia aşteptau copiii să se mai ducă la mănăstire să-i mai înveţe părinţii rugăciuni. În cuvinte simple, bătrâneşti, dar pline de înţelepciune, ea îmi explică blând, ca să înţeleg ce poartă în suflet: *„E ca şi când eşti flămând şi tot cauţi, tot mai vrei. Acum e pe*

toate drumurile şi nu mai interesează pe nimeni."

Ne întoarcem la Părintele Luca şi îmi spune că era foarte căutat, deoarece citea des Moliftele Sfântului Vasile cel Mare. Era şi un foarte bun predicator. Combătea avortul şi nu suporta ca femeile să se poarte îmbrăcate necuviincios şi împopoţonate. Cu toate că era foarte aspru la cuvânt şi riguros la canoane, mergea multă lume la dânsul. Chiar în acea perioadă se cultiva o anumită severitate şi viaţă aspră în mănăstire.

Pentru calităţile lui deosebite este hirotesit protosinghel în anul 1946, pe 8 august, iar în 1959 îl găsim ca egumen la Schitul Ţibucani, ce aparţinea de Mănăstirea Secu.

Bătrâneţile au fost şi pentru dânsul pline de încercări datorate diferitelor boli. Acestea l-au furat din lumea aceasta pe 10 ianuarie 1978.

De la bunicuţa Elena, căci aşa o cheamă pe bătrână, m-am despărţit foarte greu, urându-i în continuare un post binecuvântat. Mi-a spus la plecare că nu înţelege de ce *„Toată lumea se zbate şi nu are, şi totuşi de toate sunt..."* Acum poate sunt prea tânăr şi nu înţeleg cu adevărat adâncimea acestor cuvinte, cu toate că înţelepciunea nu se măsoară cu anii. Sunt convins însă că vorbele bătrânilor sunt vorbe de duh, încărcate de experienţa generaţiilor şi cu multă înţelepciune.

Va rămâne amintirea...

Protosinghelul Teodorit Irimia
— tăinuitul lui Dumnezeu -

„Că tatăl meu şi mama mea m-aupărăsit, dar Domnul m-a luat”.
(Ps.26,16)

Aceste cuvinte le simt şi eu în adâncul fiinţei mele atunci când gândul mă poartă la Părintele Protosinghel Teodorit Irimia, cel ce a fost orfanul, monahul şi protosinghelul singuratic ce a vieţuit într-o lume plină şi totuşi parcă goală.

Sfântul Antonie cel Mare referindu-se la cei care doreau să vină în mănăstire, a spus un cuvânt foarte adânc şi înţelept: *„Dacă vrei să vii, vino aşa cum eşti, căci Dumnezeu te primeşte cu toate neputinţele tale ! Iar dacă vrei să-ţi pui în toate rânduială, înainte să vii, atunci află că nu vei mai veni niciodată.”*

Cred că a ţinut cont Părintele Teodorit de acest cuvânt când, orfan fiind, nu a mai dorit să-şi pună ordine în viaţă, ci s-a dăruit total lui Hristos, ca El să le aşeze pe toate.

Auzind cuvinte frumoase despre acest părinte, am cules câteva fire din buchetele de amintiri ale părinţilor din Mănăstirea Secu, pentru a-l aşeza şi pe el în acest mănunchi de cuvinte, alături de ceilalţi părinţi, pentru ca bucuria să fie deplină.

Din botez se numea Toma şi s-a născut la 18 iunie 1915, în comuna Filipeni din judeţul Bacău. Îl găsim în actele mănăstirii ca frate în anul 1935 şi monah în 1942.

Stareţul de atunci, găsind în Părintele Teodorit mai multe calităţi, îl înscrie la seminar şi la facultate. Se dovedeşte a fi un elev bun şi conştiincios faţă de vocaţia la care a fost chemat.

După ce devine licenţiat în Teologie este numit stareţ la Mănăstirea Horaiţa (octombrie 1959). Aici îşi valorifică şi spiritul gospodăresc, fiind primul stareţ care a avut un tractor în mănăstire pentru lucrările agricole.

Spre bătrâneţe se reîntoarce în mănăstirea de metanie, unde se va implica şi aici în problemele gospodăreşti. Îl durea inima de toate lucrurile din mănăstire şi îi îndemna pe fraţi să aibă grijă de acestea, căci trebuie să se folosească de ele mult timp. Dorea binele mănăstirii fiind preocupat de binele obştesc.

Mulţi spun că avea o figură prea serioasă, însă eu socotesc că avea şi el poate mormintele lui pe care nu vroia să le deschidă. Cu toate acestea îşi manifesta sincer şi dezinteresat grija faţă de părinţii din mănăstire. Era preocupat de faptul că părinţii trebuie să preţuiască sănătatea, să se trateze. Se simţea acea purtare de grijă, acea iubire frăţească din partea lui. Tocmai de aceea făcea tratamente naturiste din plante pentru răceală, pentru picioare. Se temea mult de reumatism. Îşi muia hainele cu băţul şi le scotea pe sârmă. Le spăla cu băţul la bătrâneţe, iar uneori i le spăla ucenicul. Când venea vorba de apă rece îl auzeai cu vocea lui puternică: *''Bre, reumatic, te nenoroceşti..."*

Părintele a fost şi semănător de slove. Îi plăcea să scrie poezii populare şi chiar avea o pasiune pentru folclor. Nu era un om accesibil, nici exagerat de binevoitor. La uşa sufletului său trebuia să baţi zile şi luni, uneori ani la rând, iar dacă ţi-l câştigai îl aveai prieten apropiat pe viaţă.

Mărturisea un părinte din mănăstire că atunci când s-a călugărit, Părintele Teodorit i-a dat un sac de cărţi, îndemnându-l cu graiul lui bătrânesc: *„Bre, ia şi citeşte, ia şi te documentează că nu-i de joacă !"* Povestindu-mi acel părinte de sfatul pe care i l-a dat Părintele Teodorit, mi-am adus aminte de un Părinte Profesor din perioada studenţiei mele care ne sfătuia: *„Cununaţi-vă cu biblioteca şi biserica şi n-o să vă pară rău* !"

Protosinghelul Teodorit avea programul lui. Nu prea primea la chilie pe nimeni, fiind retras, cu toate că sunt convins că i-a iubit şi preţuit pe toţi cei din perioada lui. Nu-i plăcea să vorbească pe nimeni de rău, dar nici să asculte pe alţii judecând, căci căderea de pe limbă e mai mare decât aceea de pe o înălţime de pământ. Ştia poate ce a grăit cândva un Sfânt Părinte, *că „sufletul bârfitor are în loc de limbă spini: căci se vatămă pe sine, pe ascultător şi uneori pe cel grăit de rău."* Sfântul Maxim Mărturisitorul spune: *„Să iubim pe tot omul din suflet, dar să nu ne punem nădejdea în nici unul dintre oameni. Câtă vreme ne susţine Domnul, ne înconjoară toţi prietenii şi toţi vrăjmaşii noştri sunt fără putere. Când ne părăseşte Domnul atunci ne părăsesc şi prietenii şi toţi vrăjmaşii dobândesc putere asupra noastră."* Şi cred că aceasta a făcut şi părintele. Viaţa lui de

chilie a fost ascunsă, plăcută lui Dumnezeu şi ştiută numai de El.

Obişnuia să doarmă în cămaşa albă de călugărie şi aşa a şi murit. Aceasta se petrecea în Sâmbăta Patimilor. Nădăjduim că va afla răspuns bun la Înfricoşătoarea Judecată. Îl vor ajuta ceasurile de pravilă, osteneala cea multă, faptele bune şi pocăinţa ultimelor zile.

Un părinte spunea că atunci când te vei întoarce şi vei suspina, atunci te vei mântui...

Protosinghelul Teodorit Irimia

Ieroschimonahul Vichentie Mălău, părintele cel milostiv

Niciodată nu am să pot uita prima mea spovedanie după ce am păşit pragul Mănăstirii Secu, în calitate de vieţuitor. Aceasta o mărturisesc nu neapărat pentru că sufletul îmi era neliniştit de călătoria pe marea vieţii învolburate, ci mai ales pentru faptul că acea spovedanie a pătruns până în cele mai tainice colţuri ale odăilor sufletului meu. Şi nu s-ar fi întâmplat aceasta dacă nu rânduia Bunul Dumnezeu ca această Taină să se săvârşească în *"Paraclisul Adormirii Maicii Domnului"* din chinovia amintită mai sus. Acest discret paraclis adăposteşte două racle cu osemintele Cuvioşilor Părinţi Vichentie Mălău şi Antim Găină, ambii vieţuitori din Mănăstirea Secu.

Când am intrat în acest loc tăcut, toată fiinţa mea s-a luminat de bucurie. Mireasma cea plăcută ce se răpândea de la cei doi stâlpi duhovniceşti ce au strălucit cu vieţuirea lor în aceste locuri binecuvântate de Dumnezeu, pătrundea în toate mădularele trupului celor ce intrau să se închine, iar sufletele se desfăceau ca o floare.

În acest cadru minunat, cu obrazul plâns, am cunoscut unul din cele mai de preţ daruri pe care Hristos Domnul ni l-a lăsat: pocăinţa.

Din tradiţia locului, de la bătrânii mănăstirii noastre şi de la alţi cuvioşi cronicari am aflat că Ieroschimonahul Vichentie Mălău s-a născut pe 28 septembrie în anul 1887, în comuna Stăniţa, judeţul Neamţ. Părinţii lui, Dimitrie şi Maria au socotit ca la botez pruncul să primească numele de Vasile. În anul 1894 când avea numai 7 ani, părinţii săi au intrat în viaţa monahală împreună cu cei trei copii. Tatăl cu fiul Vasile s-au dus la Mănăstirea Secu, iar mama cu cele două fete au mers la Mănăstirea Văratec.

Peste un an, sufletul lor însetând de nevoinţă, cei doi pleacă la

Sfântul Munte Athos. Acolo, în şcoala monahismului ortodox, au petrecut în aspră nevoinţă 11 ani, formându-se duhovniceşte lângă cei mai buni călugări athoniţi. Când era în Sfântul Munte, a întrebat Părintele Vichentie pe duhovnicul său: *„Spune-mi părinte, ce să fac ca să mă mântuiesc ?”;* iar duhovnicul i-a răspuns: *„Aceasta să faci,fiule, dacă doreşti să te mântuieşti: să te rogi neîncetat cu lacrimi, rostind rugăciunea lui Iisus; să mănânci o dată în zi, să priveghezi mereu şi să faci ziua şi noaptea închinăciuni şi metanii. Tot ce faci să fie cu poruncă şi binecuvântare; Sfânta Liturghie şi cele Şapte Laude să nu-ţi rămână niciodată, iar de păcatele trupeşti, de invidie şi de iubirea de argint să fugi până la moarte”.* Aşa au petrecut părinţii clipe minunate şi sfinte în Sfântul Munte.

Prin purtarea de grijă a lui Dumnezeu, în anul 1906 se reîntorc la Mănăstirea Secu, iar în anul 1912 depun amândoi făgăduinţele tunderii în monahism. Tatăl primeşte numele de Dometian, iar fiul numele de Vichentie. Mama se călugăreşte şi ea cu numele de Migăluşa, iar sora cea mare cu numele de Eupraxia. Spun ucenicii lui că întotdeauna intra cel dintâi în biserică şi ieşea cel mai de pe urmă. Când intra mergea repede, ca şi cum l-ar fi aşteptat cineva. Iar când ieşea din biserică, mergea încet, având faţa veselă şi luminată.

Din darul lui Dumnezeu şi pentru viaţa cuvioasă, în anul 1915 Monahul Vichentie este hirotonit preot şi numit eclesiarh şi duhovnic la Mănăstirea Secu. Aici a învăţat să-şi scalde sufletul în dulceaţa harului. Cuvântul Scripturii: *“Doctore, vindecă-tepe tine însuţi”,* Părintele Vichentie îl împlineşte prin râvnitoarea viaţă lăuntrică, prin rugăciune tainică de chilie, post aspru, nevoinţe şi priveghere, citirea Sfinţilor Părinţi şi a Psaltirii.

În Registrul Matricol din Cancelaria Mănăstirii Secu, Părintele Vichentie Mălău figurează cu următoarele însemnări: *frate în decembrie 1911, monah în decembrie 1912, ierodiacon pe 15 august 1915, ieromonah pe 16 august 1915, secretar 1913-1914, eclesiarh mare din iulie 1915, duhovnic la 1 august 1916.*

Odată zicea Părintele Vichentie fiilor săi duhovniceşti: *„Toate ale călugărului sunt sfinte, căci călugărul este dăruit lui Dumnezeu. De aceea, lucrul său să fie făcut cu binecuvântare; cuvântul lui, înţelept şi dres cu sare; rugăciunea lui, curată ca ceara şi fierbinte*

ca focul; chilia lui, simplă ca o peşteră, dar sfântă ca o biserică."

Între anii 1916-1918 este trimis ca preot sanitar la spitalele de răniţi. În acest cadru observă că orice ascultare are sudoarea încercărilor, dar şi dulceaţa ei, a darului Duhului Sfânt.

Mai târziu (1927-1928), ajunge stareţ la Secu. În vremea stăreţiei sale, împreună cu ucenicii a spălat pictura din biserica mare a Mănăstirii Secu ce era acoperită cu un strat de fum. Tot în această perioadă, părintele devine renumit pentru bunătatea şi milostenia pe care o făcea. Pentru aceasta veneau zilnic mulţi săraci să ceară milostenie. Cum bătea cineva în uşă, îndată părintele deschidea şi zicea: *„Vai, a bătut Hristos la uşa chiliei mele şi nu am ce să-i dau milostenie !*" Şi îndată lua ce găsea în cale şi împărţea. Ori un prosop din cui, ori o pereche de ciorapi din lână, ori ceva bani, ori o bucată de pâine. Iar dacă nu avea nimic la îndemână, spunea săracului: *„Aşteaptă mata puţin afară!"* Iar el intra în chilie, se dezbrăca de cămaşă sau isi scotea bocancii şi îi dădea săracului, zicând: *„Primeşte, frate, măcar asta, că n-am altceva pe ziua de astăzi !"* La urmă adăuga: *„Vino să mănânci la trapeză. Nu cumva să pleci flămând !" Şi* îl servea cu mâinile sale. Apoi îl petrecea până la ieşire.

Părintele Vichentie îi primea pe toţi cu dragoste, îi mângâia, iar aceştia îşi deschideau inimile în faţa blândului duhovnic cu multă încredere şi întotdeauna plecau folosiţi. Tot ce primea de la credincioşi dăruia în aceeaşi zi. *„ Tot ce ai căpătat azi, frate, azi să şi dai; de ziua de mâine are grijă Domnul"*, aceasta era vorba lui plină de credinţă şi bunătate. Pentru mărinimia sa, lumea îi zicea *„Părintele săracilor".*

Între 1928-1940 activează ca preot slujitor la Mănăstirea Agapia, devenind cel mai renumit duhovnic din Moldova. Când venea vreun sărac la el şi nu avea ce să-i dea, se ducea la maici şi le zicea cu glas rugător: *„Maică, a venit Hristos la mine şi nu am ce să-i dau milostenie! Te rog, împrumută-mi 100 de lei şi, când voi avea, ţi-i voi da înapoi."* Iar maicile, văzând dragostea lui pentru săraci, îi răspundeau: *„Poftiţi părinte 100 de lei şi nu ni-i mai da înapoi, că vrem şi noi să miluim pe Hristos".* Aşa ajuta bunul păstor şi pe alţii să facă milostenie.

Fiind un foarte bun predicator, în anul 1940 este transferat ca preot misionar la Mănăstirea Vasiova din Banat, unde continuă aceeaşi activitate apostolică. Înainte de plecarea sa în Banat, au venit la bătrânul doi ucenici, şi cu multe lacrimi i-au zis*: „Preacuvioase părinte, în curând vei pleca de la noi şi nu ne vom mai vedea în viaţa aceasta. Spune-ne ultimul cuvânt de folos. Iar Părintele Vichentie, punându-şi mâna pe grumazul Părintelui Cleopa şi cu celălalt lovind uşor în masă, a zis:* ***„Iată ultimul meu cuvânt: răbdare, răbdare, răbdare !*** *Şi când ţi se va părea matale că ai gătit-o, ia-o din nou de la capăt: răbdare, răbdare, răbdare !"; „Dar până când, Părinte Vichentie ?"; „Până la uşa mormântului!",* a răspuns Cuviosul.

În vara anului 1945, pe 13 iulie se mută la Domnul, la vârsta de numai 58 de ani. Este plâns de multă lume care vine din toate colţurile ţării pentru a-l conduce pe ultimul drum.

În februarie 1953, osemintele sale sunt aduse şi depuse în gropniţa Mănăstirii Secu. În această perioadă este găsită şi mâna dreaptă a Părintelui Vichentie care, potrivit relatărilor bătrânilor, mirosea a crin, fiind neputrezită şi foarte frumoasă la vedere. Acest semn minunat se datorează multei milostenii pe care o făcuse Părintele în viaţă. Însă datorită vitregiilor vremii şi poate din smerenia părintelui, mâna cea frumoasă s-a pierdut.

Fiind binecuvântate de Dumnezeu cu bună mireasmă, osemintele au fost aşezate mai târziu, în semn de adâncă preţuire şi evlavie a credincioşilor, în Paraclisul "Adormirea Maicii Domnului" unde se păstrează până astăzi spre a fi şi altora spre mângâierea sufletului şi folos duhovnicesc.

Racla cu osemintele Părintelui Vichentie Mălău

CUGETĂRILE

Cuviosului Părinte Vichentie Mălău, scrise cu mâna sfinţiei sale pe străniile Paraclisului *"Adormirea Maicii Domnului"* din Mănăstirea Secu

1. **Omul rău e cu desăvârşire rău când se preface că e bun.**
2. **O conştiinţă fără Dumnezeu e ca un tribunal fără judecători.**
3. **A nu te mânia niciodată e semn de mare**

înţelepciune.

4. **Mânia e o scurtă nebunie.**
5. **Leneşul e frate cu cerşetorul.**
6. **Trândăvia e mama tuturor păcatelor.**
7. **Durerea este o învăţătură.**
8. **În anii durerii am învăţat să mă rog.**
9. **A ponegri pe altul e cea mai mare crimă.**
10. **Altora să ierţi totdeauna, ţie niciodată.**
11. **Din faptele tale vei fi judecată slugă vicleană.**
12. **O cameră fără cărţi e ca un trup fără suflet.**
13. **Acel ce ştie să înduioşeze ştie tot.**
14. **Nimic nu e mai liber ca cugetarea.**

Ieroschimonahul Antim găina - părintele rugăciunii neîncetate —

Ieroschimonahul Antim Găină

Părintele Antim a fost un călugăr cu adâncă trăire duhovnicească şi unul din cei mai aleşi ucenici ai marelui duhovnic Vichentie Mălău.

S-a născut în comuna Prisăcani - Iaşi în anul 1894, primind numele de Alexandru, fiind fiul lui Costachi şi Ioana. A îmbrăţişat din tinereţe viaţa călugărească, împreună cu tatăl şi cu bunicul său. În anul 1920 a primit schima monahală în Mănăstirea Secu, primind numele de Antim. Tatăl său va primi numele de Calist.

Având o vieţuire cuvioasă după un an s-a învrednicit de treapta preoţiei. Este hirotesit duhovnic în 1924 şi va avea o bogată activitate duhovnicească în mănăstirea de metanie. Apoi, timp de trei ani, a fost numit preot paroh în satul Pluton - Pipirig, pentru a înnoi viaţa duhovnicească de pe aceste meleaguri. Cât a fost preot slujitor în Pluton avea darul de a împăca oamenii care erau certaţi şi ţineau mânie unii pe alţii. Văzând oamenii blândeţea şi sfinţenia vieţii lui, s-au întors în sânul Bisericii lui Hristos. Astfel părintele a introdus o atmosferă creştinească de armonie şi unire, rar întâlnită în altă parte. Apoi, pe mulţi i-a deprins cu postul, cu milostenia şi cu lucrarea cea de taină a rugăciunii lui Iisus.

Prin purtarea de grijă a lui Dumnezeu, între anii 1935-1959 a fost duhovnic la Mănăstirea Agapia, fiind cercetat de mulţi credincioşi. Simţindu-şi sfârşitul aproape, s-a retras din nou la mănăstirea de

metanie, după rânduiala călugărească, în anul 1974 săvârşindu-se cu pace, în adâncă smerenie.

Acest părinte vieţuia într-o desăvârşită lepădare de sine şi de orice lucru lumesc. El nu primea nici un dar de la credincioşi în chilia sa. Nici bani, nici mâncare, nici îmbrăcăminte. Tot ce i se aducea dădea la obşte şi la săraci. Uneori alerga pe cale după săraci şi le împărţea tot ce găsea de prisos în chilie.

Spun părinţii că bătrânul nu primea pe nimeni în chilie, afară de stareţ şi de ucenic. Nici el nu voia să intre în chilia altuia, ci bătea la uşă şi aştepta afară, cuvântul său fiind întotdeauna înţelept şi scurt.

Părintele Antim Găină in ultimii ani de viaţă

Acest smerit părinte nu privea niciodată pe om în faţă. Nu osândea pe nimeni şi nici nu îngăduia cuiva să vorbească de rău pe aproapele. Numai când îşi mustra ucenicii îi privea o clipă în faţă, apoi îi libera.

Mai spun ucenicii lui că părintele Antim era foarte nevoitor. Mânca numai legume, o dată pe zi, cu multă înfrânare. Vin, brânză şi lapte gusta doar de câteva ori pe an. Purta haine vechi şi sărăcăcioase, nu făcea foc în chilie şi nu avea nici o avere, decât un cojoc şi trei cărţi: Ceaslovul, Psaltirea şi Patericul.

La biserică, părintele Antim stătea în urmă şi niciodată nu se aşeza în strană. Ţinea permanent privirea în jos şi rostea rugăciunea lui Iisus în tăcere şi linişte adâncă. În Sfântul Altar intra numai când slujea şi stătea permanent cu faţa spre Sfântul Jertfelnic.

O altă nevoinţă a părintelui Antim era privegherea de toată noaptea. Spun părinţii că bătrânul nu dormea niciodată pe pat. După ce-şi termina rugăciunea de seară, făcea sute de metanii, apoi aţipea un ceas-două, în genunchi sub icoane. Când se deştepta, îşi continua rugăciunea de miezul nopţii, apoi capul şi-l pleca din nou sub icoane.

Ajungând la vârsta de 80 de ani şi îmbolnăvindu-se, părintele Antim şi-a dat obştescul sfârşit la 29 august, când se prăznuia hramul mănăstirii, chiar în timpul Sfintei Liturghii. Alături a lăsat o foaie cu mărturisirea sa, cerând de la toţi iertare şi rugăciune.

Mai târziu, găsindu-se osemintele părintelui Antim Găină frumoase la vedere, galbene ca ceara şi binecuvântate de Dumnezeu cu bună mireasmă duhovnicească, au fost aşezate cu evlavie lângă osemintele duhovnicului său, Părintele Vichentie Mălău, în *“Paraclisul Maicii Domnului”* din Mănăstirea Secu unde se păstrează până astăzi.

Cu ale lui sfinte rugăciuni, Doamne Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu miluieşte-ne pe noi !

Duhovnicul şi ucenicul, sfinţii lui Dumnezeu

Creştinismul vorbeşte de peste două mii de ani de iubire şi totuşi mai există oameni care se bat şi se omoară. Dar totuşi au existat şi există şi oameni care au căutat îndumnezeirea. Îndumnezeirea omului este cel mai mare dar pe care Dumnezeu ni l-a făcut, iar noi nu „tremurăm” suficient în faţa acestei chemări. Îndumnezeirea depăşeşte orice funcţie, orice profesie. E ceva cu totul ieşit din

comun. Un om care are har, are cu totul alte repere. Cele valoroase le vede trecătoare, cele mărunte le vede mari, etc.

Părintele Dumitru Stăniloae spunea că „o fugă de lume" e greu de realizat astăzi în mod total, când aproape în toate regiunile lumii s-a extins populaţia. Azi s-ar putea realiza „o fugă interioară de lume" sau mai bine zis, de ceea ce este rău şi pasional în ea, adică o menţinere în curăţia de gânduri, chiar în întâlnirea cu oamenii. Aceasta ar fi o stare de „monahism interior", cum spune Paul Evdokimov. E ceea ce realizează în mare măsură monahismul românesc, care în cea mai mare parte a lui, rămâne în legătură cu credincioşii din lume.

Oameni plini de har au fost şi Ieroschimonahii Vichentie Mălău şi Antim Găină, două chipuri de călugări îmbunătăţiţi, foarte iubitori de Hristos, de Biserică şi de rugăciune.

Părintele Vichentie Mălău, originar din judeţul Neamţ, a intrat de mic copil împreună cu tatăl său în obştea Mănăstirii Secu, unde nu a stat foarte mult plecând în Sfântul Munte Athos, nevoindu-se timp de unsprezece ani lângă mari călugări atoniţi. Reîntors la Secu din marea şcoală a Athosului, este călugărit în 1912, hirotonit preot şi numit eclesiarh şi duhovnic al mănăstirii în 1915.

Preot sanitar în primul război mondial la spitalele de răniţi, eclesiarh şi stareţ al Mănăstirii Secu, duhovnic şi preot slujitor în Mănăstirea Agapia, preot misionar la Mănăstirea Vasiova din Banat, iată câteva ascultări îndeplinite cu dragoste şi râvnă sfântă de Părintele Vichentie Mălău, plâns de multă lume în 1945 când se mută la Domnul.

Osemintele acestui Prea Cuvios Părinte, pline de bună mireasmă, au fost strămutate la mănăstirea sa de metanie Secu în februarie 1953, fiind depuse în gropniţa bisericii cimitirului o perioadă, apoi mutate într-o raclă frumos sculptată aşezată în Paraclisul Adormirii Maicii Domnului.

Părinţii mai în vârstă ne-au mărturisit că mâna dreaptă a Părintelui Vichentie, cu care a săvârşit cele sfinte şi a miluit mii de săraci atât trupeşte cât şi duhovniceşte, a fost găsită întreagă şi neputrezită, ca semn că Hristos l-a numărat în ceata Cuvioşilor Părinţi pentru sfinţenia vieţii şi desăvârşita lui milostenie. Din

nefericire, Ieroschimonahul Siluan Oancă a luat mâna părintelui Vichentie Mălău din gropniţă şi (din spusele lui) a dăruit-o Mănăstirii Vladimireşti ca sfinte moaşte la Sfântul Altar, Maicii Eclesiarhe de atunci, Magdalena Dănăilă. Cercetările făcute în ultimii ani nu au dus la nici un rezultat, maicile de la Vladimireşti nemaiştiind nimic de acest lucru.

Nădăjduim ca Bunul Dumnezeu, pentru rugăciunile Cuviosului Părinte Vichentie Mălău să descopere locul unde se află mâna neputrezită a acestui sfânt şi mare nevoitor pentru a fi oferită spre închinare credincioşilor.

Părintele Antim Găină, originar din judeţul Iaşi, a fost unul dintre cei mai apropiaţi ucenici ai Părintelui Vichentie Mălău. Având o mare trăire duhovnicească, primeşte schima monahală în anul 1920, după un an fiind hirotonit şi preot. Timp de şapte ani a slujit la Secu, după care între anii 1934-1959 a fost duhovnic la Mănăstirea Agapia. Reîntorcându-se în sânul obştii Mănăstirii Secu, se nevoieşte aici până la sfârşitul vieţii. Povesteau ucenicii părintelui că întotdeauna a purtat numai haine vechi şi sărăcăcioase, nu făcea foc în chilie şi nu avea nici o avere, decât un cojoc şi trei cărţi: Ceaslovul, Psaltirea şi Patericul. În vârstă fiind şi îmbolnăvindu-se, a scris o foaie cu mărturisirea păcatelor, cerându-şi de la toţi iertare şi rugăciune, după care şi-a pus sufletul în mâinile Mântuitorului Hristos pe care L-a slujit cu credinţă şi devotament până pe 29 august 1975, chiar în ziua în care se prăznuia hramul mănăstirii.

Pentru viaţa lor exemplară şi pentru trăirea lor înaltă, aceşti doi mari duhovnici, Vichentie Mălău şi Antim Găină, sunt socotiţi sfinţi de către credincioşi (fiind chiar pictaţi ca sfinţi în Biserica Învierea Domnului din Rădăuţi), în prezent osemintele acestor doi cuvioşi aflându-se depuse în două racle în Paraclisul Adormirea Maicii Domnului, aşteptând smeriţi ca numele lor să fie trecute în Sinaxare.

„Ai văzut om, ai văzut pe Dumnezeu”, spuneau Părinţii de altădată. Acum pot spune că numai dăruind virtuţile le poţi şi dobândi...

leroschimonahul Pahomie Atofanei — duhovnicul cel blând—

De-a lungul vremurilor toate mănăstirile au cunoscut vremuri de încercări, timpuri de cumpănă în care de multe ori au fost în prag de

pustiire. Chiar dacă, prin îngăduinţa lui Dumnezeu, uneori acestea au rămas goale pentru o scurtă sau pentru o mai lungă perioadă de timp, totuşi Dumnezeu nu le-a uitat niciodată. Întotdeauna după ploi reci vine şi un soare mângâietor şi parcă după ploaie „florile" cresc mai frumoase, mai pline de viaţă şi de culoare. Aşa sunt şi oamenii. După vremuri de încercări, când pacea domneşte iarăşi în sufletele lor, parcă altfel ştiu să aprecieze liniştea şi sunt mult mai întăriţi în ispite. Valurile de încercări ce ne stropesc din când în când viaţa, întotdeauna au un scop bine definit. Nimic nu e la voia întâmplării, numai că noi, nu vrem sau nu înţelegem de la prima „strigare".

Zile înnourate erau şi în vremea când Părintele Pahomie, născut în anul 1912, s-a gândit să-şi dedice viaţa lui Dumnezeu. Din tinereţe îi plăcea liniştea iar sufletul lui dorea să fie retras. Aşa că Îngerul Păzitor i-a călăuzit paşii în Casa Domnului. Aceasta se întâmpla chiar de hramul Mănăstirii Secu, pe 29 august 1930. La numai un an de vieţuire în chinovie este luat acasă forţat de către părinţi. În perioada 1934 - 1935 satisface stagiul militar la Roman la infanterie, iar din anul 1937 revine dfinitiv la Mănăstirea Secu.

La început când a intrat părintele în mănăstire era foarte greu de vieţuit. Find după război, când mai venea cineva cu o pâine la mănăstire, era o mare binecuvântare. Se adunau toţi în jurul ei. O tăiau ca pe anafură, bucăţele
mici, să ajungă la fiecare şi mâncau din ea mulţumind lui Dumnezeu, cu lacrimi în ochi, că Domnul nu i-a uitat. Nu era pâine şi mâncau numai mămăligă cu fiertură. Erau vremuri grele, vremuri de mare încercare, vremuri în care desnădejdea şi bolile alergau libere ca vântul prin toate colţurile. Şi totuşi parcă atunci când suntem la strâmtorare conştiinţa e mai trează, credinţa mai arzătoare iar lacrimile devin un elixir al vieţii.

Chiar dacă timpurile erau foarte vitrege mănăstirile nu-şi închiseseră porţile. Ele întotdeauna au avut braţele părinteşti deschise.

Bunul Dumnezeu i-a rânduit părintelui, vreme de 12 ani ascultarea la albine, fiind mereu în singurătate cu albinele şi stupii. De la ele a învăţat să culeagă ce este bun din viaţă. Nectarul duhovnicesc l-a adunat cu multă pricepere şi l-a dăruit la vreme

cuvenită celor care i-au păşit pragul chiliei sau au lăsat cuvinte fierbinţi sub epitrahilul Părintelui.

A fost călugărit în Mănăstirea Secu şi trimis la un momentdat de ascultare la schit la Ţibucani pentru a avea grijă de gospodăria de acolo, însă niciodată nu i-au rămas Laudele nefăcute. Dacă nu reuşea să le facă seara, se trezea dimineaţa mai devreme şi nu ieşea din chilie până nu-şi termina Pravila.

Pentru vieţuirea sa aleasă este hirotonit ierodiacon, la Mănăstirea Neamţ, în anul 1945 de către P.S. Valeriu Moglan şi tot în acelaşi an este hirotonit ieromonah, la Mănăstirea Secu, de către acelaşi arhiereu.

A luat în serios călugăria şi o socotea ca pe o mare taină şi o mare vrednicie pe care Dumnezeu, din marea Lui bunătate, o oferă omului. În timpul celor 73 de ani de viaţă monahală s-a învrednicit de o înaltă vieţuire în Hristos, fiind o autentică întruchipare a Evangheliei manifestată în mod impresionant în cele două mari direcţii ale ei: iubirea de Dumnezeu exprimată prin rugăciune şi sfinţenie şi iubirea de oameni.

În anul 1959, acel cumplit decret îl alungă şi pe dânsul din mănăstire. Cu inima sfâşiată de durere se reîntoarce în satul natal unde lucrează la colectiv între anii 1959 - 1961. Cu credinţa nezdruncinată îşi ajută mama în gospodărie căci tatăl îi decedase pe front. Traiul fiind foarte greu şi nevoile mari, în următorii doi ani lucrează ca salahor la construcţia căii ferate de la Fabrica de Ciment Bicaz şi ca salahor zidar la Şantierul de construcţii de locuinţe din Bicaz. Chiar dacă trupul îi era ostenit, sufletul părintelui ardea de dorul după Dumnezeu. Astfel că în fiecare Duminică a cântat la strana bisericii din Bicaz. A fost foarte greu pentru Părintele Pahomie, căci, din motive lesne de înţeles, nu a slujit Sfânta Liturghie niciodată în această perioadă (1959-1963) şi a fost permanent îmbrăcat civil.

A încercat să revină de nenumărate ori în Mănăstirea Secu, acolo unde a îmbrăcat haina monahală, însă din cauza regimului de atunci nu a fost posibilă reprimirea lui în sânul obştii. Părintele nu s-a descurajat ci a stăruit în rugăciune ş în împlinirea pravilei lui de monah, chiar dacă era civil.

Bunul Dumnezeu i-a purtat din nou paşii înapoi în mult iubita lui mănăstire, unde stareţul de atunci, Protosinghelul Gherontie Ştefan, îl primeşte ca mucitor civil la grădină. Aceasta se întâmpla în anul 1963. După un an de zile este alipit discret de obşte şi îmbrăcat din nou în haina monahală. Treptat, fără să iasă prea mult în evidenţă începe să slujească din nou Sfânta Liturghie. Bucuria cea sfântă a reîntâlnirii cu Hristos nu se va mai lua de la el niciodată. Anii au trecut cu multe roade duhovniceşti pentru acest suflet curat...

Ieroschimonahul Pahomie Atofanei

Ieroschimonahul Pahome era un om cu frică de Dumnezeu care se temea să nu supere nici pe Domnul nici pe aproapele, în care se odihneşte chipul lui Dumnezeu. Tăcut, ascuns de laudele oamenilor şi mereu liniştit, părintele era preţuit de întraga obşte. Atât de mult îl iubeau părinţii încât toţi vieţuitorii mănăstirii se spovedeau la el. Doreau să-şi împace sufletele în Taina Spovedaniei sub epitrahilul lui cald şi vorba lui bună. Ţinea mult la canon şi pravilă de care călugărul are nevoie ca de aer. *„Rugăciunea,* spunea părintele*, o să vă aducă multe bucurii şi pace în suflet”*. Recomanda ca toţi să aibă dragoste de aproapele, iar uşa să fie mereu deschisă; atât a inimii cât şi a chiliei pentru cei ce vor bate cu grijile sau bucuriile lor. *„Monahii nu au voie să-i respingă pe oameni, ci să-i asculte, să se roage pentru ei, să-i apropie de Dumnezeu”*, glăsuia bătrânul.

La fiecare ceas din noapte, spun părinţii din mănăstire, la Părintele Pahomie găseai mereu lumină în chilie. Întotdeauna era cu o carte deschisă pe masă sau în braţe. Se nevoia mult stând în picioare, priveghind noaptea până spre zorii zilei. În ultima parte a vieţii nemaiputând face metanii, făcea multe închinăciuni.

În Biserică nu vorbea ci îşi păstra acea linişte interioară specifică monahilor. Era deosebit la dânsul faptul că nu se mânia deloc în nici o situaţie. Slujea foarte aşezat şi domol încât nu-ţi puteai dezlipi ochii de la gesturile lui liturgice.

În timpul liber nu stătea niciodată fără ocupaţie; îl vedeai ba cu o scândură în spate mergând să repare gardul ori îl zăreai smulgând buruiana prin grădina de zarzavat. Mergea agale iar mişcările lui erau pline de har, de prezenţa lui Dumnezeu.

Părintele Pahomie în vremea când toată obştea Mănăstirii Secu se spovedea la dânsul

Când nu a mai putut spovedi, un cuvant de folos tot mai găseai la bătrân. *„Măi băiete, să nu te scapi la păcate !”,* spunea părintele. Vorbea simplu, din suflet şi cu multă sinceritate. Câteodată o lacrimă îi mai alerga fierbinte pe obraz la gândul că poate uneori în viaţă a dezlegat prea uşor pe cei ce s-au spovedit la el, însă sufletul îi era mulţumit că ucenicii ieşeau încurajaţi de la spovedanie. Cu toate că Sfântul Maxim Mărturisitorul afirmă că: *„iertarea greşelilor noastre o aflăm în iertarea fraţilor. Iar mila lui Dumnezeu este ascunsă în milostivirea noastră faţă de aproapele.”*

Ieroschimonahul Pahomie a fost iubit şi de oameni şi de Dumnezeu. La bătrâneţe trupul i-a fost mângaiat cu boală prin care a fost chemat la Domnul. Până în anul 2003, când părintele ieroschimonah Pahomie s-a stins din viaţă la cei 91 de ani ai săi, uşa chiliei a rămas mereu deschisă ucenicilor şi pelerinilor ce aveau nevoie de un cuvânt duhovnicesc, de o povaţă sau o rugăciune. Cu multă durere a fost condus pe ultimul drum şi aşezat la loc de odihnă alături de alţi părinţi minunaţi ce au vieţuit în aceste locuri binecuvântate de Dumnezeu.

Mormântul îi este împodobit cu flori şi mereu proaspăt. Pământul e negru şi udat cu multe lacrimi. Buchete de gânduri sunt lăsate adeseori la crucea lui; să le mângăie, să le uşureze... Astăzi, nu doar inimile monahilor îl plâng ci şi sunetul trist al clopotului îl cheamă să mai revină cu o dulce adiere de bunătate.

Ieroschimonahul Elefterie Mihali

În decursul acestui secol au fost unii părinţi înzestraţi de Dumnezeu care pe lângă bolile sufleteşti au tratat şi neputinţele trupului. Cei mai cunoscuţi au fost Monahul Ioanichie Sturzu şi Ieroschimonahul Elefterie Mihali, ambii rămânând în amintirea tuturor pentru osteneala lor în slujba celor bolnavi.

Părintele Ieroschimonah Elefterie Mihali, mare postitor şi rugător, a fost de asemenea foarte iubitor de cei bolnavi îngrijindu-i pe toţi cu o neţărmurită dragoste, venind la mănăstire oameni din toate colţurile ţării spre a fi vindecaţi. Datorită milei sale faţă de cei în suferinţă şi graţie darului vindecării bolilor trupeşti prin post, rugăciune şi plante medicinale, a rămas în memoria multor credincioşi chiar şi după ce s-a stins din viaţă, în anul 1990 la Mănăstirea Dervent din Dobrogea.

Părintele Elefterie s-a născut la 11 noiembrie 1900 în Dobrogea, la Caliacra. Au fost mulţi copii la părinţi, iar Mihai, căci aşa se numea din botez, s-a simţit atras de cuvântul lui Dumnezeu încă din tinereţe, încununând acest dor cu studiul teologiei. Dar cum în acea vreme se cerea să fii preot nu numai al sufletului, ci şi al trupului, el urmează la Adrianopol *„Scoala de medicină tradiţională - chirurgie fără cuţit şi fără vărsare de sânge”* (pe atunci existau două astfel de şcoli: cea de la Adrianopol şi alta la Constantinopol, despre care se spune că funcţionează şi astăzi). Astfel, învaţă metode tradiţionale de vindecare a bolilor cu plante medicinale, dar şi prin corectarea scheletului osos. Învăţase câteva „manevre” speciale, prin care se rearanjau oasele, intestinele, articulaţiile şi chiar organele interne. Dacă sistemul osos era în perfectă ordine, dispăreau blocajele, iar corpul trăia în armonie, lipsit de suferinţă. Teolog fiind, s-a căsătorit cu o fată credincioasă pentru a deveni preot. Din rânduiala lui Dumnezeu, se pare că la naşterea primului copil, mama şi fetiţa au murit. Fără a mai sta pe gânduri, tânărul Mihai, trece Dunărea şi se stabileşte la Schitul Dervent, în Dobrogea. Aici se călugăreşte, primind numele de Elefterie şi este hirotonit în treapta preoţiei.

În 1936, Ieromonahul Elefterie începe să strângă bani din toate satele din jur, pentru a pune piatra de temelie a bisericii schitului,

gând ce este împlinit la 5 iulie în acelaşi an. Schitul a fost terminat în 1942, cand Părintele Elefterie primeşte şi ascultarea de egumen.

Vestea despre preotul cel înalt şi slab, foarte bun la suflet dar aspru şi drept, care vindeca multe boli, este purtată ca o adiere de vânt de primăvară, ajungând la multe suflete descurajate de neputinţele pe care le aduce vitregă orice boală. Când te privea părintele, aveai impresia că se uită dincolo de tine. Era foarte cumpătat, plin de dar şi smerit, devenind în scurt timp un cunoscut duhovnic. Pentru dânsul ziua începea la 3 dimineaţă, când îşi făcea rugăciunile, şi o încheia după miezul nopţii tot în rugăciune. Vorbea puţin şi bine. Avea cuvânt cu putere multă şi nici o vorbă nu era în deşert. Nu a cerut niciodată bani pentru tratamente, iar când lăsa cineva un pomelnic şi întreba: *„Cât să dau, Părinte?”,* el răspundea: *„Dumneavoastră daţi cât puteţi, iar noi ne rugăm cât trebuie”.*

Mormântul Părintelui Elefterie ce se află la Mănăstirea Dervent

Bineînţeles că Securitatea din perioada comunistă nu vedea cu ochi buni puhoaiele de oameni care luau cu asalt drumul Dobrogei în căutarea părintelui vindecător. Astfel încât, în 1959, stareţul Elefterie este alungat împreună cu ceilalţi călugări, iar mănăstirea devine biserică de parohie. Părintele Elefterie s-a ascuns o vreme prin împrejurimi, apoi s-a angajat ca muncitor, lucrând 14 ani. Îmblânzindu-se timpurile, ajunge la Mănăstirea Neamţului, apoi la Agapia Veche, unde va sta până-n 1985, când pleacă la Mănăstirea Secu.

După Revoluţie, Părintele Elefterie, în vârstă de 89 de ani, este adus la Dervent de călugării care reconstruiseră schitul, ca să le redevină stareţ. Pleacă în grabă de la Secu, însă cere aprobarea Patriarhului pentru reînchinovierea sa la Dervent. Ştia el de ce se grăbeşte...

Participă la slujba din Noaptea Învierii, apoi zilnic binecuvintează pe toti cei care, cu sufletele strânse de emoţie, păşeau în biserică. În ultimele 10 zile, timp în care a sosit şi aprobarea de la Patriarhie, nu a luat decât Sfânta Împărtăşanie. Părintele Elefterie se săvârşeşte la 12 mai 1990.

Şi astăzi, oamenii vin cu multă credinţă la mormântul lui de la

Dervent, căci în preajma acestuia încă se mai trăieşte sentimentul minunii...

Ieromonahul Nifon Mărdărescu, Eclesiarhul Mănăstirii Secu

Sfântul Ioan Gură de Aur spune că *„mai multe sunt vânturile carefrământă inima preotului, decât vânturile care tulbură marea.”* Aceste cuvinte sunt parcă dezlipite din viaţa Părintelui Nifon. Acesta s-a născut la 23 noiembrie 1932 în zona Vasluiului. Fiu al ascultării, şi-a închinat viaţa slujirii lui Hristos în toamna anului 1952. Este călugărit de hramul mănăstirii în anul 1957.

Pentru râvna sa faţă de biserică, după ce este hirotonit ierodiacon şi ieromonah, i se încredinţează ascultarea de eclesiarh. Această slujire a îndeplinit-o cu multă responsabilitate şi dragoste. Îi plăcea să fie ordine în biserică, se îngrijea de cele necesare pentru slujbe şi chiar spăla singur veşmintele şi le primenea. Mărturisesc părinţii că îi plăcea mult curăţenia, astfel că *„în chilia sfinţiei sale era ca la farmacie.”* O vreme părintele a fost şi arhondar.

Iubea mult monahismul. Monahii sunt ca nişte flori, iar florile spunea Părintele Teofil Pârâian, nu trebuie înmulţite, ci îngrijite.

Ieromonahul Nifon a îndrumat, mustrat şi îndemnat pe mulţi să-şi schimbe felul de a fi, să fie mai buni, mai credincioşi, mai omenoşi. Iubea tăcerea şi smerenia. Pentru frumuseţea sufletului său era alintat de părinţi „Nifonaş”. Când făcea parastas la cimitir avea râvnă să meargă la toate mormintele ca să stropească cu vin. Nu obişnuia să bea vin, ci cu el mergea şi stropea mormintele până se termina toată sticla. Era aspru şi nu permitea ca monahii să poarte discuţii cu femeile. Căci *„cădem singuri, dar ne ridicăm împreună cu alţii.”*

Părintele Nifon slujea în fiecare duminică şi sărbătoare la sobor. Era scrupulos. Când sfinţea iconiţele pentru pangar chiar dacă erau de carton nu le stropea pe toate odată cu aghiasmă, ci le lua pe fiecare în parte şi le stropea în numele Sfintei Treimi, încât după sfinţire era necesar să se usuce un pic şi abia apoi expuse spre vânzare. Îi plăcea ca lucrul să fie bine făcut şi cu multă atenţie. Poate din această cauză a avut şi mult de suferit în viaţă.

Cred că se împlineşte cu acest părinte cuvântul Sfântului Nil Sinaitul care spune că *„cei prinşi cu cele pământeşti, în cele pământeşti încearcă necazuri. Cei ce năzuiesc în cele duhovniceşti, în cele duhovniceşti şi suferă.”* Căci printr-un eveniment trist, sufletul şi mintea Părintelui Nifon au fost mult încercate de furtunile

şi vânturile acestei vieţi, uneori prea dură.

Acum, în ultimii ani ai vieţii nu mai cunoaşte pe nimeni, dar îi întâmpină pe toţi cu un chip senin şi o privire adâncă în care te pierzi.

M-am bucurat mult de prezenţa părintelui în această obşte atunci când am păşit pragul mănăstirii. Am trăit chiar câteva taine în preajma Ieromonahului Nifon. Era un lucru tare neobişnuit la acest părinte: chiar şi atunci când te mustra simţeai o bucurie în suflet şi dojana o percepeai ca pe o mare binecuvântare. A fost un om neînţeles şi foarte, foarte retras. Nimeni nu a intrat în taina sufletului său, acolo era numai Hristos şi duhovnicul său. Îl socotesc un vas ales. Viaţa acestui părinte este asemănătoare altora necunoscuţi, mulţi la număr, rămaşi în uitare pe pământ, dar cunoscuţi în ceruri.

Uşa bisericii se deschide şi pe covor păşesc în linişte generaţiile ...

Ieroschimonahul Siluan (Serafim) Oancă, părintele cu „uşa deschisă”

Cineva spunea că în viaţă lucrurile sunt uşoare şi calea mântuirii este scurtă, noi însă, prin purtarea noastră greşită, le facem dificile şi îngreunăm calea mântuirii. Domnul ne cheamă şi ne aşteaptă mereu, chiar dacă ne abatem de la „drum.” El e mereu aproape de noi; ori în spatele nostru, ori ne ţine de mână, însă de cele mai multe ori ne poartă pe braţe. Iar după ce valurile învolburate ale vieţii se mai potolesc şi privim în urmă, ne minunăm cât de multă răbdare are Dumnezeu cu noi şi cât de imposibili şi limitaţi suntem. Şi totuşi El ne iubeşte mult şi ne aşteaptă în prag, doar - doar ne vom întoarce...

Un alt vieţuitor cu viaţă zbuciumată, din istorica chinovie a Secului, a fost şi Părintele Serafim Oancă. Născut la data de 31 octombrie 1926 în comuna Corod - Tecuci,judeţul Galaţi, Neculai a primit o educaţie bună în casa părinţilor Alec şi Catrina, într-o atmosferă de evlavie şi bună cuviinţă creştinească. Tot în acest sat şi-a petrecut copilăria şi a urmat cursurile Şcolii Generale.

În 1948, fiind doritor de viaţă liniştită şi rugăciune, se hotărăşte să se îndrepte spre viaţa monahală, alegând Mănăstirea Secu ca loc de nevoinţă. În anul 1951 a fost tuns în monahism, primind numele de Serafim, stareţ fiind la Mănăstirea Secu Arhimandritul Ghedeon Coşofreţ.

Fiind mare nevoie de clerici, în anul 1952 a fost hirotonit ierodiacon de către P.S. Teofil Herineanu, Episcop al Romanului. Apoi a fost hirotonit ieromonah de către I.P.S. Grigorie al Novgorodului şi Leningradului la Mănăstirea Neamţ, la slujbă participând şi I.P.S. Sebastian Rusan, Mitropolitul Moldovei de atunci.

În anul 1952 intră ca elev la Seminarul Teologic de la Mănăstirea Neamţ, unde a urmat cursurile seminarului pe o perioadă de 2 ani. În acest timp, fiind un elev conştiincios şi responsabil, a fost şi administratorul seminarului.

Remarcându-se prin alesele sale calităţi oratorice şi dând dovadă de mult zel, în perioada 1953-1959 a fost trimis ca preot misionar pentru combaterea stiliştilor în următoarele localităţi: egumen la Schitul Dumbrăvele, egumen la Schitul Tarcău, în parohiile Bisericani - Roman, Boroaia - Suceava, Fântânele - Roman, Pleşeşti -

Fălticeni, Brădeţel - Bucovina, Bogata - comuna Baia, judeţul Suceava. Prin toate locurile pe unde Dumnezeu ia purtat paşii, a făcut foarte multă misiune, aducând multe suflete pe calea cea bună.

Anul 1959 i-a dăruit şi Sfinţiei Sale o veste cu spini. A fost exclus din monahism în baza Decretului nr. 410/1959. Cu multă durere în suflet părăseşte mănăstirea alături de mulţi alţi monahi care au fost obligaţi să redevină mireni...

În vremea cât a vieţuit la Secu, părintele Serafim a descoperit în gropniţa mănăstirii (1953) mâna dreaptă, neputrezită până la cot şi frumos mirositoare a Cuviosului Vichentie Mălău. Osemintele acestui părinte erau ascunse de prigoana comunistă într-un raft din gropniţă. Părintele Serafim a luat mâna cea frumoasă dar şi capul Cuviosului Vichentie Mălău, aşa cum va mărturisi el mult mai târziu, şi le-a ţinut în semn de evlavie trei ani la dânsul în chilie. Tot timpul avea candela aprinsă în dreptul lor şi se ruga la Bunul Dumnezeu, ca prin mijlocirile Cuviosului Părinte Vichentie să se milostivească Domnul şi spre el.

Gestul Părintelui Serafim mă poartă cu gândul la vechile obşti monahale în care părinţii îmbunătăţiţi ţineau la chilie câte un craniu, spre a avea permanet gândul la moarte. Şi sunt convins că în multe părţi se mai păstrează acest obicei. Am văzut odată un astfel de craniu pe care erau scrise aceste cuvinte*: „ce sunt eu vei fi şi tu, ce eşti tu am fost şi eu...”*

Să revenim la întunecatul an 1959... Părintele Serafim când a plecat, din nefericire a luat cu dânsul şi mâna pe care o ţinea la chilie a Părintelui Vichentie Mălău. Din spusele lui, a dăruit-o Mănăstirii Vladimireşti ca Sfinte Moaşte la Sfântul Altar, Maicii Eclesiarhe de atunci, Magdalena Dănăilă. A dăruit acest nepreţuit odor mănăstirii anterior pomenite, datorită faptului că el se considera un fiu al acesteia şi o iubea foarte mult, căci în copilărie a petrecut mult timp aici. Cercetările făcute în ultimii ani nu au dus la nici un rezultat, maicile de la Vladimiresti nemaiştiind nimic de această întâmplare. Se pare că la rândul lor, în perioada comunistă maicile au împrăştiat odoarele de preţ pe la mănăstirile din Dobrogea şi Muntenia.

Cine ştie ce a fost în inima şi în mintea lui ?! E greu de tras concluzii pripite şi foarte uşor de judecat. Doar Domnul ştie taina

sufletului său, căci El le cunoaşte şi le vede pe toate.

Părintele Serafim pleacă în satul natal din judeţul Galaţi unde a lucrat ca agricultor, apoi apicultor şi zilier la Fabrica de Conserve Tecuci. O vreme a fost şi ucenic la un croitor.

Viaţa îşi urmează cursul şi resemnat fiind, Serafim se căsătoreşte în data de 13 noiembrie 1960 cu Olimpia, fiica croitorului la care era ucenic, şi şi-a stabilit domiciliul în satul Vasile Roaită, comuna Umbrăreşti, tot din judeţul Galaţi. Domnul le-a rânduit trei copii şi mai târziu cinci nepoţi.

Chiar dacă s-a căsătorit, sufletul lui parcă nu era împăcat, nu era liniştit. Simţea că totuşi ceva e gol acolo. Se pare că a lăsat o uşă deschisă... Cuvintele nu pot exprima bine starea aceasta... stând printre oameni şi totuşi singur în camera vieţii lui. În mijlocul ei, uitându- se la toate uşile din jurul său se gândea că nu ar fi trebuit să se grăbească aşa...că dacă s-ar mai deschide vreuna, nu s-ar mai avânta să intre el, ci ar aştepta să intre Cel Ce o deschide...

Aşa că după multe frământări interioare şi după 42 de ani de căsnicie, la data de 5 februarie 2002 revine cu lacrimi fierbinţi în obştea Mănăstirii Secu, pe care o părăsise cu mulţi ani în urmă. Cred că în interiorul sufletului său nu a părăsit-o niciodată ci a fost mereu aici, la biserică, la ascultare.Chiar dacă în tot acest exod, asemănător poporului evreu din pustia Egiptului, nu a mai slujit niciodată ca şi cleric după ieşirea din mănăstire, totuşi a avut o viaţă cumpătată şi apropiată de Biserică.

În curtea mănăstirii, la fântână, vorbind oamenilor, învăţând cu timp şi fără timp aşa cum făcea odată, l-am găsit eu pe Părintele Serafim atunci când, elev fiind la Seminarul Teologic din Iaşi, veneam în vacanţe la Mănăstirea Secu. Nu mai slujea, ci doar îndemna la pocăinţă pe cei ce-l ascultau. Şi nu erau vorbe goale, simţeam că sunt cuvinte izvorâte din cel mai umil suflet care a cunoscut ce înseamnă iertarea. Dar omul este o taină şi taina aceasta nu poate fi descoperită absolut niciodată...

La scurt timp, a îmbrăcat pocăinţa la cel mai înalt nivel. Simţindu-şi sfârşitul aproape a cerut să fie tuns schivnic. Acest lucru s-a şi săvârşit, primind numele de Siluan. De acum nevoinţele duse prin post, rugăciune şi boala trupului ale Ieroschimonahului Siluan

au topit şi ultima umbră de îndoială. Ultimele zile au fost purtate de către acest părinte cu multă credinţă şi răbdare. A preţuit fiecare clipă şi I-a întors-o lui Dumnezeu cu multe suspine şi lacrimi de împăcare, de bucurie şi de nădejde.

S-a stins din această lume în dimineaţa zilei de 1 ianuarie 2005, de ziua prăznuirii Sfântului Ierarh Vasile cel Mare. Când în biserică Părintele Stareţ glăsuia: *„Binecuvântată este Împărăţia a Tatălui şi a Fiului şi a Sfântului Duh”,* sufletul părintelui Siluan a plecat din acest trup la Arhiereul Cel Veşnic, răspunzând parcă odată cu strana „Amin.”

După dumnezeiasca Liturghie, obştea mănăstirii i-a dat sărutarea cea mai de pe urmă părintelui care, fiind alungat din monahism „şi-a lăsat o uşă deschisă”, prin care mai apoi a revenit la viaţa îngerească. Am înţeles totodată că pentru cei ispitiţi se păstrează răsplătirile şi cununile. Atunci mi-am amintit de un cuvânt din Pateric ce spune că: *„Dimineaţa se poate să fii în iad, iar spre seară să te afli în Rai...”*

Părintele Serefim Oancă
(după revenirea la Mănăstirea Secu - mai 2004)
Înmormântarea Părintelui Ieroschimonah Siluan (Serafim) Oancă

Ieromonahul Nifon Creţu, părintele suferinţei asumate

Apele sufletului nostru uneori sunt mari şi învolburate, tulburi şi neliniştite, alteori sunt line şi curate, cristaline şi mlădioase. Oricum ar fi, Hristos vine şi potoleşte furtuna din sufletul nostru, o binecuvintează şi o linişteşte.

Un alt părinte ce a călătorit pe marea neliniştită a acestei vieţi a fost şi Ieromonahul Nifon Creţu. Acest părinte îşi avea obârşia în ţinuturile Vasluiului, în comuna Ştefan cel Mare. Născut la 26 aprilie 1919, a primit la botez numele de Gheorghe. Din tinereţe a simţit chemarea de a fi următor al cuvintelor Mântuitorului Hristos: *„Veniţi la Mine toţi cei osteniţi şi împovăraţi şi Eu vă voi odihni pe voi!”*

A înţeles că totul este trecător în această lume şi a intrat în monahism pe 20 octombrie 1948. La numai un an de zile este călugărit primind numele de Nifon.

În acele vremuri nu prea veneau tineri la mănăstire, astfel că, ducând lipsă de slujitori la Sfântul Altar au vrut să-l hirotonească.

Părintele Nifon s-a temut mult de această chemare sfântă, considerându-se *„un om prea simplu pentru o asemenea vrednicie. ”* Ştia că dacă mintea monahului este tronul lui Dumnezeu, cu cât mai mare trebuie să fie preoţia ?! Nu a vrut să accepte acest mare dar. Duhovnicul părintelui i-ar fi spus următoarele: *„Dacă tu eşti cu viaţă cuviincioasă, Dumnezeu, în scaunul de spovedanie te inspiră ce să spui. Tu trebuie numai să te rogi şi să te păstrezi curat şi cu frică de Dumnezeu, iar Domnul te va învăţa şi te va ajuta în aceasta.”* Aşa că a încercat să înţeleagă duhovniceşte această misiune. Este hirotonit preot pe 9 martie 1952.

Părinţii din mănăstire şi-l amintesc ca fiind un slujitor smerit, râvnitor şi conştiincios. Spovedea foarte mult şi slujea des Sfântul Maslu. Mânca o dată în zi şi atunci foarte puţin, numai cât îi este de trebuinţă trupului. Fără zgomot, părintele a făcut mult bine în viaţa lui.

Îmi amintesc că în primele mele săptămâni de vieţuire în mănăstire am avut dorinţa să cercetez pe toţi bătrânii şi să iau de la fiecare binecuvântare. Atunci l-am cunoscut şi pe Părintele Nifon, care nu mai ieşise din chilie de peste şapte ani, fiind paralizat. Era foarte slab şi micuţ încât îl puteai lua în braţe ca pe un copil. Pielea îi era lipită de oase şi tot era numai o rană. Cu toate acestea a fost un model de asumare a Crucii, de răbdare în suferinţă, de smerenie şi de slujire. Pot spune cu mâna pe inimă că avea cel mai luminat chip din toată mănăstirea, fiind parcă rupt din lumea aceasta.

Binecuvântarea pe care mi-a dat-o nu o voi uita toată viaţa...

Părintele Nifon s-a stins ca o lumânare în anul 2006. Trupul lui se odihneşte la umbra bisericii Naşterea Sfântului Ioan Botezătorul din cimitirul mănăstirii, iar sufletul se bucură în ceata drepţilor.

Ierodiaconul Gherasim Ceapă - un dascăl al răbdării -

Monahii trimit multe şoapte către Domnul iar El îi mângâie pe fiecare în durerile şi bucuriile lor. Din preaplinul inimii lor varsă bunătate în jur. Retraşi şi tăcuţi, simpli dar bucuroşi, ei îi cuprind pe toţi oamenii în rugăciunile lor de zi şi de noapte.

Pentru Părintele Gherasim Ceapă, în călimară cuvintele au aşteptat multă vreme răsăritul. Ascuns sub mantia discreţiei şi a smereniei, aşa cum îi stă bine unui monah, a păşit conştiincios prin

această lume, lăsând o pagină luminoasă şi simplă în cartea vieţii.

Născut la 20 martie 1920 în comuna Ciurea din judeţul Iaşi, a îmbrăţişat de tânăr viaţa călugărească în Mănăstirea Secu, la numai 28 de ani. După timpul cuvenit de ispitire canonică specific fiecărui novice, este tuns în monahism la 11 martie 1951, schimbându-i-se numele din Gheorghe în Gherasim. Pentru darul cu care Dumnezeu l-a înzestrat, acela de a psalmodia dulce, la scurt timp, pe 30 iulie 1951, este hirotonit ierodiacon.

Acest monah însă s-a diferenţiat de ceilalţi vieţuitori din timpul său prin vieţuire aleasă şi vorbă cuviincioasă. Niciodată nu răspundea nimănui, fiind foarte supus şi ascultător. Vitregul decret l-a atins şi pe dânsul, iar cuminţenia şi ascultarea de care dădea dovadă nu au putut fi un bun motiv pentru a nu fi alungat. A pribegit vreme de 4 ani, iar în 1963 a revenit în Secu.

Ierodiaconul Gherasim era foarte tăcut şi oricât de greu era la ascultare nu se plângea. Printre ascultările încredinţate tânărului monah au fost şi cele de chelar şi paraclisier. Părinţii spun că avea multe daruri duhovniceşti, fiind foarte ascuns. Neavând boala cârtelii, care bântuie uneori prin mănăstiri, cu siguranţă se bucura şi de rugăciune. Iubea muzica, căci ea este limbajul cel mai apropiat de suflet. Mărturisesc părinţii că avea o voce îngerească, catifelată şi blândă când slujea, încât părinţii îl asemănau cu un clinchet de clopoţel. Nu slujea des, însă atunci când se întâmpla aceasta era o mare bucurie pentru toţi cei prezenţi.

Spun părinţii mai vechi din mănăstire că Părintele Gherasim, chiar dacă nu era preot, pentru viaţa lui plină de duhovnicie era chemat la toate Consiliile Duhovniceşti din acea perioadă şi făcea parte din acel Consiliu cu drept deplin ca orice duhovnic. De multe ori era întrebat: *“Cum spuneţi să facem Părinte Gherasim?”* iar el răspundea : *“Cum zic părinţii, aşa e cel mai bine.”* Niciodată nu se punea pe dânsul în centru atenţiei, căuta întotdeauna pacea şi dragostea tuturor.

Spre bătrâneţe baia curăţirii de păcate nu l-a uitat nici pe dânsul. A primit boala în pace, ca pe un mare dar. Însă niciodată în toată viaţa lui şi nici în clipele de durere ale trupului, nimeni nu l-a auzit să se plângă. Nici de boală, nici de viaţă. Cineva spunea că de cele mai

multe ori lacrimile ţin loc de timbre pe scrisorile pe care le trimitem către Dumnezeu. Poate aşa a făcut şi acest părinte. A preferat să trimită scrisori lui Dumnezeu şi nu oamenilor care poate nu le-ar fi "citit" corect. După atâta pocăinţă sunt convins că a ajuns la măsura să se cunoască pe sine însuşi...

A avut o soră maică la Mănăstirea Agapia, Maica Elpidia, ce a fost dată afară din mănăstire prin acel cumplit decret. A lucrat vreme de treizeci şi şapte de ani în comuna Ciurea din judeţul Iaşi la Fabrica de cărămizi şi la cherestea. În tot acest timp, cu obrajii udaţi de lacrimi şi cu dorul fierbinte după mult iubita mănăstire, a avut grijă de părinţii trupeşti care erau amândoi paralizaţi la pat. După ce i-a condus pe amândoi la Domnul, după Revoluţie s-a retras iarăşi la mănăstire. Îmbolnăvindu-se fratele ei, Părintele Gherasim, a avut grijă şi de dânsul vreme de opt ani. După ce părintele a adormit întru Domnul, maica Elpidia s-a reîntors la Agapia, unde a avut ca ascultare să îngrijească de o maică bătrână. După ce a murit acea maică, s-a stins ca o lumânare şi monahia Elpidia. Viaţa ei a fost o mucenicie în jurul celor suferinzi, fiind numită de către părinţi "maica bolnavilor".

Chiar dacă părintele Gherasim era cuprins de suferinţă, totuşi din altarul sufletului revărsa un chip luminos. Îmi mărturisea un părinte, că în momentele în care se simţea foarte rău cerea ca să vină de la biserică un preot ca să-i citească rugăciunile de dezlegare pentru a-şi da sufletul în pace. Totodată avea un dor fierbinte pentru a se împărtăşi, *"să-L mai guste pe Hristos"*. Nu treceau două ore şi deodată căpăta o putere neobişnuită şi îşi revenea. Ieşea pe cerdac şi se plimba ca şi cum nu s-ar fi întâmplat nimic, încât toţi părinţii se minunau de bunătatea Domnului şi de mila pe care o făcea cu el.

La un moment dat Părintele Gherasim ar fi spus uşor melancolic: *"Cred că Dumnezeu m-a uitat pe pământ de tot de nu mă mai cheamă la El. Eu vreau să mă duc şi El tot mă mai ţine."* Cugetând la asta mi-am adus aminte de cuvântul lui Teognost din Filocalia IV care spune: *"Dacă te temi de moarte, încă nu te-ai împreunat prin dragoste cu Hristos, pe Care te-ai învrednicit să-L jertfeşti cu mâinile tale şi cu al Cărui trup te-ai săturat. Căci dacă s-ar fi întâmplat aceasta te- ai sârgui să te duci acolo unde este Cel iubit,*

ne mai punând nici un preţ pe viaţă şi pe trup."

Moartea pleacă şi vine pretutindeni, jucându-se de cele mai multe ori în orele nopţii. Ea vine ca o glumă să ia ultima picătură de viaţă. Câteodată vine blândă, alteori supărată, uneori se lasă aşteptată, iar alteori vine nepoftită. În ceas de noapte, pe 24 noiembrie 1999, a venit tăcută şi obosită, luând cu blândeţe şi sufletul smeritului Ierodiacon Gherasim Ceapă. Această plecare a lăsat un gol imens în sânul obştii care l-a preţuit foarte mult.

Gândurile pâlpâie, aşezate sfios la lumina candelei. Acum realizez ce frumoasă vieţuire a avut acest părinte şi cum parcă o aripă de înger i-a uşurat toate durerile lumii acesteia. Chiar dacă trupul îi era încercat de boală, sufletul îi era însă înfăşurat în mângâieri line. Nădăjduiesc că Bunul Dumnezeu îi va dărui şi lui cununa cea aleasă şi frumoasă gătită celor ce rabdă cu credinţă şi răbdare în Hristos ispitele şi strâmtorările acestei vieţi efemere, căci de Domnul nu ne poate despărţi nimeni niciodată.

IerodiaconuC Antim Dodu, părintele iertării

Chipul şi inima bună a Părintelui Antim mi s-au întipărit în minte pentru totdeauna. L- am preţuit încă de când am păşit pragul mănăstirii. Nu puteai să nu-l observi ; un om plin de viaţă de la care mereu primeai îmbărbătare. Întotdeauna avea câte un cuvânt bun pentru fiecare. Nu era părinte care să nu fi primit câte o vorbă părintească de la dânsul. Noi, cei tineri şi începători, am avut multe de învăţat de la acest minunat părinte şi nu pentru că era cel mai vechi monah din Mănăstirea Secu, ci pentru exemplul vieţii lui : pildă de statornicie şi de răbdare. A avut mai bine de treizeci de ani de vieţuire în mănăstire.

Cineva spunea că : *„a ierta înseamnă să-i adunăm lângă noi, în rugăciune, pe cei ce ne urăsc şi ne fac rău."* Aşa făcea şi părintele Antim. Niciodată nu era supărat pe nimeni ; şi ce era frumos că nici nu întrista sau tulbura cu nimic pe alţii. Ierta şi ne învăţa să iertăm : *„Iertarea este cea mai mare iubire pentru om. Să iubeşti pe toată lumea"* îl auzeai şoptind uşor în strană. *„Sunt fraţii tăi, să fim buni căci oamenii au nevoie de bunătate"*, glăsuia altădată. Am înţeles atunci că simţim iubirea lui Dumnezeu pe măsură ce o dăruim celuilalt, şi dăruim iubire iertând.

Venise de tânăr în mănăstire şi trecuse prin toate ascultările. De-a

lungul vieţuirii sale în mănăstire a avut patru stareţi, iar la un moment dat obştea ar fi vrut să-l aleagă chiar stareţ. Pe timpul cât a fost econom toate erau bune foarte. Era un om gospodar; îi plăcea să vadă fiecare lucru la locul lui. Nici o scândură ruptă din gard nu vedeai sau buruieni crescând „fără ascultare". Era devotat vocaţiei la care fusese chemat. Unde punea el mâna, punea şi Dumnezeu mila.

Îmi povestea adeseori neajunsurile pe care le-a avut cu mănăstirile învecinate din cauza pământurilor în perioada cât a fost econom. Iubea dreptatea şi dorea foarte mult să nu necinstească nimeni daniile mănăstirii şi avutul ei. *„Măi puiu, ce-am primit trebuie să lăsăm mai departe la urmaşi, la călugării ce vor veni. Să nu ne jucăm cu lucrurile mănăstirii şi să nu ne batem joc de ele, căci vom da răspuns !"*

Hristos Domnul Arhiereul cel Veşnic l-a învrednicit, după ce a absolvit Seminarul Teologic de la Mănăstirea Neamţ, să fie chemat la treapta hirotoniei, îmbrăţişând cu pioşenie slujba diaconiei. El era tipicarul mănăstirii, stâlpul slujbelor, fiind nelipsit de la Biserică. Ştia tot tipicul pe dinafară. I-a învăţat pe mulţi rânduiala slujbelor, să cânte şi chiar să citească. Era ca un părinte pentru toţi. De douăzeci de ani avea ascultarea la strană, împodobind slujbele cu cântări, fiind nelipsit de la Biserică. Când slujea Părintele Antim, şi asta se întâmpla doar de câteva ori pe an, toţi părinţii veneau să-l asculte, fiind foarte îndrăgit pentru solemnitatea ce-i inunda întreaga fiinţă... Slujbele cu el erau pline de pace şi bucurie sfântă.

Ne sfătuia mereu să ne găsească moartea în pocăinţă, căci după felul cum ne găseşte aşa vom fi judecaţi. *„Să nu supărăm pe Dumnezeu care e aşa de bun cu noi, nu vezi câte ne dă ?!"* Vorbea mereu despre moarte şi o avea ca sfetnic în fiecare zi. Parcă a simţit că se va muta de timpuriu în lumea celor drepţi. Într-o dimineaţă tristă de toamnă, boala l-a chemat să slujească şi în veşnicele locaşuri, să se bucure alături de cei drepţi, căci mult a iubit.

Condeiul e stângaci şi vorba prea greoaie pentru a-l ilustra în totalitate pe Părintele Antim. Voi lăsa pe cei ce l-au cunoscut să-l poarte în inimi şi în cugete peste veacuri, peste pagini proaspete de rugăciune. Voi spune doar atât, că moartea i-a fost ca şi viaţa, în tăcere...

Părintele Ierodiacon Metodie Voicu o lacrimă smerită în slujba monahismului -

Născut în localitatea Vulturul, raionul Măicăneşti, regiunea Putna (Galaţi - judeţul Vrancea de astăzi), la 8 august 1931, din părinţii Constantin şi Lina Voi cu, a primit la botez numele de Sandu. Urmează Şcoala cu Şapte Clase Elementare din comuna Capul Câmpului din raionul Gura Humorului, regiunea Suceava. Încă de mic a iubit Biserica şi după o copilărie petrecută în ascultare de părinţi şi de şcoală, simţind în suflet o adâncă chemare spre viaţa monahală, şi-a îndreptat paşii spre Mănăstirea Slatina,judeţul Suceava, unde intră ca frate de mănăstire la 15 august 1951, acoperit fiind de praznicul „Adormirii Maicii Domnului".

Dând dovadă de multă răbdare şi sârguinţă în ascultările încredinţate, este tuns monah ca o încununare, dar şi ca o aducere aminte de strâmtorările vieţii celei monahiceşti în Joia Mare din Postul Sfintelor Paşti, primind numele de Metodie. Aceasta se petrecea la 13 aprilie 1955 în vremea stăreţiei Prea Cuviosului Părinte Stareţ Emilian Olaru. Viaţa călugărească este o viaţă a cumpătării, a înfrânării poftelor trupeşti. De la severul regim alimentar la programul de rugăciune sau de lucru, mergând până la controlarea vorbirii în exces, toate acestea fac din monah o persoană echilibrată şi reţinută, o persoană care s-a rupt de toţi, dar s-a unit cu toţi în acelaşi timp.

Nici pentru el încercările nu aveau să lipsească. La 2 februarie 1960, în urma decretului 410 din 1959, Părintele Metodie ca mulţi alţi monahi vitregiţi de regimul comunist, a fost scos din mănăstire. Cu inima
sfâşiată de durere dar cu credinţa neclintită, se angajează la Combinatul Siderurgic din Galaţi, fiind exemplu de corectitudine şi modestie pentru toţi cei din jurul său. Aici a lucrat cu gândul mereu la chipul cel îngeresc pe care îl purta nestingherit într-un suflet tăcut, căutând în orice clipă să nu supere pe nimeni, nici prin vorbă, dar nici prin port. Din marea purtare de grijă a lui Dumnezeu este chemat în 1967 de *Mitropolitul Justin Moisescu* la Catedrala Mitropolitană din Iaşi. Exilul sau perioada vitregă din viaţa lui la care fusese pus fără voia lui se încheiase, căci toate aceste încercări, mai tare îi

înflăcăraseră inima de iubire pentru Hristos şi la bunătatea lui, a mai aşezat ca într-o desagă pentru drumeţie multă blândeţe, simplitate, statornicie şi tăcere.

Aceste calităţi nu au trecut neobservate, căci în 29 noiembrie 1967 este angajat croitor la Centrul Eparhial Iaşi, cu aprobarea *Mitropolitului Moldovei şi Sucevei, Justin Moisescu,* act semnat de *Arhimandritul Irineu Crăciunaş* (actul nr. 15.058 / 28.11.1967). Din arhiva Mănăstirii Secu se pare că era un croitor iscusit căci în procesul verbal din data de 17 aprilie 1974 rezultă că avea cincisprezece ani vechime în meseria de croitor, fiind examinat de *Consilierul Administrativ Pr. Dumitru Hadârcă* şi *maestrul croitor Ciornei Gheorghe*, la un examen de mărire de grad. Aici Părintele Metodie şi-a împlinit cu mare evlavie această slujbă, aducând un serviciu însemnat Bisericii. Din mâinile sale au ieşit veşminte cusute-n rugăciuni, acoperăminte liturgice presărate cu smerenie şi multe alte lucruri trebuincioase Bisericii.

Arhimandritul Partenie Apetrei, Mare Eclesiarh la Catedrala Mitropolitană din Iaşi cântărindu-i cuvenita evlavie şi supunere l-a recomandat pentru hirotonia în treapta diaconi ei. Este hirotonit ierodiacon la 14 iunie 1984 de către *Prea Sfinţitul Pimen Suceveanul, Episcop Vicar* în acea perioadă. Datorită înaintării în vârstă este închinoviat în Mănăstirea Secu la 14 iunie 1990 cu ordinul nr. 4454 / 4 iunie 1990, semnat de *Prea Sfinţitul Pimen Suceveanul, locţiitor de Arhiepiscop al Iaşilor,* însă vine în Secu la 13 august 1992, când a fost pensionat pentru limită de vârstă conform deciziei nr. 3 / 1992 cu începere de la 1 februarie 1992, aprobată de către *Înalt Prea Sfinţitul Daniel, Mitropolit al Moldovei şi Bucovinei.* Părintele Metodie avea acum de două ori inima împăcată: o dată pentru că a slujit cu mult devotament Biserica iar în al doilea rând pentru că avea să-şi odihnească bătrâneţile într-o mănăstire la ceas de rugăciune.

Timpul petrecut în Mănăstirea Secu se învârtea în jurul Bisericii. Trecea neobservat, tăcut, cu capul plecat, mereu aşezat şi moale atât la suflet cât şi la trup. Părintele Metodie avea un mers atât de lent şi aşezat, încât pe drumul de la chilie la Biserică şi invers, era tot timpul însoţit de către un motănel negru ce se bucura de blândeţea bătrânului. Torcea plin de siguranţă păşind mierlos pe lângă rasa

părintelui. Părintele iubea animalele, iar ele îl iubeau pe el şi nu neapărat pentru ochii lui negri ca mura şi cuminţi, ci pentru bunătatea lui. Statura lui potrivită şi chipul pictat cu plete dalbe şi o barbă lungă ca-n Pateric, îl făceau pe Părintele Metodie ca şi cum ar fi fost dezlipit din icoane, iar mâinile tremurau a bătrâneţe cu metaniile în mână. Mult a iubit rugăciunea inimii, iar rugăciunea l-a ocrotit mereu...

Ierodiaconul Metodie Voicu

Niciodată nu l-am auzit cu vocea gravă, ba chiar îţi doreai să-l auzi vorbind, pentru că Părintele nu vorbea decât dacă era întrebat, şi nu pentru că nu ar fi avut ce să spună, din contra cred că ar fi putut să povestească nopţi şi zile întregi la gura sobei din activitatea lui la Catedrala Mitropolitană din Iaşi şi nu numai, mai ales că a prins atâtea generaţii de oameni cu greutate culturală şi încărcătură duhovnicească, oameni care au păşit în istorie. El însă, prefera să-şi păstreze pacea, odihnit fiind de reîntâlnirea cu Hristos. Atât de mult îl preţuiau vrednicul de pomenire*, Prea Fericitul Părinte Teoctist,* şi *Prea Fericitul Părinte Patriarh Daniel,* Mitropolitul Moldovei şi Bucovinei de atunci, încât îi spuneau „Proto-diaconul" sau „Arhidiaconul".

Aş enumera doar pe cei mai reprezentativi dintre cei care l-au cunoscut pe Părintele Metodie*: Prea Fericitul Părinte JustinMoisescu,pe atunciMitropolit al Moldovei, Prea Fericitul Părinte Teoctist Arpaşu, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, pe atunci Mitropolit al Moldovei, Înalt Prea Sfinţitul Părinte Daniel Mitropolit al Moldovei, Înalt Prea Sfinţitul Părinte Adrian Arhiepiscop Emerit al Europei Centrale, Prea Sfinţitul Irineu Crăciunaş, Prea Sfinţitul Pimen, Episcop Vicar în acea perioadă, Prea Sfinţitul Ioachim Giosanu, Episcop Vicar al Episcopiei Romanului, Prea Cuviosul Părinte Arhimandrit Partenie Apetrei, Mare Eclesiarh la Catedrala Mitropolitană din Iaşi, Prea Cuviosul Părinte Efrem Chişcaru* şi mulţi alţii.

Fiind în plinătatea firelor dalbe, bolile provocate de acest trup mereu în schimbare nu l-au iertat nici pe el. A fost încercat cu multă suferinţă în ultima perioadă a vieţii sale din cauza neputinţelor trupului, învăţând şcoala răbdării şi a rugăciunii. S-a stins ca o

lumânare aici pe pământ însă a aprins o candelă acolo în cer de unde veghează şi se roagă pentru toţi cei care l-au cunoscut şi nu numai. A fost purtat pe ultimul drum pe data de 27 ianuarie 2007 în glasuri de clopote triste şi sunet de cădelniţă. La Slujba de înmormântare a fost prezent Prea Cuviosul Părinte Arhimandrit Timotei Aioanei, Exarh Cultural al Arhiepiscopiei Iaşilor, delegat al Prea Fericitului Părinte Patriarh Daniel, pe atunci Mitropolit al Moldovei şi Bucovinei şi Prea Cuviosul Părinte Stareţ Arhimandrit Vichentie Amariei în fruntea unui sobor de preoţi şi diaconi, fiind înmormântat în cimitirul Mănăstirii Secu acoperit de rugăciunile Sfântului Ioan Botezătorul.

Mă bucur enorm că am cunoscut acest suflet cald, chiar dacă era sub povara anilor, totuşi am simţit jertfa pe care a lăsat-o pe file de viaţă, scrise cu răbdare şi bunătate, pagini ce nu văd lumina tiparului, dar sunt păstrate la loc de cinste în odăile sufletelor celor ce l-au întâlnit, fie chiar şi pentru o clipă...

Monahul Damian Ţăru - părintele înfrânării

Monahul Damian Ţâru s-a născut la Târgu Ocna în judeţul Bacău, într-o familie de ţărani credincioşi, primind numele de Dumitru. După terminarea şcolii primare este dat ucenic la un atelier de tâmplărie din localitate. Însă în sufletul său ardea dorinţa de a sluji lui Hristos. De multe ori se furişa din casa părintească şi se ducea la biserica satului. Acolo se încuia singur şi petrecea toată noaptea, rugându-se şi citind sfintele cărţi la lumânare, iar când se lumina de ziuă se întorcea acasă.

În anul 1915 se retrage la Mănăstirea Frăsinei unde petrece vreme de zece ani, apoi merge la Mănăstirea Turnu, unde vieţuieşte patru ani. În anul 1930 se reîntoarce în Moldova şi se stabileşte la Schitul Ţibucani din judeţul Neamţ, schit ce aparţine de Mănăstirea Secu. Din rânduiala lui Dumnezeu, în anul 1935, depune voturile monahale, fiind călugărit cu numele de Damian. Este rânduit cu ascultarea la tâmplărie. Deşi era foarte priceput, totuşi nu primea niciodată cuvinte de laudă, ci se întrista dacă îl lăuda cineva, iar când era mustrat atunci mulţumea lui Dumnezeu şi se însenina la faţă. Monahul Damian lucra în atelier peste zece ore pe zi, fără întrerupere, încât toţi se minunau de purtarea lui. I se aducea de mâncare la atelier şi de cele mai multe ori uita să mai mănânce. Iar când totuşi trupul îşi mai cerea drepturile, părintele mânca numai în picioare şi foarte puţin. Tot timpul tăcea, lucra şi zicea rugăciunea lui Iisus. *„Nu lăsa rugăciunea, frate ! Avem nevoie de rugăciune ca de aer. Nimeni nu poate trăi fără ea',* răsunau cuvintele bătrânului pentru cei ce erau încercaţi cu ispite de la trup, de la lume şi de la diavol.

După o perioadă, adică în anul 1940 se retrage la Mănăstirea Secu, unde va rămâne până la moarte, cultivând ascultarea, rugăciunea şi smerenia. Iubea foarte mult liniştea şi simplitatea. De multe ori ar fi dorit să se retragă la pustie, însă a preferat să rămână în viaţa de obşte de la Secu. Şi-a mângâiat viaţa cu Sfânta Scriptură şi învăţăturile Sfinţilor Părinţi. Adeseori îi îndemna pe călugări să nu se rezume numai la Ceaslov şi la Psaltire, ci să cerceteze şi Sfinţii Părinţi ca să înveţe cum să se nevoiască pentru mântuirea lor. De multe ori se adâncea chiar dânsul în lecturi duhovniceşti uitând să mai ofere odihnă şi hrană trupului. La loc de mare cinste în inima lui

era cartea numită *Patericul,* pe care o socotea *„medicamentpentru sufletul călugărului”.*

Părintele Damian era foarte înfrânat şi stăpân pe sine, fiind înzestrat cu multă credinţă şi nădejde în Dumnezeu. Slab şi firav la trup, inimosul bătrân, căci la toţi lucra câte ceva la atelierul de tâmplărie, niciodată nerefuzând pe nimeni, petrecea tot timpul cu ochii în jos şi se ascundea sub veşmântul smereniei, a simplităţii şi de privirile curioase ale oamenilor. Întotdeauna îi îndemna pe călugări să se roage lui Dumnezeu ziua şi noaptea, aşa cum au făgăduit în faţa Sfântului Altar, căci altfel diavolul îi va abate de la calea cea bună şi-i va îndemna să-şi înmulţească averile, grijile şi lucrul ca să-i depărteze de Dumnezeu. Altădată le spnea la fraţi să nu fugă de ispite, căci *„dacă fugi de ispite, fugi de mântuire”. „Să ne gândim în vremea ispitelor că necazul răbdarea lucrează. Să ne rugăm mai mult şi trece ispita, căci toate sunt trimise spre mântuirea noastră ”.*

În vieţuirea Monahului Damian am regăsit cuvântul lui Teognost din Filocalia IV care spune că *“dacă vrei să fii cunoscut de Dumnezeu, trebuie să tefaci necunoscut de oameni, pe cât e cu putinţă.”*

Bătrânul Damian nu suporta să audă pe cineva cârtind sau osândind pe aproapele. Dacă venea un frate la el şi începea a cârti şi a osândi, bătrânul lăsa capul în jos, se oprea din lucru şi ofta. Atunci fratele, văzând aceasta, se ruşina de cuvintele sale şi îşi cerea iertare.prin purtarea sa ceilalţi învăţau că cel ce urăşte pe aproapele său se află despărţit de Dumnezeu.

La 20 ianuarie 1964, cu trupul ostenit de nevoinţă, se mută din viaţa aceasta, fiind înmormântat în cimitirul Mănăstirii Secu. Călătoria în lumea aceasta i-a fost modestă, purtarea smerită, cuvântul simplu iar rugăciunea nestinsă.

Sufletul meu nu a cunoscut pe acest părinte, decât cu o lumânare şi o rugăciune taincă la mormânt în clipele fierbinţi ale vieţii acesteia. Mângâierea a venit aducând cu ea multe daruri. Nu aş fi reuşit să conturez nici aceste smerite rânduri dacă nu aş fi avut mărturiile Părintelui Ioanichie Bălan, cuvinte cuprinse în *Patericul Mănăstirilor Nemţene* şi mai ales cuvintele Părintelui Justin Pârvu care îl socoteşte *„ un vas ales de Dumnezeu”.* Lui se datorează

zâmbetul senin pe care sunt sigur că Părintele Damian îl oferă, căci se află la un loc cu părinţii ce au vieţuit în Mănăstirea Secu. Şi nu pot încheia decât tot cu cuvintelle smeritului Monah Damian care aştepta moartea cu multă bucurie şi pace sfântă. *„Ce mare dar este moartea ! Şi ce pedeapsă ar fi pentru om dacă n-ar muri. Pământul ar deveni o temniţă pentru el.”*

Monahul Nectarie Tilipescu

Seminarist şi fiu de preot din judeţul Suceava, Nicolae, s-a născut în 1853 în comuna Ruginoasa din judeţul Suceava din părinţii Ian cu şi Ana. A venit în mănăstire în 1881 şi este călugărit în 1892, primind numele de Nectarie.

A avut ascultarea la arhondaric.

Arhimandritul Dionisie Udişteanu îl numeşte *„un călugăr bătrân şi plin de omenie.”*

Gândindu-mă la ascultarea Părintelui Nectarie îmi dau seama că a cultivat mult virtutea dragostei. În acest sens Părintele Dumitru Stăniloae spunea că *„iubirea se cere arătată în mod continuu nu numai faţă de unul, ci faţă de toţi. Căci în toţi este Hristos. A excepta pe unul de la iubire, înseamnă pe de o parte a iubi, pe de altă parte a nu iubi pe Acelaşi Hristos. ”* Dacă îl iubesc pe acesta şi pe acela nu-l iubesc, înseamnă că-L iubim pe Hristos îmbrăcat într-un fel şi nu-L iubim arătându-se îndată după aceea îmbrăcat în alt fel.

Părintele Qhimnazie Toma, părintele ascultării necondiţionate

Sub umbra falnicelor ziduri ale mănăstirilor de pretutindeni, trec uneori neobservate de nimeni dar atinse de Dumnezeu, generaţii de monahi, purtându-şi fiecare crucea pe cărarea mântuirii. Uneori sunt nume sonore, alteori lovite de încercări, uneori nume tinere, alteori vânturate de arşiţa vieţii. Un lucru este sigur, toate sunt trecute prin nevoinţe şi rugăciune, împletite cu şcoala răbdării, a blândeţii şi a supunerii. Un chip frumos pictat în sufletele părinţilor din Mănăstirea Secu este şi Părintele Ghimnazie.

Născut la 3 aprilie 1906 în comuna Baia, judeţul Suceava, într-o familie de oameni simpli şi credincioşi, a îmbrăţişat de tânăr viaţa călugărească. Asta se întâmpla cu foarte mulţi ani în urmă.(1930) Chiar şi atunci când a fost pus în aplicare Decretul din 1959 şi mulţi părinţi au fost scoşi din mănăstiri, el a rămas pe lângă acestea ajutând la îngrijirea animalelor. Aşa a petrecut mulţi ani, până ce au trecut norii încercărilor şi s-a putut întoarce din nou la mult iubita mănăstire de metanie. O îndelungată perioadă de timp a fost paraclisier şi spunea că sărea câte 2 - 3 trepte odată numai să ajungă mai repede să bată clopotele, aşa râvnă şi dragoste de Biserică avea. A adunat peste 65 de ani de vieţuire numai în mănăstire.

Mic de statură şi uşor gârbovit de trecerea anilor, părintele era o mângâiere pentru toţi cei ce-l întâlneau. Ochii îi jucau mereu veseli, dornici parcă să-i cuprindă şi să-i înţeleagă pe toţi. Pe fruntea luminată a bătrânului stăteau riduri blânde lăsate de trecerea timpului. Avea o privire de copil, des întâlnită la părinţii sporiţi duhovniceşte. Era energic şi părinţii se minunau de unde mai are atâta vioiciune la vârsta lui. Ardea în inima lui dorinţa de a-i îndemna pe toţi spre Dumnezeu.

Îţi era drag să-l vezi cum se odihneşte, cum se roagă, cum suportă toate neputinţele bătrâneţii fără să se plângă de nimic, iar privirile părinţilor din obşte sorbeau mereu toate mişcările bătrânului. Se umpleau parcă de har, de bucurie şi aveau mai multă râvnă când îl vedeau cât era de drăgălaş. Ţinea foarte mult la slujbe fiind nelipsit de la acestea. Aşa multă evlavie avea încât tot timpul ajungea primul la Biserică. Mărturiseşte ucenicul de chilie care avea grijă de el, că atunci când se întorcea de la Slujba de noapte nu adormea până când

nu făcea cel puţin o sută de metanii. Şi noaptea când se mai întorcea prin somn, cuvintele lui erau pline de cuviosenie: „Doamne iartă-mă, Doamne iartă-mă", şi adormea la loc.

Părul îi era răvăşit şi în ciuda vârstei înaintate, firele albe au uitat să mai „predice" şi pe chipul lui. Când îl întreba cineva de ce nu a încărunţit, el spunea că *„părul alb îi în cap la econom şi la stareţ, la alţii, nu la el",* şi începea să râdă dulce ca un copil. Toţi părinţii îl iubeau pentru sinceritatea şi purtarea lui simplă şi sunt convinşi că nu era nevinovat doar de dragul privirilor ce nu-l părăseau în nici un moment al zilei. La cât era de simplu şi curat la suflet, mintea lui nu cunoscuse termenii de fariseism sau prefăcătorie ce astăzi din păcate mai caracterizează uneori chipuri contemporane.

Părintele era mereu cuprins de o conştiinţă sfântă şi de grija de a nu supăra pe Dumnezeu. Chiar dacă era numai monah, Părintele Ghimnazie când auzea de ascultare exclama: *„măi, măi, măi, gata, gata, mergem, mergem..."* . Nu trebuia să-i spui un lucru de două ori. El era săritor de la prima chemare la nevoile mănăstirii. Odată când părinţii mai tineri l-au rugat să le spună un cuvânt de folos bătrânul le-a răspuns calm: *"Ascultaţi de nevoile mănăstirii când suferă, faceţi ascultare ! "* Monahul Ghimnazie era trup şi suflet pentru mănăstire şi totul făcea ca pentru Dumnezeu. Era foarte conştiincios la ascultare şi niciodată nu ieşea din cuvântul Părintelui Stareţ sau al Economului. Chiar şi atunci când nu era solicitat la ascultări, părintele singur se oferea să mai ajute pe câte cineva.

În mănăstire mai erau în acea vreme şi alţi părinţi în vârstă. Mulţi dintre ei erau foşti stareţi, duhovnici ce fuseseră trimişi de ascultare prin alte zone şi care s-au retras la bătrâneţe în mănăstirea lor de metanie. După slujbă obişnuiau să mai schimbe o vorbă, să-şi mai mângâie o amintire pe cerdac, la aer curat. Părintele Ghimnazie lua furca sau grebla şi venea să ajute părinţii la adunat fânul prin curte. Când ajungea în dreptul unde erau părinţii adunaţi, părintele începea să strige: *„lapte - lapte, lapte - lapte".* Bătrânul le dădea de înţeles în nevinovăţia lui că şi voi beţi lapte, haideţi la fân. Ei îi ziceau: *„Taci din gură măi Ghimnazie!",* iar el tot le spunea: *„lapte - lapte, lapte - lapte"* şi pleca zâmbind. Era rupt parcă din poveştile lui Creangă. Când îl vedeai te bucurai mereu de prezenţa lui.

Când se mai îmbolnăvea sau erau încercări prin mănăstire ori necazuri prin lume, el se întrista şi zicea: *„ măi, măi, măi, păcate multe, păcate multe. Datorită păcatelor vine pedeapsa lui Dumnezeu. Păcate multe, păcate multe”* şi pleca murmurând.

Iubea foarte mult Psaltirea şi de nenumărate ori aţipea în genunchi la rugăciune, iar când auzea câte un zgomot pe afară, imediat tresărea şi zicea: *„Doamne miluieşte, Doamne miluieşte, Doamne miluieşte”* şi iar mai citea câţiva psalmi.

Fusese de vreo două ori în Jerusalim şi ţinea mult să meargă şi a treia oară. Pomenea mereu la rugăciune pe cei ce l-au ajutat să meargă în aceste Locuri Sfinte. Avea nume pe care le pomenea de peste 30-40 de ani. Odată, când a venit într-o vizită Înalt Prea Sfinţitul Justin, Mitropolitul Moldovei de atunci, Părintele Ghimnazie sa dus la Înalt Prea Sfinţia Sa să ceară binecuvântare ca să plece la Locurile Sfinte. Înalt Prea Sfinţitul, se pare că iar fi zis: *“Părinte Ghimnazie, dar ai fost deja de două ori, eu uite, sunt şi episcop şi nu am fost niciodată ”.* Iar părintele i-a răspuns: *“Foarte rău, foarte rău, păi să mergeţi, să mergeţi, că-i foarte frumos”* şi a zâmbit în felul lui pentru care toţi îl îndrăgeau. Înalt Prea Sfinţitul Justin, mişcat de curăţenia Părintelui Ghimnazie, i-a dat binecuvântare de plecare.

Ucenicul său de chilie mi-a povestit că odată a intrat în curtea mănăstirii un călugăr înalt, cu o prezenţă plăcută şi luminoasă, însoţind un grup de străini. S-au închinat în Biserica mare a mănăstirii după care părintele respectiv i-a lăsat pe musafiri şi a venit la chilia Părintelui Ghimnazie. Îl cunoscuse când fusese cu el la Jerusalim iar chipul bătrânului a rămas întipărit în inima acestui „necunoscut”. După puţin timp, respectivul călugăr iese afară bucuros şi se duce în ale sale. Când a intrat ucenicul şi l-a întrebat de călugărul acela înalt, părintele foarte emoţionat şi mişcat de acea vizită, a răspuns: *„Măi, măi, era Prea Sfinţitul Serafim Joantă de la Sibiu şi mi-a spus să-l pomenesc că-l trimit în Germania ca mitropolit, mi-a spus să-l pomenesc la Psaltire.”* . I.P.S. Serafim Joantă, I.P.S. Pimen, P.S. Calinic al Argeşului, P.S. Gherasim Cucoşel sunt doar câţiva dintre ierarhii ce se opreau mereu la Secu să-l mai vadă măcar o dată pe Monahul Ghimnazie. I.P.S. Serafim a

fost cu Părintele la Jerusalim în 1974 şi avea multă evlavie la bătrân. P.S. Gherasim şi I.P.S. Pimen îl cunoşteau pe Părintele din vremea când erau încă monahi la Mănăstirea Neamţ.

Părintele Ghimnazie a fost binecuvântat mult de Dumnezeu. A ucenicit lângă Părinţii Vichentie Mălău şi Antim Găină, şi l-a cunoscut chiar şi pe Sfântul Ioan Iacob Hozevitul în perioada când Sfântul Ioan era bibliotecar la Mănăstirea Neamţ. Părinţii Cleopa Ilie şi Paisie Olaru întrebau mereu de Monahul Ghimnazie.

Spre sfârşitul vieţii, bătrânul călugăr Ghimnazie a dorit să fie tuns în rânduiala schimei celei mari, însă din binecuvântate pricini nu a mai apucat să-şi vadă gândul cel bun împlinit. A avut însă evlavie multă la Sfîntul Ierarh Spiridon. Se ruga mereu la el şi dădea ca milostenie iconiţe cu chipul acestuia, iar Sfântul a răspuns iubirii Părintelui Ghimnazie şi l-a chemat în ceata drepţilor chiar în ziua prăznuirii lui, pe 12 decembrie 1998, la zece zile după moartea Părintelui Cleopa (2 decembrie 1998).

Chiar dacă nu l-am cunoscut personal pe Părintele Ghimnazie, din cuvintele părinţilor ce au vieţuit împreună cu acesta, l-am aşezat la inimă şi am rugat-o să nu-l uite pe acest om atât de drag şi minunat. I-am mai spus să se asemene cu Psalmistul David care spune *„Una am cerut de la Domnul, pe aceasta o voi căuta: să locuiesc în casa Domnului în toate zilele vieţii mele, Ca să văd frumuseţea Domnului şi să cercetez locaşul Lui.”(Ps.26, 7-8)*

Mormântul Părintelui Ghimnazie

Monahul Ioanichie Sturzu — primitorul de străini —

Părintele Ioanichie Sturzu era din comuna Pipirig din judeţul Neamţ, fiind fiul lui Ion şi Maria, părinţi simpli de la ţară. S-a născut în anul 1881 în februarie şi din tinereţe a fost păstor de oi. Iubind viaţa călugărească, a primit chipul cel îngeresc al monahilor în Mănăstirea Secu. În toate era supus, blând la cuvânt şi milostiv.

În vieţuirea din mănăstire a avut ca ascultare primirea credincioşilor la arhondaric (casa de oaspeţi). *„Pe toţi pelerinii îi găzduia cu mult drag ca şi cum l-ar fi găzduit pe însuşi Hristos”,* mărturiseşte plină de evlavie o bătână din Pipirig de 86 de ani, Chirilă Elena, pe care am cercetat-o des pentru a mă ajuta în conturarea chipurilor sufleteşti şi trupeşti ale părinţilor ce au vieţuit

în Secu.

Fiind priceput şi fin cunoscător al plantelor medicinale, părintele alina suferinţele oamenilor, tratând în special bolnavii de reumatism. Părintele Ioanichie aduna singur din vreme fel de fel de plante, flori şi rădăcini, cu care prepara diverse tincturi şi unguente, fiind o mângâiere pentru toţi cei neputincioşi. Pentru o nevoinţă ca aceasta şi mai ales pentru dragostea sa mare de a ajuta pe cei bolnavi, numele şi milostenia Părintelui Ioanichie erau cunoscute peste tot.

Stăruind cu timp şi fără timp, Monahul Ioanichie a petrecut în ascultarea aceasta vreme de peste 25 de ani, apoi îmbolnăvindu-se şi el, în anul 1944 a trecut la Domnul.

Scriind viaţa acestui părinte mi-a venit în gând cuvântul *Sfântului Maxim Mărturisitorul* care îndeamnă *„să ne tămăduim uni pe alţii prin smerenie”* şi cred că aceasta a făcut-o şi monahul loanichie, primitorul de străini şi alinătorul suferinţelor oamenilor. Şi tot acelaşi Sfânt Părinte spune că *“Fericit este omul care, poate să iubească pe tot omul la fel.”*

Părintele Damian Rusu şi pocăinţa ultimelor clipe

Petru Damaschinul spune că *„Monahul trebuie să aibă răbdare în toate cele ce vin asupra lui, pe care vrea Dumnezeu să le îngăduie spre învăţarea, spre cercarea şi spre cunoaşterea slăbiciunii sale. Să nu se facă îndrăzneţ şi să nu-şi piardă nădejdea, orice rău sau orice bine i s-ar întâmpla... Fiindcă toată ispita e îngăduită de Dumnezeu ca o doctorie spre tămăduirea sufletului celui bolnav. Prin ea se dăruieşte iertare de păcatele de mai înainte şi de cele de faţă şi o piedică pentru cele viitoare”.*

În anul 1950 un tânăr de 17 ani venea cu părinţii în pelerinaj la „maica mănăstirilor nemţene”, Mănăstirea Neamţ. În acea vreme credincioşii veneau la hramurile mănăstirilor în grupuri plecând pe jos din satul de obârşie până la locul binecuvântat. Datorită faptului că a mers peste 38 de km pe jos şi îl dureau picioarele, rămâne la Mănăstirea Secu.

Aici, sufletul acestui copil a simţit intens iubirea lui Dumnezeu, iar inima a început să scâncească după acest dor. Dar peste 40 de zile, venind cu căruţa nişte consăteni, îşi face apariţia cu aceştia şi tatăl lui care îl ia acasă. Sufletul nu l-a luat la plecare, ci l-a lăsat în mănăstire să suspine. Aşa că peste o lună fuge de acasă şi vine înapoi la Secu unde se închinoviază. Căci, aşa cum spunea şi un părinte, *„fecioria e dăruirea deplină a sufletului lui Dumnezeu într-o totală curăţie, delicateţe şi nesfârşită sete de iubire. Acest suflet se lărgeşte continuu, ca să cuprindă cât mai mult din dragostea nesfârşită a lui Dumnezeu.”*

Multe clipe sfinte va petrece aici... Însă în anul 1959 este alungat din mănăstire prin acel crud decret. Cu paşii mici, într-o linişte mortuară îşi ia rămas bun de la mult iubita mănăstire. Rămâne rana.

Luând viaţa în piept, o vreme lucrează în portul din Constanţa ca hamal. Aşteaptă clipe mai bune, însă „se pare că timpul nu mai avea răbdare.” Sfântul Ioan Scărarul spune: *„când te afli la o răscruce şi nu ştii pe ce cale să o apuci, e semnul unui suflet mândru şi lipsit de har.”*

Trist şi cu inima amară se căsătoreşte. În cadrul acestei Taine va avea patru fete. Viaţa curgea şi totuşi inima-i era stearpă, parcă nu o mai găsea. Aşa că după ce le vede pe toate la casa lor, după căderea

regimului comunist se retrage la Secu, lăsând acasă nevasta resemnată cu ideea că el mai avea ceva neîncheiat pe această lume.

Numit egumen la Schitul Nifon, pendinte de Mănăstirea Secu, va sta până la incendiul care a devastat acel schit. Coboară de la schit în mănăstire unde va rămâne până la sfârşitul vieţii sale pământeşti.

Acest părinte era foarte şugubăţ şi vesel tot timpul, ştia probabil că *„un călugăr trist este un călugăr cu lumina stinsă”* (Părintele Arsenie Boca). Vioi la mers şi cu vorba grăbită, Monahul Damian nu lipsea de la biserică. Îi plăcea mult să citească Acatistul Mântuitorului, de multe ori lăcrimând. Iubea acest acatist, parcă era un cântec al sufletului său, căci îl rostea cu glas tare uneori şi de două-trei ori pe zi.

În serile de iarnă, la gura sobei, se bucura când călugării îl rugau să le mai recite câte o poezie religioasă sau să le cânte un colind bătrânesc.

De câte ori trecea un frate prin faţa chiliei sale, Părintele Damian nu pierdea prilejul de a cultiva virtutea milosteniei. Când îl vizitai la chilie avea obiceiul să te miruiască cu mir adus de la Jerusalim, pe care îl socotea un odor de mare preţ. A avut binecuvântarea ca în viaţa lui atât de încercată, să ajungă chiar şi la Locurile Sfinte.

Într-o Duminică seară la Consiliu, Monahul Damian s-a ridicat in picioare şi a spus cu durere că el are ceva pe conştiinţă şi trebuie să mărturisească aceasta la toată obştea.

În perioada în care a lucrat la Constanţa, a blestemat un vecin care i-a furat câţiva căpriori pe care ia folosit la construcţia unei case. După ce l-a blestemat, la scurt timp, aproximativ un an, s-au abătut mari nenorociri asupra familiei vecinului; câteva decese şi accidente în familie. Părintelui îi părea rău că l-a blestemat, dar trecuseră zeci de ani de atunci şi totuşi nu avea pace. După această mărturisire, a făcut trei metanii mari în faţa obştii şi şi-a cerut iertare de la Dumnezeu pentru acel blestem aruncat asupra familiei vecinului. Ieşind din trapeză uşurat, s-a simţit deodată rău şi abia a ajuns la chilie. Aici a căzut în genunchi deoarece a suferit un atac cerebral. Imediat a fost dus la spitalul din Târgu Neamţ, unde a decedat după 20 de minute în braţele unui călugăr...

Taină, liniște, singurătate şi comuniune, rugăciune şi tăierea voii;

acesta este monahismul. Un poem ce mereu este scris. Acum ochii îmi aleargă pe rama unei fotografii.

În grădina cu cruci vântul încă mai leagănă amintirile...

Monahul Paisie Costandel, părintele cu ochii mereu umezi

Părintele Paisie este unul din bătrânii pe care orice mănăstire sau orice om şi-ar dori să-l aibă în preajmă. Când am intrat în mănăstire a fost cel care mi-a zis *„bun lucru ai ales, dacă aş avea vârsta frăţiei tale la fel aş face”* şi a plecat zâmbind.

Mergea agale pe lângă Biserică oprindu-se din când în când să-şi cântărească anii. În ascultările mele, îl vedeam stând pe băncuţa din faţa Bisericii, vorbindu-şi, vorbindu-ne. Şi oamenii îl iubeau. Emana o bunătate aparte. Îi plăcea să asculte pe fiecare şi se ruga pentru toţi. Nu-mi amintesc să-l fi văzut vreodată mohorât, chipul lui era mereu luminos, liniştit.

Odată când îşi mângâia bătrâneţile bucurându-se de soare, de florile din curtea mănăstirii şi de toată făptura lui Dumnezeu, m-am apropiat să pregust din pacea bătrânilor. Înţelepciunea firelor albe ar povesti multe dacă ar avea cine să le asculte. Atunci mi-a spus că înainte de a fi monah îl chema Petru Costandel. În acea perioadă lucra pe vas, în marină. Nu a fost niciodată căsătorit. Era mai tot timpul pe drumuri, însă nu şi-a ştirbit credinţa. Venea la Schitul Sihla, la Părintele Paisie Olaru şi se spovedea la el. *„Părinte, dacă ai şti câte fapte minunate mi s-au întâmplat cu Părintele Paisie?”,* spunea bătrânul, sau îl auzeai zicând *„pentru mulţi credincioşi, părintele era ca un sfânt”*. Din darul lui Dumnezeu l-a avut duhovnic zece ani.

Părintele nostru, s-a socotit la un moment dat în viaţa lui, că nu este de ajuns o singură zi închinată lui Dumnezeu. Dorea să-i închine toate zilele din săptămână sau mai bine toată viaţa. Într-una din dăţi, când a venit la spovedit la Părintele Paisie Olaru, i-a cerut binecuvântarea să-i poarte numele dacă se va călugări, iar părintele i-a dat-o. Iar anii n-au minţit binecuvântarea; a ajuns monah. Îmi spunea că şi pe Părintele Paisie îl chema înainte Petru. Cel mai mult ţinea bătrânul la ultimul sfat pe care duhovnicul de la Sihla i l-a dat. Părintele i-a spus la vremea aceea să nu vorbească niciodată pe nimeni de rău, iar dacă se va întâmpla ceva rău, să nu ţină minte răul.

Ce lucru simplu pare, dar ce adânc este !

Când „lumânarea de la Sihla” se încovoia datorită greutăţilor anilor, bătrânul a început să se spovedească la Părintele Cleopa Ilie, marele duhovnic al românilor de la Mănăstirea Sihăstria. Era încă în perioada când Biserica era strâmtorată. Totodată ţinea legătura şi se sfătuia cu Părintele Arsenie Papacioc, duhovnicul de la Techirghiol, fiindu-i mai aproape de casă. Cei doi mari duhovnici erau la rândul lor prieteni şi se întăreau unul pe altul în încercările vieţii. Aşa că Părintele Paisie de la Secu a fost părtaş la un lucru minunat. Părintele Cleopa de la Sihăstria înregistra pe casetă cuvânt pentru Părintele Arsenie, pe care „Fratele Petru” la vremea aceea, îl ducea personal. La rândul lui Părintele Arsenie îi înregistra cuvânt pentru Părintele Cleopa sau răspuns la cuvântul lui pe care îl trimitea tot prin „Fratele Petru”. Aşa ţineau legătura cei doi stâlpi ai ortodoxiei româneşti. *„Acele casete sunt adevărate catehisme”*, îmi spunea bătrânul. Când povestea, ochii îi erau mereu umezi... *“Sunt ceva de suflet, unele au apărut în colecţia Ne vorbeşte Părintele Cleopa, altele nu”.* E foarte mulţumit când vorbeşte despre ele.

Pentru mine bucuria continuă în altă direcţie, deoarece tocmai a venit un nou grup ce aşteaptă să fie ghidaţi prin mănăstire. Mă retrag pios să-mi fac ascultarea. Trebuie să le prezint istoricul mănăstirii, muzeul, paraclisele şi binecuvântările mănăstirii.

Îmi amintesc că altădată Părintele Paisie a venit într-o după amiază la pangar, pe când aveam ascultarea acolo, să-i dau numărul de telefon de la Mănăstirea Râmeţ pentru a participa la Parastasul Părintelui Dometie pe care l-a preţuit foarte mult. Ochii bătrânului erau înecaţi. La plecarea părintelui, când m-am uitat la primele cărticele ce erau expuse pe masa unde servesc, toate erau umede...parcă erau plouate. Erau picurate de o inimă bună ce revărsa prin ochi. După retragerea bătrânului am rămas cu o dulceaţă în suflet şi cu lacrimile ce se evaporau uşor de pe cărţi, iar ale mele abia începeau...

Monahul Casian Rus, părintele cu duh de umilinţă

Se spune că pentru a ajunge omul să se cunoască pe sine însuşi este nevoie să se pocăiască toată viaţa. Aşa a făcut şi Părintele Casian care a făcut multă pocăinţă în viaţa lui.

Acest părinte era paralizat. Trupul îi era gârbovit, încovoiat, gemând parcă spre cele din care a fost luat.Iubea mult psaltirea şi obişnuia să citească pe slovă veche. Când îl vedeai aveai impresia că a răsărit printre noi direct din paginile îngălbenite de vreme ale vreunui pateric pierdut. Tot timpul când se împărtăşea plângea ca un copil şi îşi cerea iertare de la toţi, făcând închinăciune fiecăruia până la pământ zicând: *„Iertaţi-mă!”*

Părintele Casian, prin purtarea lui mereu umilă, ne arăta că pocăinţa nu are hotar. Căci mereu putem înainta în cele bune, părându-ne rău de nedesăvârşirea dinainte.

Cuviosul Simeon Evlaviosul spune că *„trebuie să priveşti pe toţi cei din obşte ca sfinţi şi numai pe tine să te socoteşti ca cel din urmă păcătos. Să gândeşti că toţi se mântuiesc, numai tu singur vei fi osândit în ziua aceea şi aşa vei afla mut har de la Dumnezeu.”*

Clipe de taină

Într-una din clipele mele de taină, când stăteam de vorbă cu mine, pentru a redescoperi frumuseţile şi înălţimile vieţii celei îngereşti la care este chemat monahul, mi-a căzut în mână *Registrul Matricol al Mănăstirii Secu.* Aşezat pe scăunelul tăcut din a mea chilie, am desprăfuit acest tezaur din Cancelaria Mănăstirii Secu, aplecându-mă cu atenţie asupra paginilor acestui document născut înainte de anul 1916.

Privindu-l, mi-am amintit cu nostalgie de primii ani din şcoala elementară în care ne luam la întrecere la orele de religie, al cărui caiet este mai frumos. Îmi apare în minte imaginea caietului meu, unde la fiecare filă, pe partea superioară aveam câte o iconiţă, iar de jur împrejur scriam lecţia. Era ca un album de fotografii, numai că în loc de fotografii era plin cu iconiţe. Alteori făceam modele de cruciuliţe cât mai colorate, mai mici sau mai mari, mai simple sau mai înflorate.

Atunci când îl deschideam, dădeam paginile cu multă sfială şi evlavie. Caietul de religie era ceva sacru, era cartea noastră de vizită;

trebuia să fie cât mai deosebit. Parcă erau nişte manuscrise. Cele mai îngrijite caiete erau cele de religie. De cele mai multe ori erau puse la expoziţie. Regret că nu mai am nici un exemplar. Cândva mama, parcă mai păstra unul...

Mă întorc la registru. Clepsidra timpului răstoarnă repede nisipul cel fin, pentru a mă purta cu mintea şi cu sufletul în atmosfera acelor veacuri profunde. Îl deschid cu emoţie. Filele sunt galbene şi îmbătrânite de trecerea anilor. Scrisul celui ce a consemnat e îngrijit şi curat; scris de caligraf, cu slove rotunjite, aşezate într-o armonie perfectă. Fiecare filă este structurată pe două zone de interes. Prima pagină este intitulată *„Foaie matriculă şi de calităţi spirituale a ...”.* Aici observ trecut numele de familie, numele de botez şi numele de călugărie a vieţuitorului căruia îi este dedicată pagina. Apoi apare data şi locul naşterii a acestuia, starea civilă şi monahală (unde este consemnat anul când a intrat ca vieţuitor în mănăstire, când i-a fost aprobată tunderea în monahism şi când a fost tuns în schima monahală). Mai jos este tipărit un tabel cu patru rubrici (locul de unde îşi are metania, trepte bisericeşti *„-ranguri, funcţiuni-”,* data înaintării în acestea şi *„observaţiuni”*). A doua pagină este alocată pentru *„note asupra conduitei...”.*

Am găsit două astfel de registre din perioade diferite, cu gânduri diferite. Ele sunt groase şi mari, aducându-mi aminte de cataloagele de la şcoală. Ochii mi s-au plimbat în voie pe aceste rânduri, iar sufletul mia săltat de bucurie la citirea atât a numelor sonore care erau rânduite de cancelar, cât şi la auzul altor nume smerite care deveneau sonore prin faptele lor virtuoase, dar ascunse de ochii lumii, păstrate totuşi ca o pildă pentru alţii în inimile celor care i-au cunoscut.

Câteva astfel de impresii am găsit şi la **Monahul Nifon Diaconiţă,** numit din botez Nicolae. *„S-a născut în anul 1885, luna noiembrie, ziua 21, din părinţii Gheorghe şi Maria.”*Pagina părintelui nu este încărcată cu ranguri. Chiar la rubrica cu trepte bisericeşti nu este trecut decât *„frate în anul 1934 şi monah în 6 decembrie 1940”.* Ceea ce mi-a atras atenţia la acest părinte trecut de mult la Domnul au fost observaţiile, deloc de neglijat*: „Acum în 1978 este foarte sănătos, decât nu poate merge repede. Nu lipseşte*

de la biserică niciodată, iar mâncare nu permite să i se aducă la chilie. De la chilie până la masă (50 m) face o oră."

Protosinghelul Gherasim Plăcintă este un alt chip de părinte îmbunătăţit. Născut de Sfinţii Arhangheli Mihail şi Gavriil pe 8 noiembrie 1921, tânărul Gavriil a intrat ca frate în Mănăstirea Secu la numai 24 de ani. După un an este tuns în monahism. Intră în treapta preoţiei, fiind hirotonit ierodiacon pe 11 iunie 1950, iar a doua zi ieromonah. Paşii vieţii îi sunt purtaţi pe la Mănăstirile Sihăstria, Slatina (1949 - 1959) şi Râşca (1964). Între anii 1969 - 1975 este numit stareţ la Mănăstirea Râşca, fiind hirotesit protosinghel în 1973. Revine în Mănăstirea Secu în noiembrie 1975, unde va rămâne până la sfârşitul vieţii. Se va stinge ca o lumânare pe 28 ianuarie 1978. Părinţii care l-au cunoscut consemnează următoarele cuvinte la „observaţiuni": *„A fost o pildă de trăire monahală, pentru noi a fost un sfânt. Peste acestea nu se mai poate spune nimic. A murit cu rugăciunea în gură - Doamne Iisuse Hristoase miluieşte-mă ! - A murit de cancer (neoplasm), după o lungă suferinţă. Nu-l putem uita !"*

Un alt cuvios iubit de toată ţara este şi **Arhimandritul Cleopa Ilie**, ce este trecut şi el în registrul matricol de la Secu, datorită faptului că Mănăstria Sihăstria de astăzi a fost în vechime schit care aparţinea de Mănăstirea Secu. La vremea aceea părintele era protosinghel. Despre Părintele Cleopa nu mi se cuvine mie să scriu, nu pentru că nu aş avea ce scrie, ci pentru că nu aş cuprinde în totalitate toată activitatea părintelui şi astfel aş ştirbi din misiunea şi sfinţenia vieţii lui. Ba mai mult, nu mi-ar ajunge paginile pentru a aşterne viaţa acestui cuvios. Cărţile Sfinţiei Sale, răspândite ca nişte medicamente pentru suflet zugrăvesc cel mai bine duhovnicia şi petrecerea părintelui prin această lume. Voi spune doar că în registrul ce îl am în faţă, pe pagina părintelui este trecut încă din anul 1978 ca *„Mare Duhovnic la Mănăstirea Sihăstria",* iar cel ce a consemnat acele rânduri, mai adaugă următoarele: *„Cine va putea grăi cum se cuvine despre Părintele Cleopa ? Este un alt Gură de Aur al românilor. Nu este preocupat de nimic material. Are ochii porumbelului, văzând numai binele..."*

Dau paginile mai departe. Multe chipuri de părinţi umplu foile iar

sufletul îmi zâmbeşte plin de evlavie, mulţumind Domnului că şi aceste locuri au fost binecuvântate de oameni bineplăcuţi lui Dumnezeu. Îmi dau seama că petrecând şi eu în mănăstirea în care au vieţuit ei, devin oarecum contemporan în duh cu aceştia. Conştientizez faptul că nu i-aş putea cuprinde pe toţi în broşura ce vrea să vadă lumina tiparului, însă încredinţez această taină inimii mele şi Domnului. Momentan nu îmi rămâne decât să mulţumesc celui ce a consemnat, că s-a gândit adânc şi la posteritate şi de ce nu să-l pomenesc în rugăciunile mele.

Mă îndeamnă inima să nu uit de ei. Îmi pecetluiesc fiinţa cu o cruce încărcată de evlavie pentru cele citite şi sărut paginile galbene care acum vorbesc despre viaţa acestor cuvioşi. Al doilea registru mai are încă file albe ce aşteaptă o viaţă nouă...

Monahul Ilarion Dorneanu

Ce minunat este chipul lui Dumnezeu în fiecare dintre noi ! Nu puteam să nu mă gândesc şi la Părintele Ilarion atunci când pomenim despre bătrânii mănăstirii noastre. Acest părinte este modelul călugărului desăvârşit. Pildă de răbdare, de tăcere şi ascultare. Se spune că tăcerea favorizează rugăciunea şi cred din tot sufletul acestea, când mă gândesc la acest monah. Când văd un părinte, văd o faţă luminoasă şi un cuvânt bun.

În tinereţe a lucrat pe lângă mănăstiri la exploatări forestiere. Scoţând lemnul putred din pădure, pentru a lăsa pomii tineri să crească vrednici, a învăţat să scoată afară pornirile cele rele pentru a face loc virtuţilor. A trecut şi pe la tâmplărie, mânuind cu iscusinţă lemnul. Nu a fost căsătorit niciodată, ducând o viaţă ca de monah până a intrat în mănăstire.

Dacă doreai să-l găseşti pe Părintele Ilarion, nu străbăteai multe drumuri: ori era la Biserică, de rând la Psaltire, ori în atelierul de tâmplărie, unde îşi avea ascultarea. Nu-i plăcea să piardă timpul şi de aceea nu zăbovea prin curte. Discret şi smerit se retrăgea la chilie până glăsuiau clopotele a rugăciune.

Era cunoscut de către toţi ca fiind foarte blând şi nu vorbea decât dacă era întrebat. Atât de calm era, încât îmi amintesc că atunci când am intrat în mănăstire bătrânul de peste şaptezeci de ani, nu avea nici un fir de păr alb şi asta fără nici cea mai mică exagerare. Toată lumea

se minuna când îi vedea această vrednicie. Era dăruit de Dumnezeu cu această virtute a blândeţii. Mărturiseşte un ucenic de-al bătrânului că niciodată cât a trăit, Părintele Ilarion nu a luat pastile sau orice fel de medicament.

Admiram mult la acest părinte faptul că trecea foarte uşor peste orice situaţie şi nu refuza pe nimeni care ar fi avut nevoie de vreun scăunel, meşteşugit de bătrân, sau poate de vreun mic analog ca să odihnească rugăciunile fierbinţi ale monahilor. Chiar cărţile ce mă aşteaptă la chilie şoptesc cuminţi pe un raft lucrat de acest părinte bun.

Pe Părintele Ilarion nu-l puteai face să cârtească sau să judece, oricât te-ai fi „chinuit". Două expresii îţi spunea bătrânul *„nu ştiu nimic"* şi *„nu cunosc, n-am auzit"* şi te liniştea. Având capul plecat şi mersul aşezat, se retrăgea smerit din orice discuţie. Prin modul lui de vieţuire am înţeles cuvintele Cuviosului Avvă Iperhie care spune că *„mărirea călugărului sunt blândeţea inimii şi tăcerea gurii".*

La un moment dat un frate ce trebuia să fie tuns rasofor mi-a cerut sfatul pentru a-şi alege un naş, aşa cum se obişnuieşte în monahism. I-am sugerat să meargă la Părintele Ilarion, căci mult se va folosi de purtarea şi viaţa bătrânului. Nu prea se evidenţiase părintele în ochii lui şi rămăsese oarecum pe gânduri... La slujbă m-am bucurat văzându-l pe ucenic sub mantia bătrânului ascultând îndemnul Părintelui Stareţ: *„şi în toate să fii răbdător, smerit ascultător, blând şi tăcut şi vei afla dar înaintea lui Dumnezeu şi te vei mântui".*

Monahul Ioanichie Alexandroaia - darul lui Dumnezeu -

Se spune că un minut nu putem sta fără să ne gândim la nimic, chiar gândindu-ne că nu trebuie să ne gândim, am gândit. Gândindu-mă că nu trebuie să mă gândesc la deşertăciuni, ci că sunt dator în tot ceasul şi în tot locul a zice *„Doamne Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluieşte-mă pe mine păcătosul !”,* mintea m-a purtat la Părintele Ioanichie. Este unul dintre monahii Mănăstirii Secu de care îmi voi aduce aminte cu multe emoţii înălţătoare.

Pe acest părinte l-am cunoscut din darul lui Dumnezeu, în vacanţele mele de vară din perioada seminarului. Chipul lui îmi apare adeseori în minte. Un părinte bătrân, cu privirea mereu în pământ, blând şi simplu în cuvânt şi în port, ce ştia să mângâie duhovniceşte pe cei ce-şi întâlneau sufletul cu el.

Primul meu contact cu dânsul a fost într-o zi de vară după masa de prânz, când m-a rugat să-i aduc o găletuşă de apă de la fântână. Eram aşa de fericit că am binecuvântarea să vorbesc cu un părinte bătrân. Vroiam să mă lipesc de sufletul lui, căci îl simţeam atât de cald. Peste ani, aveam să-mi dau seama că într-adevăr întâlnirea mea cu el a fost o mare binecuvântare ...

Când am ajuns la chilia părintelui am rămas surprins de simplitatea vieţuirii acestui călugăr. O sobă bătrânească, un pat din scânduri, o masă veche, un cuier de agăţat haine şi două scânduri pe perete ce aveau rol de raft pentru cărţi. Acesta era „mobilierul” părintelui. Nu avea multe lucruri, ci doar strictul necesar, iar dacă ai fi dorit să faci curăţenie generală, în cel mult o oră cred că ar fi fost gata. Multe cuvinte şi suspine am aşezat în sufletul bătrânului. Cuprins fiind de o bucurie sfântă, am mai adus şi alţi colegi care erau în acelaşi duh cu mine să se împărtăşească din „aceste bunătăţi duhovniceşti.”

Monahul Ioanichie a urmat exemplul Sfântului Ioan Botezătorul, fiind un părinte foarte postitor. Hrana acestuia nu conţinea decât câteva felii de pâine şi ceai. Era bolnav de stomac şi se trata cu ceaiuri făcute din diferite plante. Chiar îmi aduc aminte că odată m-a rugat să-i culeg o mână de plante, denumite în popor *„coada calului”.* Eu habar nu aveam cum arată şi nici unde o pot găsi. După ce m-a lămurit, calm şi blând, cu informaţii despre această plantă am

plecat în expediţie. În scurt timp i-am adus o pungă plină; aşa de mult s-a bucurat, ca un copil.

Era nelipsit de la trapeză şi nu ca să mănânce, ci doar ca să asculte cuvântul de învăţătură sau din „Vieţile Sfinţilor" ce se citeau în timpul mesei. La fel de smerit era şi la biserică. Se aşeza tăcut într-o strană şi se ruga acolo. Nu deranja pe nimeni niciodată. Nu l-am auzit răstindu-se sau vorbind de rău pe cineva. E adevărat că iubirea de Dumnezeu nu suferă câtuşi de puţin ura faţă de om. Venea înainte de începutul slujbei şi pleca ultimul.

Mergeam zilnic la părintele. Îmi plăcea să vorbesc cu el. Uneori îl cercetam chiar şi de două ori pe zi, căci mă linişteam numai cât îl priveam. Uitam de toate şi de toţi. Cuvintele lui de folos întotdeauna erau însoţite de lacrimi, încât mă minunam şi totodată îmi era ruşine că parcă mereu îl fac să plângă. Aşa gândeam eu atunci, că plânge din cauza mea. Mai târziu aveam să aflu că avea darul lacrimilor şi că ori de câte ori pomenea numele Mântuitorului lisus Hristos, sau vorbea de pocăinţă, sau despre păcate pierzătoare de suflet, obrajii îi erau inundaţi de lacrimi. Metania nu i se oprea din mână nici când vorbea cu mine. Se ruga mult Părintele Ioanichie. Întotdeauna pe masă găseam deschisă Psaltirea şi aproape de ea Noul Testament sau o carte de rugăciuni de pocăinţă adresate Prea Sfintei Treimi, intitulată Thicara.

Avva Filimon spune că *„De vei stărui neîncetat în rugăciunea ta şi în meditarea Scripturilor, ţi se vor deschide ochii înţelegători ai sufletului şi va veni în el o bucurie mare şi un dor negrăit şi puternic, aprinzându- se şi trupul de către duh, încât tot omul se va face duhovnicesc".* Această stare a cunoscut-o şi smeritul monah de la Secu.

Cu toate că era bolnav, de multe ori înainte de a intra la el îl auzeam făcând metanii şi atunci mă întorceam la ascultarea mea revenind mai târziu pentru a nu-l deranja.

Odată, vorbindu-mi despre o carte a Sfântului Ioan Hrisostom, şi aprinzându-se în sufletul meu dorul mai intens de cunoaştere a celor spirituale, i-am cerut să mi-o împrumute ca să o citesc. La chilie, când am răsfoit cartea am găsit întâmplător mai multe foi pe care erau scrise diferite însemnări duhovniceşti ale Părintelui Ioanichie.

Într-una din foi era scris că „*vor veni vremuri când o să se grăbească slujbele şi nu se va mai înţelege mai nimic în biserică...*”” După ce am citit acele foi, mi- am propus să-i cer pe rând, toate cărţile pe care le avea părintele, cu gândul că voi mai găsi poate foi cu notiţe ale părintelui, cu cuvinte de învăţătură pe care să le copii. Peste câteva zile m-am dus la dânsul şi i-am cerut alta în loc. Părintele a luat cartea din raft, a răsfoit-o să vadă dacă nu sunt foi în ea; a găsit câteva, le-a luat şi abia apoi mi-a dat-o. Atunci, când am văzut aceasta, mi- am dat seama că părintele mi-a „citit” gândurile şi ştia ce „scop” aveam eu...

Monahul Ioanichie Alexandroaia - vara anului 2004

Monahul Ioanichie era un părinte pe lângă care dacă aveai ocazia să stai, nu numai că aveai impresia că îl cunoşti de o viaţă, dar trăiai multe bucurii în suflet. Cuvântul său simplu picura ca roua asupra inimilor însetate de adevăr. Când am plecat în toamnă la seminar, am fost la bătrân să-mi iau rămas bun şi să-l rog să mă pomenească la rugăciune, căci aveam de luat o decizie unică în viaţă. Ne-am despărţit ca la înmormântare, plângând împreună, peste toate acestea lăsându-se o mantie de tăcere. L-am îmbrăţişat strâns şi i-am sărutat mâna caldă. Îmi spunea că ar vrea să se reîntoarcă la Tarcău, mănăstirea lui de metanie, ca acolo să-şi dea sufletul în mâinile Domnului.

În vacanţa de iarnă aveam să aflu de ce ne-am plâns atât de tare la despărţire. A fost ultima noastră întâlnire în lumea aceasta trecătoare. Pentru el se termina, pentru mine abia începea. El este în ceata monahilor din biserica triumfătoare din ceruri, iar eu sunt socotit în ceata monahilor din biserica luptătoare de aici de pe pământ.

Pe Monahul Ioanichie îl voi purta mereu în suflet la loc de cinste. A fost cel mai grăitor exemplu pe care mi l-a scos în cale Dumnezeu la începuturile vieţuirii mele monahale. Acum realizez că poţi să scrii tomuri de cărţi, biblioteci întregi despre dragoste, şi tot nu ai putea surprinde în totalitate acest sentiment. Oricât s-ar scrie, parcă nu se exprimă cu adevărat starea aceasta. Numai trăită îţi poţi da seama de ea şi cred că niciodată nu va putea fi reprodusă cu exactitate. Este un limbaj în care comunică doar sufletele ... La fel se poate spune despre

durere, bucurie, sfinţenie şi multe altele ...

Părintele Teofl Tarta - o candelă nestinsă

Pentru mulţi oameni există, sau ar trebui să existe, o persoană considerată de ei drept model în viaţă, exemplu sau cale de urmat când mai şchiopătăm pe drumul vieţii, sau pur şi simplu atunci când ne scufundăm în agonia ochilor închişi.

Monahul Teofil Tarţa

De multe ori acest model se poate schimba în cursul vieţii, mulţi optând să ia de la fiecare ce e mai bun, acea sămânţă roditoare ce va fi sădită în pământ fertil şi va da rod la vreme cuvenită.

În mănăstire am avut diverse ascultări: la paraclisierie, la arhondaric, la pangar, la stăreţie, la obşte, ghid al mănăstirii şi bibliotecar. Toate acestea au fost mângâiate cu ascultarea de a avea grijă de bătrâneţile Monahului Teofil.

Nu-mi este greu să mă gândesc la luminiţa ce o aprind atunci când mi se stinge candela speranţei. Cu mâna tremurândă şi cu vocea caldă, bătrânul meu părinte mi se înfăţişează-n minte ca o icoană vie ce a fost uitată să fie aşezată pe perete la loc de cinste.

Părintele Teofil este un bătrânel la optzeci şi trei de ani, de statură potrivită, cu mersul lent şi aşezat, având ochii albaştri ca cerul senin de vară. Barba lui albă ca laptele proaspăt, curge maiestuoasă până aproape de brâu. Anii şi-au pus cu bun simţ amprenta pe chipul lui rumen şi mereu plecat. Chiar dacă la exterior îl trădează cărunteţea anilor, în interior e inocent, nevinovat şi se bucură de fiecare clipă ca un copil ce face primii paşi.

Cu buzele mirosind a rugăciune şi privirea înveşmântată în tăcere, el împrăştie în jurul lui ca un izvor rece de munte, dragoste şi bunătate. Poate inima mea nu s-ar fi lipit de a lui, dacă nu ar fi trebuit să-mi plec fiinţa spre el. Aşa bun şi milostiv cum este, Dumnezeu nu l-a uitat, ci l-a încununat cu boală, spre aşi vedea neputinţa şi pentru mântuirea sa şi a altora. Chiar şi atunci când era paralizat la pat şi nu putea să-şi ducă măcar mâna la gură, sau să îngâne vreo rugă, ochii nu-i usca de lacrimi. Chiar şi în clipele mai grele, el mai mult se întărea în virtute şi aştepta ca un copil să fie dus într-un cărucior afară pentru a mai vedea soarele, florile şi oamenii...să-i pomenească la rugăciune în carneţelul lui îngălbenit de suspine şi ani. Pentru el

era cea mai mare bucurie din ziua respectivă faptul că un frate sau un părinte îl saluta văzându-i neputinţa. Nu conta că picioarele gemeau a boală şi durere, pentru el era un lucru minunat să privească oamenii...să-i mai salute, să le mai asculte suspinele vieţii.

Nu o dată s-a întâmplat să-mi observ neputinţa sufletească în faţa bătrânului, intrând la el şi văzându-l acum cu Ceaslovul în mână, apoi îndulcindu-se cu metania, sau poate stând uitându-se în gol, departe, rezemat într-o cugetare sfântă. Cu gura uscată şi cu stomacul certându-se, el nu slăbeşte în nevoinţă. Mai târziu nu are pace dacă nu gustă din Noul Testament, recoltând cuvinte şi lacrimi. Noaptea îl simt citind la Psaltire şi pomenind văzându-şi nimicnicia. Numai privindu-i degetul mare şi cel arătător bătătorite de la şiragul de metanii, nu se poate să nu-ţi pleci măcar capul, lăsându-te judecat de propria-ţi conştiinţă.

Şi mă-ntreb eu, suflet abia lansat în zbor, dacă un monah în vârstă, atât de simplu, dar atât de înalt, are aşa de multă râvnă şi bătrâneţile nu-l ruşinează, ci îl lasă să adune flori pentru suflet şi mântuire, atunci noi cei care suntem trădaţi de puterea vârstei şi nu ne ostenim de ajuns pentru a noastră mântuire, nu vom fi ruşinaţi de un astfel de bătrânel la Înfricoşătoarea Judecată în faţa mulţimii şi a Dreptului Judecător Iisus Hristos ?

Mereu grijuliu, darnic şi pus pe sfaturi, mult iubitul meu părinte înmoaie orice inimă împietrită.

M-am legat mult de acesta nu numai din pricina faptului că am fost rânduit ca ascultare să am grijă de el, ci mai ales din vieţuirea lui plină de fapte pilduitoar. Sunt multe şi unele chiar dulci, amintirile şi întâmplările cu Părintele Teofil. Mereu îmi voi aduce aminte de momentul când trebuia să-i aduc de mâncare şi îmi spunea cald să aduc mai multă pâine ca să dăm şi la păsările ce veneau la fereastră şi se aşezau pe pervaz privind cu bucurie la ochii buni ai bătrânului. Mă ruga să mă îngrijesc ca păsările cerului să aibă mereu firmituri pe pervazul din exterior, căci trebuie *„să mănânce şi gura lor’’,* cum spunea părintele. De ploua torenţial, ori era arşiţă de la căldura soarelui dogoritor, sau era frig şi vânt puternic cu multă zăpadă, păsărelele aveau întotdeauna bucăţele mici de pâine la fereastra sa. Minunate sunt lucrurile Domnului, căci păsărelele mereu mulţumeau

cu glasuri cristaline. Chiar în momentele când se simţea mai rău, părintele îmi reamintea să nu uit niciodată de păsările, să nu-mi pierd dragostea şi să cultiv mereu bunătatea inimii.

Îl aud plângând, îl văd suspinând, îl simt cu mine-n gând şi îmi saltă sufletul în nădejde şi credinţă că mai există oameni ca el, că ne mai rabdă Bunul şi Milostivul Dumnezeu şi că mai avem încă o candelă aprinsă...

Bătrânul şi ucenicul...

(în primii mei ani de mănăstire)

Egumeni şi stareţi din veacul al XX-fea ai Mănăstirii Secu

Veacul al XX-lea a fost cel mai încercat episod din viaţa acestei mănăstiri datorită problemelor ce au frământat întreaga ţară, gândindu-ne acum la marile încercări prin care a trecut poporul şi Biserica Ortodoxă Română. Prin aceste frământări au trecut şi egumenii şi stareţii Mănăstirii Secu, încercând să păstreze nealterat tezaurul de credinţă şi patrimoniu naţional aflat aici. Datorită străduaniei şi muncii lor neîntrerupte în acest scop îi vom prezenta pe toţi aceşti egumeni şi stareţi care au înfruntat vitregia acelor vremuri apărând cu Crucea în mână credinţa strămoşească şi moştenirile ei.

Ieromonahul Calistrat Savu a fost egumen al mănăstirii în perioada 1901-1909 fiind făcut protosinghel de mitropolitul Partenie care a vizitat mănăstirea în acea perioadă. În timpul egumeniei lui a fost acoperită mănăstirea cu tablă din economii personale.

Ieromonahul Calistrat Dima a fost egumen în perioada 1909 - 1910, pregătind despărţirea din punct de vedere administrativ a mănăstirii noastre de Mănăstirea Neamţ deoarece din anul 1779 aceste două mănăstiri au avut o administraţie comună. Mitropolitul Pimen Georgescu va acorda înalta binecuvântare în vederea separării celor două mănăstiri.

Arhimandritul Partenie Antohi este primul stareţ după 131 de ani de administraţie comună. Călugărit în Sfântul Munte Athos la Schitul Românesc Prodromu şi întors la Mănăstirea Neamţ, a fost numit stareţ la Secu de mitropolitul Pimen Georgescu şi instalat de arhiereul Valerie Moglan.

Arhimandritul Calistrat Dima a fost următorul stareţ în

perioada 1912-1915. A urmat apoi **Arhimandritul Ilarion Bălăiţă** (1912-1925), călugăr cu metania de Secu, tânăr şi energic ce avusese până atunci ascultările de econom şi mare eclesiarh. În anul 1916 a păstrat neatins tezaurul mănăstirii care trebuia dus în Rusia aşa cum intenţionau mai marii vremii. Înfruntând arestul, bătăile şi schingiuirile anchetatorilor, vrednicul de pomenire arhimandritul Ilarion Bălăiţă nu a trădat tainiţele ştiute numai de bătrânii mănăstirii în care a fost depozitat tezaurul ce poate fi admirat astăzi în muzeul de la Secu.

După el au urmat mai mulţi stareţi ce s-au schimbat foarte des datorită frământărilor din acea vreme: **Arhimandritul Silvestru Garoiu** (1925-1926), **Ieroschimonahul Protosinghel Vichentie Mălău** (1925-1926), I**eromonahul Eftimie Tănasă** (19261927), I**eroschimonahul Vichentie Mălău** (1927-1928), **Arhimandritul Silvestru Garoiu** (1928), **Arhimandritul Evghenie Ungureanu** (1928-1931), **Arhimandritul Meletie Nicuţă** (1931-1933), **Ieroschimonahul Vichentie Mălău** (1934), **Ieromonahul Antim Găină** (1934-1935), **Ieromonahul Vasian Scripcă** (1935-1950). În timpul acestuia din urmă Mănăstirea Secu se reuneşte iarăşi cu Mănăstirea Neamţ până în anul 1950 când Secu devine iarăşi o mănăstire de sine stătătoare.

Următorul stareţ al Mănăstirii Secu după 1950 a fost **Protosinghelul Ghedeon Coşofreţ** până în 1956 când la conducerea obştii este numit **Arhimandritul Dionisie Udişteanu**, un mare cărturar al vremii ce a condus pentru o perioadă însemnată şi Seminarul Monahal de la Cernica. Părintele Dionisie Udişteanu, fiind un fiu al acestei mănăstiri a iubit-o foarte mult, cercetând istoria acesteia şi scriind numeroase articole şi cărţi despre trecutul ei. Părintele Dionisie a depus nenumărate eforturi pentru formarea viitorilor monahi, întemeind la Secu o renumită şcoală monahală, în vederea unei autentice renaşteri a vieţii mănăstireşti din ţara noastră. Fiind prin excelenţă un monah însetat de cultură şi un bun gospodar, s-a pus cu devotament şi pasiune în slujba renaşterii şi propăşirii vieţii călugăreşti. Prin temerara şi înflăcărata acţiune a regretatului domn Mircea Motrici, vrednic strănepot al părintelui Dionisie, au fost scoase la lumină câteva volume din manuscrisele

acestuia, multe alte volume urmând a fi tipărite.

În fruntea obştii, din 1959 sunt numiţi stareţi pentru perioade scurte de timp **Protosinghelul Visarion Ifrim** (1959), **Protosinghelul Eftimie Nicolau Teodorescu** (1959), **Ieromonahul Loghin Pop** (1959-1962) şi **Ieromonahul Grichentie Damian** (noiembrie 1962 - noiembrie 1963).

Din noiembrie 1963 în fruntea obştii a fost ales **Arhimandritul Gherontie Ştefan** care a condus mănăstirea până în anul 1982. În timpul stăreţiei lui mănăstirea a fost un adevărat şantier de restaurare, cu sprijinul şi finanţarea Direcţiei Monumentelor Istorice şi de Artă din Ministerul Culturii. În cadrul acestui şantier s-a restaurat întregul complex monahal aşa cum arată astăzi: s-a restaurat biserica mare, s-au refăcut acoperişurile, s-au reconstruit cerdacurile, s-a retencuit întregul complex, s-a amenajat Colecţia de obiecte bisericeşti.

În timpul stăreţiei arhimandritului Gherontie Ştefan au fost trimişi la studii monahii Irineu Ilie şi Macarie Ciolan, viitori stareţi ai Mănăstirii Secu şi monahul Teofil Panait ce a fost coleg la Facultatea de Teologie din Maynooth - Dublin în Irlanda de Nord cu monahul Irineu Ilie, ambii viitori Superiori ai Aşezământului Bisericii Ortodoxe Române de la Locurile Sfinte.

Următorul stareţ al mănăstirii a fost **Arhimandritul Irineu Ilie**, numit de la 1 octombrie 1983 până la 1 martie 1986. Aici va continua lucrările de restaurare şi înfrumuseţare a mănăstirii, reamenajând colecţia de obiecte bisericeşti, reînnoind mobilierul acesteia, refăcând acoperişul fântânii din curtea mănăstirii. În anul 1986 a fost numit în funcţia de Superior al Aşezământului Bisericii Ortodoxe Române de la Locurile Sfinte

Preacuviosul Părinte Arhimandrit Macarie Ciolan este noul stareţ al Mănăstirii Secu numit în anul 1986, până în anul 1990.

La 1 martie 1990 a fost numit slujitor la Catedrala Mitropolitană din Iaşi, în fruntea obştii fiind ales de către sobor ca S**tareţ Ieromonahul Elefterie Tărcuţă** care s-a străduit să aducă o îmbunătăţire a vieţii duhovniceşti a obştii mănăstirii. Fiind un părinte apreciat de credincioşi, în vara anului 1991 a fost solicitat ca duhovnic la Catedrala Episcopiei Romanului.

În locul acestuia, în luna iulie 1991 a fost numit ca S**tareţ**

Protosinghelul Vichentie Amariei, fost ierodiacon la catedrala Mitropolitană din Iaşi din iulie 1990. Părintele Vichentie a fost călugărit la Mănăstirea Bistriţa din judeţul Neamţ în anul 1984 şi hirotonit diacon în anul 1985 de către Prea Sfinţitul Gherasim Cucoşel. În anul 1998 a fost hirotesit arhimandrit de către Preafericul Părinte Daniel, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, Mitropolitul Moldovei şi Bucovinei de atunci.

În timpul stăreţei Părintelui Vichentie Amariei, Mănăstirea Secu a cunoscut o perioadă de înflorire, bucurându-se de multe binecuvântări. *„Paraclisul Sfântul Ierarh Nicoale”* a fost pictat şi resfinţit în 1992. Au fost înfiinţate următoarele schituri : Schitul *„AcoperământulMaicii Domnului”(sat* Băiceni, comuna Cucuteni, judeţul Iaşi), înfiinţat în anul 1992, Schitul *„Sf. Ilie”* (dealul Tăciunele, comuna Vânători, judeţul Neamţ), înfiinţat în anul 1998, a fost reconstruit *Schitul Nifon* din judeţul Neamţ cu hramul *Bunavestire*.

La Mănăstirea Secu s-au construit şi o serie de clădiri anexe necesare activităţilor mănăstirii, construindu-se şi două arhondarice, ce oferă pelerinilor posibilităţi de găzduire.

În toată această perioadă Mănăstirea Secu a avut cei mai mulţi vieţuitori, mulţi dintre ei fiind trimişi la studii teologice. S-au reorganizat şcolile monahale din mănăstire în perioada Postului Naşterii Domnului şi Postului Sfintelor Paşti.

Preacuviosul Părinte Arhimandrit Vichentie Amariei, în perioada 2000-2002, s-a îngrijit şi de restaurarea picturii murale din Biserica mare a mănăstirii, fiind resfinţită în anul 2002 cu ocazia aniversării a 400 de ani de la construirea mănăstirii. La acest eveniment deosebit au participat un sobor de ierarhi, între care amintim pe *I.P.S. Ghenadios de Sassima*, reprezentantul Patriarhiei Ecumenice, *I.P.S. Vassilios de Tartus,* reprezentantul Patriarhiei Antiohiei, *I.P.S. Daniel Mitropolitul Moldovei şi Bucovinei* de atunci, *P.S. Casian al Dunării de Jos, P.S Ioachim Episcop Vicar al Romanului.*

Între anii 2003-2005 a fost restaurată în Atelierele de restaurare de la Mănăstirea Putna şi Icoana Maicii Domnului Cipriota. Această icoană este un dar oferit de Domnitorul Vasile Lupu Mănăstirii Secu în anul 1647, ca semn de mare preţuire faţă de Sfântul Ierarh

Varlaam, Mitropolitul Moldovei, marele cărturar şi credinciosul său sfătuitor.

Totodată a avut loc pe 29 august 2007 *Canonizarea Sfântului Ierarh Varlaam, Mitropolitul Moldovei* a cărei Sfinte Moaşte se află în biserica Mănăstirii Secu, unde au participat 33 de ierarhi, în frunte cu actualul Patriarh al Bisericii Ortodoxe Române, Preafericirea Sa, Preafericitul Părinte Patriarh Daniel. Pe 30 august 2008 a avut loc *Proclamarea Locală a Canonizării Sfântului Cuvios Ierarh Ioan de la Râşca şi Secu,* unde au participat un număr de cinci ierarhi: I.P.S. Teofan, Mitropolitul Moldovei şi Bucovinei, I.P.S. Pimen, Arhiepiscopul Sucevei şi Rădăuţilor, P.S. Ioan, Episcopul Covasnei şi Harghitei, P.S. Calinic Botoşăneanul, Episcop Vicar al Arhiepiscopiei Iaşilor şi P.S. Ioachim, Episcop Vicar al Episcopiei Romanului. Aceste evenimente deosebite din viaţa Mănăstirii Secu, ce au scris o pagină însemnată în Istoria Bisericii Ortodoxe Române, au fost organizate prin purtarea de grijă a Preacuviosului Părinte Stareţ Arhimandritul Vichentie Amariei.

Situaţia călugărilor care au fost alungaţi din Mănăstirea Secuprin Decretul nr.410/1959

Pentru cei care am scris câteva rânduri în paginile de mai sus, nu am mai prezentat detaliată situaţia lor, deoarece este cuprinsă în acele cuvinte, ci doar le-am enumerat numele, pentru a fi la un loc cu ceilalţi, măcar în duh şi pe hârtie. Chiar dacă unii dintre ei nu au reuşit ca să-şi mai revadă obştea ruptă cu multă cruzime în 1959, socotesc să se vor bucura aflându-se măcar aici împreună şi nădăjduiesc că sunt la un loc şi în ceruri. Lacrima amară şi-au şters-o cu dosul palmei în nopţile lor de taină, dar sufletele lor spini mulţi au simţit...

Protosinghel Sofronie Ungureanu

- Născut la data de 04.05.1917
- Alungat din monahism în 1959
- Decedat la data de 21.05.1990
- Întors în mănăstire
- Înmormântat în Cimitirul Mănăstirii Secu.

Protosinghel Visarion Ifrim

- Născut în anul 1904
- Alungat din monahism la data de 01.05.1959

- A plecat la parohe; nu s-a mai întors.

Ieroschimonah Pahomie Atofanei

- Născut în anul 1912
- Alungat din monahism în 1959.
- Întors în mănăstire în 1963
- Înmormântat în Cimitirul Mănăstirii Secu.

Ieromonah Dionisie Vătămaniuc

- Alungat în anul 1959 din mănăstire
- Nu s-a mai întors.

Ieromonah Serafim Oancă, devenit Ieroschimonahul Siluan

- Născut în 1929;
- Alungat din mănăstire în anul 1959;
- Se căsătoreşte cu soţia Olimpia şi are 3 copiii şi 5 nepoţi;
- După 42 de ani de căsnicie, la data de 05.02.2002 revine în obştea Mănăstirii Secu.
- Decedat în anul 2006 şi înmormântat în Cimitirul Mănăstirii Secu.

Ierodiacon Ghedeon Scutaru

- Născut la data de 29.10.1908;
- Alungat în anul 1959 din mănăstire;
- Revenit în Mănăstirea Secu în 1977;
- Decedat la data de 24.05.1985;
- Înmormântat în Cimitirul Mănăstirii Secu.

Ierodiacon Iosif cel Mare

- Născut la data de 01.09.1913 în comuna Horodniceni, plasa Mălini, judeţ Baia
- Părinţi: Gheorghe şi Ana
- Nume de botez: Ioan
- Călugărit: Iosif
- Necăsătorit. Ocupaţia de acasă a fost: agricultor.
- Data venirii la mănăstire: 1939
- I s-a aprobat tunderea în monahism cu Ordinul nr. 234 din 25 noiembrie 1940
- Tuns monah la data de 06.12.1940 şi ulterior hirotonit ierodiacon

- Alungat în anul 1959
- Revenit la bătrâneţe la bolniţa Mănăstirii Neamţ nde a şi murit.

În mănăstire a avut grijă de călugării bolnavi, în special de cei ce sufereau de tifos exantmatic, salvându-i de la moarte făcându- le comprese cu cerşafuri ude, de mai ulte ori pe zi.

Ierodiacon Gherasim Ceapă

- Născut la data de21.03.1920;
- Întors în Mănăstirea Secu în anul 1963;
- Decedat la data de 24.11.1999;
- Înmormântat în Cimitirul Mănăstirii Secu.

Ierodiacon Emil Havrici

- Intră ca rate în obştea Mănăstirii Secu în anul 1931;
- Tuns în monahism la dat de 30.07.1939;
- Alungat în anul 1959;
- Nu s-a mai întors în mănăstire.

Monah Vladimir Isailă

- Alungat în anul 1959;
- Revenit n Mănăstirea Secu în anul 1963;
- Decedat la data de 18.04.1989;
- Înmormântat în Cimitirul Mănăstirii Secu.

Monah Emilian Găină

Alungat în anul 1959 din mănăstire; Nu s-a ma întors (s-a căsătorit).

Monah Zosima Areanu

- Născut la data de 21.06.1907;
- Tuns monah la data de 06.12.1931.
- Alungat în anul 1959 din mănăstire;
- Angajat la Episcopia Romanului;
- Decedat în februarie 1973.

Monah Casian Rusu

- Născut la data de 28.12.1921;
- Intră ca frate în obştea Mănăstirii Secu în anul 1950;
- Este tuns în monahism în anul 1951;
- Alungat în anul 1959;
- Angajat la Episcopia Romanului la Fabrica de Lumânări;
- S-a căsătorit;

- A revenit în Mănăstirea Secu în anul 1991;
- A decedat în ianuarie 2002 fiind înmormântat în Cimitirul Mănăstirii Secu.

Monah Antonie Gugeanu

- Alungat în anul 1959;
- Nu s-a mai întors în mănăstire.

Monah Teodosie Dobreanu

- Alungat în anul 1959;
- A revenit în mănăstire;
- A decedat la data de 29.07.1996;
- Înmormântat în Cimitirul Mănăstirii Secu.

Monah Sofronie Măzăreanu

- Alungat în anul 1959 din mănăstire;
- Nu s-a mai întors (s-a căsătorit).

Monah Maxim Antal

- Alungat în anul 1959 din mănăstire;
- Nu s-a mai întors (s-a căsătorit).

Monah Nicodim Costache

- Alungat în anul 1959;
- Revenit în Mănăstirea Secu în 1963;
- Plecat la Mănăstirea Sihăstria.

Frate Vasile Spătaru

- Alungat în anul 1959 din mănăstire;
- Nu s-a mai întors.

Frate Petru Vulpe

- Alungat în anul 1959 din mănăstire;
- Nu s-a mai întors.

Frate Constantin Popa

- Alungat în anul 1959 din mănăstire;
- Nu s-a mai întors.

Frate Mircea Lazăr

- Născut la data de 02.09.1934;
- Alungat în anul 1959 din mănăstire;
- Nu s-a mai întors.

La data de 13 august 1959 în Mănăstirea Secu erau 40 de vieţuiori dintre care 31 de monahi şi 9 fraţi.

La data de 15 septembrie 1959 în Mănăstirea Secu erau 37 de

vieţuitori din care:

- 16 ieţuitori aveau vârsta sub 50 de ani;
- 8 vieţuitori aveau vârsta cuprinsă între 50 şi 60 de ani;
- 13 vieţuitori aveau vârsta peste 60 de ani. Stareţ la acea dată era Ieromonahul Longhin Pop.

Menţionăm că prin adresa nr. 23688/31.12.1959, Mitropolia Iaşi aprobă acordarea sumei de 500 de lei şi a unei cantităţi de alimente necesarepentru drum fiecărui călugăr sau frate care pleacă la viaţa civilă.

Litere şterse ascund taine uitate în cufărul vieţii. Ştiuţi sau neştiuţi de nimeni, monahii păşesc pragul morţii împăcaţi de dorul lui Hristos...

***

Acum clopotele sună. Paşi repezi se îndreaptă spre biserică. Alţii tremurânzi păşesc uşor înecaţi de ani. Intru în biserică.

Paginile foşnesc cuminţi în strană. Rândurile curg, buzele murmură. Rugăciunea mângâie suflete ce suspină. Un bătrân intră agale târâindu-şi papucii. Aţa de metanii se răsuceşte în mâinile monahilor... *Doamne Iisuse Hristoase Fiul lui Dumnezeu, miluieşte-ne pe noi şi lumea Ta!*

Pomelnic cu părinţii adormiţi din Mănăstirea Secu

Arhimandriţii:	**Ieroschimonahi i:**	Vartolomeu
Chiriac	Antim	Neofit
Partenie	Vichentie	Gherasim
Evghenie	Sofronie	Chesarie
Meletie	Elefterie	Calistrat
Silvestru	Pahomie	Gherasim
Vasian	Siluan	Nifon
Atanasie		
Ilarion	**Ieromonahii:**	**Ierodiaconii:**
Dionisie	Anania	Ierodion
Irineu	Teodosie	Valerian
Gherontie	Axinte	Ieremia
Grichentie	Calistrat	Dosoftei
	Clement	Neofit

Protosinghelii:
Calistrat
Vichentie
Clement
Visarion
Epifanie
Maxim
Mina
Ioachim
Luca
Gherasim
Eftimie
Longhin
Ghedeon
Valerie
Teodorit
Ieronim
Calinic
Ioan
Teodosie
Veniamin
Serafim
Nifon
Mina
Sava

Monahii:
Vasian
Varsanufie
Talasie
Ioan
Ilarion
Daniil
Ghervasie
Visarion
Ghermano
Melchisedec
Anastasie
Pavel
Isidor
Paisie
Vasian
Paisie
Cristofor
Calistrat
Pamfil
Cozma
Benedict
Ghedeon
Antipa
Emilian
Timotei
Vasian
Serafim
Isidor
Antonie
Nectarie
Dionisie
Domiţian
Zosima
Visarion
Meletie
Elisei
Ioan
Luca
Ioan
Calistrat
Ioanichi
Onufrie
Metodie
Macarie
Mitrofan
Ilarion
Chiril
Ghimnazie
Veniamin
Ghedeon
Calinic
Gherasim
Antim
Arhid. Metodie

Schimonahii:
Dometian
Ieronim
Calistrat
Varsanufie
Ioil
Neofit
Calistrat
Arsenie
Visarion
Vasile
Ioachim
Veniamin
Vladimir
Iezechil
Teodosie
Ghimnazie
Caliopie
Calinic
Iachint
Nicodim
Casian
Damian
Ioachim
Clement

Dorimedont	Gherontie	**Rasoforii:**
Veniamin	Ierotei	Chiriac
Timotei	Iacob	Cozma
Ioan	Galaction	Antonie
Gherasim	Cleopa	Teodor
Ilarion	Inochentie	
Ştefan	Procopie	**Fraţii:**
Narcis	Calistrat	Ioan
Irinarh	Anastasie	Neculai
Ghedeon	Stelian	Petru
Gordian	Daniil	Gavriil
Vartolomeu	Damian	Ioan

Teodor Neculai Gheorghe Ioan Constantin Constantin Vasile Ioan Ioan

Pr. Neculai

Dacă în dipticele mănăstirii şi la sfintele slujbe sunt pomeniţi împreună, socotesc ca aceste *chipuri smerite* să fie adunate la un loc şi între rândurile acestor file de evocare. Chiar dacă neputinţa noastră nu le-a pomenit la fiecare în parte vieţuirea prin această lume, la unii ştiută numai de Dumnezeu, numele lor sunt scrise cu slove de aur nu numai în Cartea Vieţii ci şi în sufletele multora.

Hristos Domnul, Arhiereul cel Veşnic le-a răsplătit osteneala, le-a şters sudoarea de pe frunte când au ajuns la capătul drumului vieţii şi i-a odihnit întru bucuria Lui.

Cuprins

Novicele întâlnit cu înţelepciunea bătrânilor 5
Introducere 10
Mucenicii care plâng 14
Arhimandritul Ilarion Bălăiţă, o conştiinţă curată în istoria tezaurului mănăstirii 21
Arhimandritul Dionisie Udişteanu, cronicarul Mănăstirii Secu 26
Arhimandritul Irineu Ilie, un stareţ plin de bunătate 36
Arhimandritul Grichentie Damian, tipicarul mănăstirii. 43
Arhimandritul Ciprian Zaharia - Exarhul Mănăstirilor din judeţul Neamţ 48
Părintele Justin Pârvu, martirul, misionarul şi duhovnicul neamului românesc 52
Protosinghelul Vasian Scripcă - părintele cel tainic 62
Protosinghelul Ghervasie Hulubaru - pictorul cu pensonul muiat în lacrimă de înger 64
Protosinghelul Epifanie Catrina, părintele cumpătării... 67
Protosinghelul Sofronie Ungureanu, misionar în vremuri de restriște 69
Protosinghelul Luca Moşneagu - misionarul de la amvon 72
Protosinghelul Teodorit Irimia - tăinuitul lui Dumnezeu 75
Ieroschimonahul Vichentie Mălău, părintele cel milostiv 79
Ieroschimonahul Antim Găină părintele rugăciunii neîncetate 88
Duhovnicul şi ucenicul, sfinţii lui Dumnezeu 93

Ieroschimonahul Pahomie Atofanei - duhovnicul cel bland 96
Ieroschimonahul Elefterie Mihali, mângâietorul celor suferinzi 104
Ieromonahul Nifon Mărdărescu - Eclesiarhul Mănăstirii Secu 109
Ieroschimonahul Siluan (Serafim) Oancă, părintele cu „uşa deschisă” 112
Ieromonahul Nifon Creţu, părintele suferinţei asumate119
Ierodiaconul Gherasim Ceapă-un dascăl al răbdării.. ..121
Ierodiaconul Antim Dodu, părintele iertării 125
Părintele Ierodiacon Metodie Voicu - o lacrimă smerită în slujba monahismului 128
Monahul Damian Ţăru - părintele înfrânării 134
Monahul Nectarie Filipescu..... 138
Părintele Ghimnazie, părintele ascultării necondiţionate..... 139
Monahul loanichie Sturzu - primitorul de străini 145
Părintele Damian Rusu şi pocăinţa ultimelor clipe 147 Monahul Paisie, părintele cu ochii mereu umezi 150
Monahul Casian Rus, părintele cu duh de umilinţă 153 Clipe de taină 154
Părintele Ilarion, părintele tăcerii 158
Monahul loanichie Alexandroaia - darul lui Dumnezeu..... 161

Părintele Teofiil - o candelă nestinsă..... 166

Egumeni şi stareţi din veacul al XX-lea ai Mănăstirii Secu..... 171

Situaţia călugărilor care au fost alungaţi din Mănăstirea Secu prin Decretul nr.410/1959..... 177

Pomelnic cu părinţii adormiţi din Mănăstirea Secu ...183 Cuprins 186

Bibliografie..... 189

Bibliografie

1. Acte din Cancelaria Mănăstirii Secu.
2. Arhim. Dionisie Udişteanu, *Graiul evlaviei străbune,* îngrijită şi editată de Mircea Motrici, Editura Muşatinii, Suceava 2005.
3. Arhim. Ioanichie Bălan, Patericul Mănăstirilor Nemţene, Editura Trinitas, Iaşi, 2001.
4. Mh. Iustin Câmpanu, *Mănăstirea Secu - o veche şi nestinsă candelă în Munţii Neamţului (Monografie),* Editura Trinitas, Iaşi, 2006.
5. Mărturii scrise şi orale ale unor călugări cu metania din Mănăstirea Secu.
6. Registrul matricol al Sfintei Mănăstiri Secu din veacul al XX-lea.

„Trebuie să ai totdeauna în *tine frica lui Dumnezeu şi să cercetezi în fiecare zi, ce ai făcut bine, şi ce rău. Iar de cele bune să uiţi, ca nu cumva să cazi în patima slavei deşarte, iar faţă de cele potrivnice să te foloseşti de lacrimi împreunate cu mărturisirea şi cu rugăciunea stăruitoare. Cercetarea să-ţi fie aşa: sfârşindu-se ziua şi venind seara, cugetă întru tine: Oare cum am petrecut ziua, cu ajutorul lui Dumnezeu? N-am osândit pe cineva, nu l-am grăit de rău, nu l-am scârbit, n-am căutat la faţa cuiva cu patimă, sau n-am fost neascultător celui mai mare în slujbă, şi nu mi-am neglijat-o pe aceasta ? Nu m-am mâniat pe cineva, sau stând la rugăciunea de obşte, nu mi-am ocupat mintea cu lucruri nefolositoare, sau n-am lipsit de la biserică şi de la pravilă, îngreuiat de lene ? Dacă te găseşti nevinovat de toate acestea (ceea ce e cu neputinţă, căci nimeni nu e curat de întinare, nici măcar o singură zi din viaţa lui şi nimeni nu se va lăuda că are inima curată), strigă către Dumnezeu cu multe lacrimi: Doamne, iartă-mi mie toate câte am greşit cu lucrul, cu cuvântul, cu ştiinţă şi cu neştiinţă. Căci multe greşim şi nu ştim…"*

(Sfântul Simeon Noul Teolog, *Capete morale,* în **Filocalia vol.VI**)